

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 " "	30 " "
	1000 " "	60 " "
	2000 " "	90 " "
	3000 " "	120 " "
ezen felül		150 " "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 " "

OMGE postatakarékpénztári esekszámja száma: 10,339

Lappódtj OMGE-tagoknak:

Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutsehenbacher Emil dr.,

az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre

Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádió gazdasági előadások” című füzetek együttes			
Helfőldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 " "	Fél évre	15 " "
Egész évre	20 " "	Egész évre	28 " "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	12 pengő
Fél évre	18 " "	Fél évre	22 " "
Egész évre	32 " "	Egész évre	40 " "

Postatakarékpénztári esekszámja száma: 26,576

A Felvidék földbirtokviszonyai.

Rövid néhány hónap alatt hazánk területe és lakosainak száma jelentősen megnövekedett: a múlt év őszén 11,927 négyzetkilométer kiterjedésű, 1,041,000 lakosságú határsávot, az úgynevezett Felvidéket, ez év tavaszán pedig a 12,141 négyzetkilométer kiterjedéssel és több mint 600,000 lakossal a Kárpátját kaptuk vissza. Országunk megnagyobbodása a magyar állam statisztikai szervét, a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatalt igen nehéz és sűrűn megoldandó feladatok elé állította. Ezek között a legnagyobb jelentőségű feladat a bécsi döntés következtében visszacsatolt országrész népességi és mezőgazdasági viszonyainak feltárása volt. Ezt a munkát a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal a lehetőség szerint azonnal a legnagyobb erővel meg is indította. A bécsi döntés alapján visszanyert terület népességi és földbirtokviszonyainak, valamint állatállományának kimutatására az 1938 december 15-i időponttal végrehajtott, a végleges határrendezés után felszabadult községeket illetően pedig az 1939 március 15-i állapotnak megfelelően készített összeírás területi és tárgyi tekintetben nagy részletességgel és alaposan állapította meg ennek a vidéknek az adatait.

Az összeírás eredményei egy vastag kötetben most kerültek nyilvánosságra, a Magyar Statisztikai Közlemények „Az 1938. évi felvidéki nép-, földbirtok- és állatösszeírás” című 108. kötetében. Ha a munka kezdetét és az összeírás időpontjait nézzük — a tulajdonképpeni anyagfeldolgozás február 4-én kezdődött és alig három hónap alatt be is fejeződött — megállapíthatjuk, hogy az eredmények nyilvánosságra hozatala igen rövid idő alatt követte az összeírást. A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal kipróbált és érdemes tisztviselőjára Konkoly Thege Gyula dr. államtitkár, a hivatal kiváló elnökének vezetésével igazán rekord teljesítménnyel dolgozott, amiért is őszinte köszönet és hála illeti meg őket.

A hivatalos adatok szerint az összes földbirtokok száma, területe és átlagos területe a következő:

Birtoknagyságcsoport	A földbirtokok			
	száma	területe	átlagos területe	terület % -ban
	kat.	hold	kat.	hold
1 kat. holdnál kisebb szántóföld nélküli	32,885	9,000	0-3	0-44
1 kat. holdnál kisebb szántóföldes	40,298	26,209	0-7	1-27
1-5 kat. holdas szántóföld nélküli	2,975	7,124	2-4	0-34
1-5 kat. holdas szántóföldes	84,744	238,567	2-8	11-51

Birtoknagyságcsoport	A földbirtokok			
	száma	területe	átlagos területe	terület % -ban
	kat.	hold	kat.	hold
5-10 kat. holdas	36,013	260,611	7-2	12-57
10-20 " "	21,537	306,196	14-2	14-77
20-50 " "	10,213	309,393	30-3	14-92
50-100 " "	2,027	140,487	69-3	6-77
100-500 " "	1,673	367,870	220-0	17-72
500-1000 " "	216	147,545	683-1	7-17
1000-3000 " "	109	180,119	1,652-5	8-69
3000 kat. holdnál nagyobb	19	79,395	4,178-7	3-83
Összesen	232,799	2,072,516	8-9	100-00

A kimutatás szerint a földbirtokok kiterjedése a múlt év őszén visszacsatolt felvidéki területen összesen 2,072,516 kat. hold, ebből a törpebirtokok együttvéve 280,900 kat. holdat foglalnak el. Ezeknek a törpebirtokoknak együttes területe a visszacsatolt terület birtokállományának 13-56 %-át adja. A trianoni határok között 1935-ben a törpebirtokok az össz-birtokterületnek 12-02 %-a volt. Az 5 és 10 kat. holdas kisbirtokok (260,611 kat. hold) a birtokállománynak területileg 12-6 %-át adják. A 10-20 kat. holdas birtokok csoportjának összes területe 306,196 kat. hold, aránya pedig 14-77 %.

A kérdéses országrészen az 5-50 holdas birtokok területe az összes területnek 42-3 %-át foglalja el, ezzel szemben a trianoni határok között e birtokok területi aránya 35-2 %-os. Itt megjegyzendő azonban, hogy ennek a kategóriának átlagos nagysága 2-3 %-kal elmarad a trianoni határokon belül fekvő, ebbe a csoportba tartozó birtokok átlagától. Az 50-100 kat. holdas nagyobb kisbirtokok kiterjedése együttvéve 140,487 kat. hold, arányuk pedig az összterületben 6-77 %. Az anyaországban a területnek csak 6-3 %-án található ilyen nagyságú földbirtok. Itt viszont a visszacsatolt rész mölva, felül átlag tekintetben 2-4 %-kal az itteni átlagot. A 100-500 kat. holdas középbirtokok területe a Felvidék múlt év őszén visszacsatolt részén 367,870 kat. hold és 17-72 %-át foglalja el a földállománynak. Ezzel szemben az anyaországban az arányszám 14 %.

Az 500-1000 kat. holdas középbirtokok 147,545 kat. hold területükkel a birtokállománynak 7-17 %-át teszik. Az arány a visszacsatolt országrészen valamivel kisebb, mint Csonka-Magyarországon, mert itt 7-91 %-kal szerepelnek az összes területben. A közölt adatok azt mutatják, hogy a cseh-szlovák földreform a középbirtokok állományát általában megkímélte s azok jelenleg 24-9 %-át foglalják el a földbirtokterületnek, a trianoni magyarországi

TARTALOM:

- A Felvidék földbirtokviszonyai. (Rl.)
- Eszrevételek mezőgazdaságunk fejlődésének kérdéséhez. (—-5.)
- Pillanatfelvételek Kárpátja állattenyésztéséről. I. (Konkoly Thege Sándor.)
- Mikor kell a búzát learatnunk? (Westsik Vilmos.)
- Beszélgetés rábaközi York kistenyésztőkkel. (e. Dorner Béla.)
- Nemesítsük a cigányt! (Schandl József dr.)
- Bozzásolás a „svéd lovas” szénakészítéshez. (Unger János.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismeret.
- A XVIII. nemzetközi gazdaságkongresszus megnyitása. (Dg.)
- A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.
- Az OMGE közleményei.
- Az OMGE igazgatóválasztmányának, úgyszintén a GEOSZ végrehajtóbizottságának III. rendes gyűlése.
- A földművelési és növénytermelési szakosztály gyűlése.
- A Futura tevékenysége.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpinel szemle.
- A Kalkulációs Hivatal piaci helyzetjelentése.
- Tözsde, kereskedelem.
- Szerkesztői füzetek.

21-9 %-os aránnyal szemben. Az 1000-3000 kat. holdas nagybirtokok területe a cseh-szlovák földreform végrehajtása után is 180,119 kat. holdat tesz ki, 8-7 %-os aránnyal. Az anyaországban az arányszám 18-7 %. A 3000 kat. holdnál nagyobb földbirtokok területe 79,395 kat. hold, arányuk pedig 3-8 %-os. A trianoni területen az arányszám 11-9 %. A cseh-szlovák földbirtokreform 259,514 kat. holdat, vagyis az egész birtokterület 12-52 %-át nagybirtokként meghagyta és így a nagybirtokok földállománya nem sokkal kisebb, mint a törpebirtokok által elfoglalt terület.

Az összes földbirtokok területének 76-0 %-a (1,574,262 kat. hold) szabadforgalmú, a többi pedig 24 % jogi személyek tulajdonában álló földbirtok (468,254 kat. hold). A kötött forgalmú birtokok területi aránya a visszacsatolt részen kisebb, mint a háború utáni Magyarországon (27-1 %). Ennek oka az, hogy a Felvidék visszakerült részen sem a hitbizományokat, sem pedig a vitési telkeket nem ismerték. A korlátolt forgalmú földbirtokok csoportjában elég jelentős a részvénytársaságok, egyesületek, társulatok stb. tulajdonként elszámolt földbirtokok kiterjedése is. Ez 10-8 %-át teszi a jogi személyek birtokállományának.

A visszacsatolt országrészen a földbirtokok területének 58-3 %-a szántóföld, 16-6 %-a erdő, 25-1 %-a pedig egyéb művelési ághoz tartozik. A trianoni

LUCERNA-mag- és szénaterméstöbbletet legjobban biztosíthatja

MERITOL-LAL

MERITOL arzénos permetező- és porozószer LUCERNABOGÁR, LUCERNABODE stb. ellen.

Forgalomba hozza a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. Tel.: 113-014, 127-387. Kirendeltségek: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Nyiregyháza, Szolnok, Szombathely

határokon belül a szántó föld aránya nagyobb (60-4%), az erdő és az egyéb művelési ágak kiterjedése pedig kisebb, mint északon. A szóbanlévő rész visszatérése Magyarország területének művelési megoszlását arányosabbá tette, mert a bécsi döntés alapján meg-nagyobbodott ország területén a szántó föld magas arányszáma némileg csökkent, az erdő pedig növekedett, de a többi művelési ágak megoszlása is kedvezőbb lett.

Észrevételek mezőgazdaságunk fejlődésének kérdéséhez.

Nem igazán szabad és nem lehet megelégednünk mezőgazdasági termelésünk fejlődésének ütemével. Általánosabbá, mélyebbre hatolóvá és gyorsabbá kell tennünk és meg kell keresnünk azokat az utakat és eszközöket, amelyekkel a fejlődést mezőgazdaságunk minden területén előmozdíthatjuk. De tévedés azt gondolni és azt állítani, hogy a magyar mezőgazdaság változatlanban van és hogy nincs számottevő haladás. Ezt a haladást a statisztika tükréből állapíthatják csak meg azok, akik a mezőgazdaság helyzetét nem vizsgálhatják és nem láthatják a valóságban a földön, a majorokban és a tanyákon valamint a gazdálkodók munkájában.

Sokszor hivatkoznak arra, hogy Magyarországon a búzatermesztés a búzaértékesítés világgiaici kedvező helyzet ellenére olyan kiterjedt és hogy gazdáink ezzel a világgiaici helyzettel nem számolva, még mindig nem hajlandók más termelési ágakra áttérni, amelyek a tanácsadók véleménye szerint könnyebben elhelyezhető terményeket szolgáltathatnak. Ebben a vonatkozásban mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy a búzatermőterület nálunk nem nő és nem változatlan, hanem tényleg csökkent mutat. Az 1927. évi 2.846.000 hold helyett a búzával bevetett terület 1937-ben 2.560.000 hold, 1938-ban pedig 2.565.000 hold volt. Tényleg tehát a 10 év előtti területtel szemben mintegy 280.000 holddal csökkent, ami nem is olyan kevés, mert kerek 10%-ot tesz ki. Emellett a magyar mezőgazdaság bírálói nem veszik figyelembe azt, hogy a kukoricatermőterület 1.845.000 holdról 2.080.000 holdra, tehát 13%-kal emelkedett. Nem veszik figyelembe azt sem, hogy a kereskedelmi növények és a zöldségfélék területe az utolsó 10 év alatt csaknem megduplázódott és hogy a cukorrépa területe csökkent, ez csupán a nemzetközi egyezményből folyó kényszerűség, a dohányterület csökkenése pedig az állami egyedűrség intézkedéseinek következménye.

Nem akarjuk mindazokat a statisztikai adatokat itt ismertetni, amelyek mezőgazdasági termelésünk 10 év alatti változását mutatják, de arra mégis hivatkozni kell, hogy míg 1927-ben a tejüzemekbe beszállított összes tejmennyiség 2-17 millió hl volt, addig 1937-ben ez 4-46 millió hl-t tett ki és az ezekben az üzemekben előállított vajmennyiség az 1927. évi 27.000 q-ról 113.000 q-ra emelkedett. Kiviteli statisztikánk néhány adata ugyancsak megvilágíthatja ezt a kérdést. Igaz ugyan, hogy elsősorban állati termékekből és több más terményből — a beviteli országok intézkedéseinek következtében — a kivitelünk mennyisége csökkent, amde ez nagyobb részben nem a termelés hanyatlásának, hanem az elhelyezés nehézségeinek következménye. Ezeknek a nehézségeknek ellenére is azonban számos kiviteli cikk szállítása, és pedig inkább a belterjesebb irány felé hajlóké, lényegesen emelkedett. Így a leölt baromfi kiviteli mennyisége az 1930. évi 166.000 q-ról 233.000 q-ra emelkedett, a pulykáké 27.000 q-ról 43.000 q-ra, a friss libamájé 1810 q-ról 4400 q-ra, a vajé 15.500 q-ról 59.500 q-ra, a disznósírú 41.600 q-ról 138.600 q-ra, a száraz paprikáé 2800 q-ról 24.500 q-ra, a babé

A Felvidék visszacsatolt részeinek földbirtokadatai gyűjtésének előkészítését és munkáját ugyan-csak a M. Kőr. Statisztikai Hivatal érdemes elnökének irányítása mellett Szöllősy Zoltán dr. miniszteri titkár, a gazdaközönség előtt is általánosan ismert mezőgazdasági statisztikus végezte, aki a „Magyar Statisztikai Szemle” májusi számában számolt be az eredményekről, valamint a fentebb közölt összehasonlító adatokról.

78.000 q-ról 310.000 q-ra, a borsóé 80.000 q-ról 177.000 q-ra, a lencsésé 19.000 q-ról a duplájára, a lucernamagé 12.600 q-ról 34.100 q-ra, a vöröshere-magé 18.000 q-ról 41.000 q-ra, a veteménymagvaké 8000 q-ról 13.000 q-ra és ezekhez hasonlóan még sok cikk kivitele igen lényegesen emelkedett. Talán mégsem helyes tehát mezőgazdaságunkat úgy be-állítani, mintha itt nem volna fejlődés, mintha itt a gazdák nem akarnának és nem tudnának semmi újat kezdeni. Vajunk számottevő szerepet szerzett magának a londoni piacon, nagy mennyiségű és nagy-értékű takarmány- és egyéb magtört magának utat a Skandináv országokba. Azt is megemlíthetjük még, hogy az Amerikába irányuló dobozsonka-kivétel az utolsó évben több mint 6 millió pengő értéket hozott.

Mindenki, aki gyakran fordul meg az ország több helyén és megfelelő érzekkel szemléli a dolgokat, ezeken a statisztikai számokon kívül a változásnak más örvendős jeleit is láthatja. Csak az országos tenyészállatkiállítás ez évi színvonalát kell összehasonlítani a 10 év előttivel, vagy — a Dunántúlról nem is beszélve — az alföldi szarvasmarhatenyésztés javulását úgy, ahogyan azt Orosháza, Hódmezővásárhely, Páspókhatvan és más helyek mutatják. A baromfiállomány igen nagymértékű növekedését és minőségének javulását is látjuk. A szőlőültetések elterjedésének már törvényes gátat kellett vetni. A paprika- és hagymatermelés kiterjedését már kormány-intézkedésekkel kellett korlátozni. Igen nagy területű gyümölcsösök telepítését, a talajművelés javulását, a haszonállatok jobb takarmányozását és sok egyéb lehet még ezenkívül felhozni, ami mind csak a haladás jele. Emellett nézzük csak meg Budapest és más nagyobb városunk piacait: a spárga, a karfiol, az eper, a szőlő, ami régebben mind-mind csak jómódú polgárok inyenfalata volt, ma néptáplálkozási cikk, és garmadákbán, tornyokban áll a leg-szerűsebb néposztályok rendelkezésére is.

A tanácsadók nem fukarkodnak azzal a tanáccsal, hogy a búza helyett mást termeljen a magyar gazda. De fukarkodnak azzal a tanáccsal, hogy mi legyen az a más, amit a magyar viszonyok között, a magyar éghajlat és a magyar csapadékeloszlási viszonyok között termelni lehet. Igaz: a búzaértékesítés nem kevés gondot okoz és nem kevés áldozatot jelent az állam-nak. De azt kérdezzük, hogy ha a búzaterület javasolt csökkentésével csak néhány százezer holdon is zold-séget, gyümölcsöt, magvakat, vagy kereskedelmi növényeket termesztene a gazda, vajon ezeknek elhelyezése nem még sokkal nagyobb gondot okozna-e a gazdának is, az államnak is, mint a búzáé! Hiszen a jötermesű években visszatérő panaszok sirják el a nagykörösi salátakrachot, a kecskeméti kajszi-barack értékesítés bajait, bőtermésű években a makói hagymát a Marosba kell dobni és kedvező időjárás mellett a cukorrépatermelőket a kontingensen felüli mennyiséget képtelenek eladni.

A búzaértékesítés nem könnyű kérdés: de a búza legalább világgiaici cikk, hosszabb időn át tárolható a megromlás veszélye nélkül és a búza a magyar földnek és a magyar klímának évszázadokon át meg-

honosodott és megszokott terménye. Búza termés-átlagaink Nyugat és Kelet között állnak és bizonyára emelhetők volnának, mint ahogyan azt a nagyobb birtokok termésátlagai mutatják. De ne emlegessék folyton a hollandi tucet a németországi búza termés-átlagokat, amelyek nem a nemes kemény búzára, hanem a puha búzára vonatkoznak, egészen más termelési és különösen éghajlati viszonyok között, mint a miénk. Ezekben a nyugati országokban a miénknél több és összehasonlíthatatlanul kedvezőbb és egyen-letesebb csapadékmegoszlás van, amely mellett a magas termésátlagok elérése a műtrágyák kiterjedt hasz-nálatával biztos, míg kockázatos művellet. A meg-felelő éghajlathoz, megfelelő műtrágyákhoz szerezni pénzkérdés. De honnan tudjuk mi a műtrágyákhoz a kellő mennyiségű csapadékot és megfelelő időjárást biztosítani? Túláság optimizmus volna azt mondani, hogy nálunk a termésátlagokat nem kell emelni túláságos pesszimizmus azt mondani, hogy ezeket emelni nem lehet. De azoknak az intézkedéseknek, amelyekkel ez elérhető, számolniuk kell a magyar adottságokkal és a magyar földbirtokszervezettel.

Egy Budapesten megjelenő németnyelvű köz-gazdasági lap egyik mostanában megjelent számában olvassuk ezt: „Mindaddig, amíg nekünk nem sikerül az évenként felesleges 5-6 millió q búzaminőséget olyan színvonalra emelni, hogy ez a termelési költ-ségeknél megfelelő áron legyen eladható...” Így vezet be a cikk a mondatot. Sajnáljuk, hogy ez a mondat a német nyelv szárnyain a külföld olvasói elé kerül, mert ezek az olvasók nem mind jóakarátú tudósok, hanem veszedelmes versenytársaink is a búza világgiaicán. Egészen bizonyos, hogy itthon, magunk között szívesen megtárgyalnánk mindenki, ha a magyar búza minőségére alapos észrevételeket tennének, de amit itthon magunk közt megbeszél-hetnénk, tárt ablakon keresztül kiküldött kár. Még pedig annál inkább, mert a magyar búza minősége kormányintézkedések, a gabona- és lisztkiértelti állomás kitűnő tevékenysége és a búzanevelés, első-sorban a bányai búza nemesítése eredményeként minden kétség kívül igen nagy mértékben javult azokkal a háborús és háború utáni évekkel szemben, amikor a puha, bőtermő búzák termesztése hono-sodott meg. Ennek csak egy bizonyosságát akarjuk itt felhozni. A „Schweizerische Bäckerei-Zeitung”-ban ez év februárjában „Ungarweizen” cím alatt megjelent egy cikk, amely — bizonyára tárgyilagosan — ezt mondja: „Es muss hier gesagt werden, dass heute der Ungarweizen qualitativ besser ist denn je, ja sogar dem kleberreichen kanadischen Weizen nicht um viel nachsteht. Wer einmal in Ungarn als Bäcker arbeiten konnte, wird sicher über die Qualität und den Stand der Brotteige nicht wenig erstaunt gewesen sein. Es ist sicher, dass das budapester Brot unter den europäischen Broten in vorderster Reihe steht, eben dank der ausgezeichneten Qualität des ungarischen Mehles.” A svájci pékájság mondja tehát azt, hogy a magyar búza minőségileg jobb, mint bármikor volt és nem igen áll hátrább még a sikerben gazdag kanadai búza mögött sem. A lap megállapítja azt is, hogy a budapesti kenyér első helyen áll az európai országok kenyere között, éppen a magyar búza kitűnő minősége következtében.

Ismerjük és a „Köztelek” hasábjain gyakran olvas-tuk és tárgyaltuk a magyar mezőgazdaság fejlesztésé-nek szükségességét és fejlődésének lehetőségét. Egyet-értünk mindazokkal, akik azt mondják, hogy ennek a fejlődésnek érdekében még sokat kell csinálni és bizonyára minden hivatott tényező a legnagyobb készséggel fogad meg tanácsokat, ha azok a meg-valósíthatás keretein belül mozognak. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek 1935-ben a belter-jes gazdálkodásról és 1937-ben a népies gazdálkodás-ról tartott szakértekezletein a gondolatoknak és a javaslatoknak olyan bőségszarujára táru lenék, amely-ből még évek során át lehet meríteni mezőgazdasá-gunk színvonalának felemelésére irányuló munkánál.

**Mindenféle gazdasági magvakat, fűmagvakat
tegmagasabb áron vásárol és vetőmagszükség-
letét legelőnyösebben**

ellátja: Mauthner Ödön

Magtermelő és Magkereskedelmi Részv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám

Azt hissz
ültével és
tosításával
mezőgazdas
ország „p
lesz, amely
túlélhető.

Kár

Az elh

részerül
Pál minis
jóságfőle
ajánlat
gazdálkod
Szíves elő
vehettem
alkalomm
katonai
kir. gazd
kalauzoló
kijelölve
peresény
a huszti
község
uzsoki.

Técsőg.
csatolt M
Körösme
hegyi leg
beszámol
ben maj
is beszár
termése
ezt azor
készség
ügyelők
Eannek
benyom
csak „J
tanulma

Tanu
talatok
tisztázu
1.
tenység
2. M
óta sok
résznék
3. A
pontjáb
tásba K

Az
valamit
álló ter
gazdasá
kaptunk
patalján
évi esel
a vissz
szarvas
kecske v
marhá
2%-kal
lete 15%

Mik
árulják
lőséglet
művelés
látolt v
legelők
tése
hogy it
tenyész
játzik,
elsősor
javítás

Véc

K

m

Azt hisszük, hogy a politikai hullámverés elültével és a nyugodt kormányzati lehetőségek biztosításával egyszer már meg fog indulni egy *tervezett mezőgazdaságfejlesztő terv*, amely nem lesz ugyan az orosz „pjetiletka”-hoz hasonló, hanem olyan terv lesz, amely a mi viszonyaink között felállítható és keresztelhető.

Pillanatfelvételek Kárpátalja állattenyésztéséről.

Irtá: Konkoly Thege Sándor.

I.

Az elmúlt héten a földművelésügyi minisztérium részéről Lenek Jenő dr. miniszteri tanácsos, Baltha Pál miniszteri osztálytanácsos és Fáy Andor m. kir. jószágfőfelügyelő néhány napot a visszacsatolt Kárpátalján töltöttek az oltani állattenyésztés és legelőgazdálkodás helyzetének közvetlen megismerése végett. Szíves előzékenységek révén velük együtt én is részt vehettem ezen a tanulságos tanulmányúton. Ez alkalommal Nagy Ferdinándnak, az ungvári legelő katonai parancsnokság mellé beosztott vezető m. kir. gazdasági felügyelőnek gondosan előkészített kalauzolására mellett Ungvárról, illetve Munkácsról kiindulva a szobránci, az ugari, a nagybereznai, a perécsényi, a szolyvai, az ökörmezői, a munkácsi, a huszti, a nagyszöllősi és beregszászi járások sok községén mentünk végig, fel északra egészen az uzsoki, vereckei és völgyi hátságig, keletre pedig Técsőig. Egy második kirándulásra maradt el a visszacsatolt Máramaros megye keleti felének, Bahó és Körösmező vidékének, az ott levő, viszonylag legjobb hegyi legelőknek megtekintése. Ezért jefőttem most beszámoló cikkemet I. számmal, mert egy II. cikkben majd Kárpátaljai tanulmányutunk folytatásáról is beszámolni szándékozom. Ilyen futólagos bejárás természetesen csak felületes tájékoztatást nyújthat, ezt azonban alaposabbá tette a bennünket szíves készséggel fogadó és kísérő m. kir. gazdasági felügyelőik részletes felvilágosítása és adatszolgáltatása. Ennek ellenére beszámolóim persze csupán az úti benyomások rögzítésére hivatott, ezért a címben is csak „pillanatfelvételek”-nek minősítem a mostani tanulmányút során szerzett megfigyeléseimet.

Tanulmányutunk az általános közvetlen tapasztalatok szerzésén kívül főleg három kérdést óhajtott tisztázni:

1. Milyen intézkedések szükségesek Kárpátalja állattenyésztése érdekében?
  2. Mennyiben veheti hasznát Kárpátalja éltetőkét óta sokat emlegetett hegyi legelőinek az ország többi részének állattenyésztése?
  3. Az ország belső állattenyésztésének szükséglete és kivétele szempontjából mennyi és milyen értékkel vehetünk számba Kárpátalja állattenyésztéséből?
- Az egyes járások állatállományának nagyságára, valamint a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló területek megosztására nézve az egyes járási gazdasági felügyelőktől részletes számszerű adatokat kaptunk, de áttekinthetőbb a kép, ha az egész Kárpátaljára vonatkozó adatokat ismeretem az 1937. évi cseh állatszámolás alapján. Eszerint ez évben a visszacsatolt Kárpátalján 34 ezer 16, 196 ezer szarvasmarha, 61 ezer sertés, 99 ezer juh és 11 ezer kecske volt. A trianoni ország állatállománya szarvasmarhából 10-4%, lóiból 4-3%, juhból 6%, sertésből 2%-kal gyarapodott, ezzel szemben az ország területe 13%-kal, a lakosság pedig 6-5%-kal lett nagyobb.
- Miként a darabszámra vonatkozó adatok is elárulják, Kárpátalján messzemenően a legnagyobb jelentősége a szarvasmarhatenyésztésnek van. A szántóföldi művelés alatt álló terület viszonylag kevés és korlátolt voltára való tekintettel a súlypont a különböző legelők hasznosítására hivatott szarvasmarhatenyésztésen nyugszik, jelentőségét ezenkívül még növeli, hogy itt a népesség élelmezésében a szarvasmarhatenyésztés sokkal fontosabb és nagyobb szerepet játszik, mint máshol. Ezért Kárpátalja lakosságán elsősorban a szarvasmarhatenyésztés helyzetének javításával tudhatunk segíteni. Ezen a téren pedig

a minden egyes községben kért legfontosabb segítség: több és olcsóbb legelő biztosítása.

Tanulmányutunknak az a legnagyobb meglepetése, hogy mi sok és jó legelőre számítottunk ezen a területen, sőt olyan legelőterületekre, amelyeknek máshonnan hozandó állatokkal leendő kihasználását kell megoldani, ezzel szemben jó legelőt alig láttunk és az eddig tapasztaltak szerint a rendelkezésre álló legelőterület az oltani állatállomány szempontjából is a legtöbb helyen kevés. De kevés a kaszálásra alkalmas terület is, általában a panasz, hogy nem tudnak földre elég szénáról gondoskodni, pedig ezen a vidéken mindennemű állatnak ez az egyedüli téli takarmánya, mert abrakfélék, vízenyős takarmányok, stb. termelni nem tudnak, sőt szalma, kukoricaszár, vagy más póttakarmány sem állhat rendelkezésre.

A jelek szerint a rétek és legelők talaja nagyrészt víztáncosított és mészszegény, nemcsak a völgyekben, hanem még a domboldalokon is igen sok az erre utaló növény, ezzel szemben kevés a nemes fű- és herékféle. Olyan gazdag és kiváló legelőket, mint Ausztriában, vagy Svájcban, itt nem lehet látni. Egyes máramarosi hegyeken állítólag vannak jobb legelők is — ezeket még nem láttuk —, de a feltételezettnek ezek szintén kisebb értékűek. Sok helyen a kivagott erdőterület úgy legeltetik, hogy a fűszók még a földben vannak, de egyébként is a legtöbb legelő tele van bokrokkal, tuskókkal, hirtvány sarjajtásokkal, kövekkel, vízmosságokkal stb. Igen sok terület nem legelő, de nem is erdő, meredek fekvésénél fogva többnyire inkább erdőnek lenne alkalmas. Kívánatos lenne tehát a jövőre nézve megállapítani, mi legyen legelő, és mi erdő és az elhatárolásnak megfelelően a rossz legelőből és erdőből a szó helyes értelmében vett legelőt és erdőt csinálni.

A legelőhiányt legjobban az igazolja, hogy a szántóföld viszonylag kis területe ellenére többnyire olyan kétfelműs gazdaságok tartóztatnak, hogy a szántót az egyik évben különböző termények (főleg zab és burgonya) termelésére használják, a másik évben elhagyják füvesedni s gazosodni és legeltetik. El lehet képzelni, hogy ez bizony elég silány legelőt nyújt, de nem sokat ér a többnyire tavasszal felszántott nyomások legelő területét folytatott termelés sem.

Kedvezőbb a helyzet azokban a községekben, amelyekről az állatokat hegyi legelőkre tudják felhajtani. Elsősorban a növényeket tartják a hegyi legelőkön, sokfelé azonban a teheneket is felhajtják és ez esetben az élelmezés alapját szolgáltató tejért naponként nagy és fáradságos utat tesznek meg a hegyre. A tej rendszeres értékesítése a hegyi legelőkön sajtgyártás útján még csak néhány helyen megoldva.

A jelenlegi tartási viszonyok közt a termelt tej a legtöbb esetben elfogy a lakosság szükségletének fedezésére; a nagyobb falvakban 12-16 filléért értékesítik a felesleget; ipari jellegű tejgyűjtő alig néhány működik. A tejgazdaság fejlődésének tehát elcsúsztatásának lehetősége van, de a gyakorlati megoldás elég nehéz feladat lesz. A technikai kérdéseken kívül az árkerdes különösen nehezíti a megoldást, mert most úgyszólván csak fogyasztási tej kerül eladásra, a többlettermelés értékesítését viszont nagyrészt csak feldolgozás útján lehetne elérni alacsonyabb áron, pedig a 12-14 filléres árat is kevésnek tartják.

Az állatértékesítés nehézségei miatt viszonylag kevés panaszt hallottunk, pedig kétségtelen, hogy a cseh uralom alatt könnyebben és magasabb áron tudhatták eladni állataikat. Igazsára és beállításra sok ökröt és tinót szállítottak el Csehország különböző részeibe, teheneket szintén vettek itt lefejésre, nemkülönben levágásra is. Egy év óta a bel- és külpolitikai fejlemények miatt az értékesítés vontatott volt, ennek következtében ma a marhaállomány a szokottnál nagyobb. Most jóformán csak a környékbeli mészárosok az egyedüli vevők; a nagyobb vásárokon történt ugyan intervenció vásárlás is, ennek árát elég jónak mondták, de panaszolták, hogy csak néhány darabot vettek.

A panaszok zöme oda irányult, hogy a jövőben fel kellene a kinevelési és egyéb legelőket. Nem volt alkalomunk ezt a kérdést tisztázni, kétségtelen azonban,

hogy politikai és szociális szempontból egyaránt a legelőket a legelőkérdés okos kezelésével tudhatunk segíteni a Kárpátalja népén.

A szarvasmarhaállomány minősége nagyjából megfelel várakozásainknak. Bereg megye nyugati határáról kezdve a Munkács-Beregszász-Nagyszöllős-Huszt vonalától északra borzderes marhát tartanak és ezt általában tiszta vérben tenyésztik, az engedélyezett apaállatok mind e fajtahoz tartoznak. A fajtatartáson észlelhetők a magyar és pirostarka keresztezések jelei; elég sok egyedben lapálymarha halását is észlelni lehet. A látott borzderes anyag meglehetősen kiegyenlített, általában kisebb tömegű, színeződése az egész világtól a sötétbarnától kezdve változó. Vannak persze a gyenge nevelés és tartás, nemkülönben a korai tenyésztés-vétel miatt fejletlen és silány egyedek elég nagy számmal, viszont több vidéken (így Verecke-Ökörmező között) sokszor a vorarlbergi montafonival felérő anyagot is láttunk. A legszebb berzderes marhát — nagy örömmünkre — a Tisza melletti szarmagyar lakosságú Visk faluban találtuk, bár ennek semmi legelője sincs.

Ung megye déli részében pirostarka a tenyésztési irány, észak felé haladva egyre több a pinzgauai jellegű anyag, az ugari és nagybereznai járásban az állomány zöme úgyszólván jellegzetesen pinzgauai. Csak Nagybereznától északra óhajtanak kitarítani a pinzgauai fajta mellett, egyébként a szimmentáli jellegű marha tenyésztésére akarnak áttérni. A csehek támogatják ezt a törekvést és pirostarka bikák használatát is engedélyezték. Ezekben a vidékeken az állomány persze fajtajelleg szempontjából elég vegyes, a testtömeg általában kiesény, a csontozat vékony.

A Nagyszöllős-Beregszász vonaltól délre általában magyar marhát tenyésztettek, ezen a sík vidéken sok jó tehenet és ökröt láttunk, de persze sok a vegyes keresztezési termék is, főleg borzderes vér keverődéséből.

A bikák száma általában kevés, az egyik községben pl. 528 tehénre 3 bika áll csupán rendelkezésre. A községi bikatartás csak kivételes, többnyire egyes gazdák tartják a köztenyésztésre szolgáló bikákat, részben szerződéses megbízás alapján. Rendesen vásárokon vagy kéz alatt vesznek egy év körüli fiatal bikákat, ezeket azután mindjárt tenyésztésbe is fogják. Természetesen sok a fajtajelleg nélküli, hirtvány, fejletlen bika; az adott viszonyok között ezek selektézése csak fokozatosan történhet meg. A borzderes bikák minősége általában jobb volt, mint a pirostarka és pinzgauai bikáké; néhány helyen Svájcban behozott igen jó borzderes bikát is láttunk. Így az előbb már említett Visk magyar községben 11 egészen jó borzderes bika áll a községi bikaállományban, köztük 3 importált. Meglepő módon félnek minden bikától, kivezetni sem merik, így jártatásról sem lehet szó, kivezetni pedig nincs. Nagyon jó hatása lesz ezért az eddig ismeretlen, de már elrendelt orrkritikázásnak. Előnyös ellenben, hogy a bikák úgyszólván sehol sem járnak a tehennel a legelőn.

A szarvasmarhaállatok bizony elég silányak, de e tekintetben Svájc sem díszkedhet. Meglepően sok jól megépített beton trágyatelepet láttunk (ehhez a cseh állam nagy támogatást nyújtott), a trágyakezelés is általában elég rendes és jó. A rossz istállók és a szalmahiány ellenére az állatok gondozottak, tiszták, látni, hogy szeretettel foglalkoznak velük. Érdekes jelenség, hogy községi csorda csak egyes községekben van, általában minden gazda külön legelteti állatát, vagy néhányan együttesen, még a közös legelőn is így több csapatban legeltetnek. Az egész távoli legelőktől eltekintve a jószág estére hazajár, sokfelé még délre is.

A ruszinoknak talán még a marhánál is kedvesebb és megbecsültebb állata a ló. Nagy területet bejártunk, de gebét alig láttunk. Gondozott, jó kondícióban levő minden ló, szeretettel bannak vele. Ez érthető, hiszen a kenyérbakkereső jószág a ló, ezzel végzik a fa- és egyéb fuvarozásokat, napi 8-10 pengőt is megkeresnek egy lófogatnál. A mezőgazdasági munkát általában lóval és nem ökörrel végzik. Sok vidéken e miatt viszonylag kevés tinót nevelnek fel, inkább csak az úszóborjúkat tartják meg.

A lóállomány zöme a huzul ló, illetve ilyen jellegű

Védekezzen a rovarkártevők ellen!

KÁLMÁN JÓZSEF
műszaki és gépkereskedő

Lucerna, lóhere, repce, stb. terméshozamtöbblete sokszorosán fedezi a vételárát a szabadalmazott **MANNINGER-féle ROVARFOGÓGÉP-NEK**

Eredeti **DEERING** olajfürdőben futó,

marott acélkerekekkel ellátott, legújabb rendszerű

FŰKASZÁLÓGÉP

4½ és 5 munkaszélességben még néhány darab kapható

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Sürgőny cím: MEDICAGOGÉP Telefon: 114-006, 117-189

kisebb testű hegyi ló, többnyire sok nemességgel és tetszetős, arányos testformákkal. Ez a kis ló — amint a háborúban is tapasztaltam — igen nehéz terepen nagy teljesítmények végzésére képes, szerény takarmányozás mellett. Az itt látott hegyi lovak általában kisebbek és nemesebbek, mint a Kárpátok nyugati, tót vidékeinek loanyaga. A cseh állam jóminőségű huzul ménekről gondoskodott, ezek közül néhány egészen kiváló példányt láttunk. Turjamelén a méntelep keretében huzulméneket is tartottak fenn (ezidőszerint is van ott 17 huzul kanca és szaporulata). Vannak engedélyezett magánmének is, viszonylag azonban kevés mén áll rendelkezésre nagy távolságokban, panaszokdtak is e miatt. Drágálják a fedeztetési díjakat is. Mindezek ellenére sok szopós csikót láttunk.

Nagyon kívánatos, hogy a Kárpátaljának hegyes vidékén megmaradjon változatlanul ennek a jól bevált huzulfajta lónak a tenyésztése eredeti jellegében, ne akarjunk majd mindenen ebből is nagyobb lovat csinálni, vagy lipizzalval átgúrn. Mindenesetre gondoskodni kell elegendő jó huzul ménről.

A déli területen, a sík vidéken vegyesebb a loanyag, de itt sem tömeges testű. Vegyesen működtek arab, lipizzai, félvér, sőt Nonius mének is; igen sok lovon szembetűnő az arab vér nyoma.

Utunk egyik meglepetése volt — legalább is számunkra az volt —, hogy viszonylag kevés juhot találtunk. A juhokat sokfelé nem fejk. Ruházkodásuk számára szolgáltat a juh fontos anyagot, amelyből tartós kabát stb. készül, rongyos embert egyet sem lehetett látni.

Mindenütt rackajuhot tartanak, elég egyforma jellegben, főként nagyságban van eltérés, de általában kistestűek a juhaik, viszonylag sok köztük a fekete és tarka. Az apaállattartás kérdése itt is nagyon gyengén van megoldva. A csehek Romániából hoztak vérfriessítő rackaanyagot. Nekünk e téren saját lábunkra kellene állani és gondoskodni kellene hegyi területeken jó kosokat nevelő racka törzsjuhászatok megszervezéséről.

A juhlétszámot még jelentősen emelni lehetne, kivált, ha ehhez elég legelő állana rendelkezésre. Az ottani legelők nagy része egyébként alkalmasabb juh, mint marha legeltetésére; országos szempontból is előnyösebb lenne, ha a juhtartás a Kárpátalján kiterjedne, még esetleg a marhalétszám rovására is, mert durva gyapjából jelentős a behozatali szükségletünk, viszont marhahakivitel terén eddig is nehézségeink voltak már a kárpátaljai anyag bevonása nélkül.

A sertés Kárpátalján nagyon kisjelentőségű állat, elsősorban azért, mert tartásához nincsen takarmány. Az árpa és kukorica elsősorban emberi eledel. A választott malacok iránt nagy az érdeklődés, sokan vennének 1—2 malacot nevelésre, de ilyenből alig van kínálat, ezért kg-kint 150 P-t is szívesen megfizetnek. Az alapanyag Yorkshire és lengyel jellegű hűssertés, amelyet morva és egyéb formásabb sertésekkel javítottak. Persze sok a gyengén felnevelt, fejletlen és lapos egyed. A síkvidéken is hűssertést tartanak, most sokan örülnek már, hogy a határ megnyílásával mangalicához tudnak jutni. Mindenfelé nagy a panasz, hogy a sertések járványok miatt rakásra elpusztulnak; az ojtások meghonosítása nagy eredményt és segítséget ígér.

A kecske itt fontos haszonállat, (az ugari járásban pl. több kecske van, mint juh, vagy sertés), nagy kecskenyájakat láttunk, fehér, fekete és tarka egyedekből. Amennyire kecskéhez értek, az állományt elég jónak találtam. A kecske itt nemcsak a tehén helyettesítésére szolgál, tehén mellett is tartanak kecskéket, javítására a saanentali kecske biztosan jól be fog válni.

Feltűnő volt az is, hogy milyen kevés a baromfi. Ez szintén bizonyára a szemes éleség hiányával függ össze. Még inkább libákat lehetett látni, de tyúkot, csirkét csak elvétve. Ezen a téren feltétlenül sokat lehet még tenni, mert a fokozott baromfitartás útján nemcsak több készpénzbevételhez, hanem jobb élelmezéshez is juthatna az ottani lakosság.

Ez után a vázlatos ismertetés után azt lehet megállapítani, hogy marha elég — sőt egyes jelek szerint sok is — van a Kárpátalján, a juh-, sertés- és baromfi-állományt azonban még számottevően növelni lehetne. Az alapanyag a természeti adottságoknak megfelelő, tenyészirányváltoztatásra általában nincsen szükség, legfeljebb az eddigi pinzgau tenyésztőterületeken —

kivéve, ahol ehhez ragaszkodnak — fokozatosan át lehetne térni a szimmentáli jellegű marha tenyésztésére. Nagyon sok a lennivaló az elegendő és megfelelő minőségű apacímű biztosítására, ezek előállítását a megfelelő fajtaközpontok meg is kell szervezni.

A legelőkérdés helyes szabályozásának fontosságával már részletesebben foglalkoztam. Eddigi tapasztalataink szerint felesleges és kihasználatlan legelő nincsen a Kárpátalján, sőt ha ilyen lenne is, az állomány látott legelőkre nem lenne érdemes jószágot szállítani az ország távolabbi vidékeiről, még ha azt nagy vasúti szállítási kedvezmény egyébként lehetővé is tenné.

Erdemleges értékesítést váró állatfeleslegek csak szarvasmarhából mutatkoznak. Eltekintve a most összeröplött anyagtól, ökörből, illetve tinóból aligha lesz olyan nagy az értékesítésre váró létszám, mint ezt a tehénállomány nagysága alapján várni lehetne, mert tinót viszonylag csak kisebb százalékban nevelnek fel, az ökör csak elvétve igazállat náluk. De még így is meglehetősen nehézséget fog jelenteni számunkra marhafeleslegük értékesítése, mert borzderes marhájukat akár igazásra, akár hizóba állításra mi aligha tudjuk felhasználni, nem felel meg a mi fokozott igényeinknek. Pinzgau jellegű marhájuk is igazságnak kicsiny, hízónak nem elég finom. Távoli országzeinekből aligha fognak borzderes tehénért olyan messze menni; egyelőre még az is tisztázást kíván, hogy megfelelő előkészítéssel és takarmányozással milyen fejést lehet az ottani tehénből kihozni. A borzderes anyag külföldi piaca csak Olaszország lehet, ahol szintén sok a borzderes marha, ez tehát én igyeinknek megfelelő. Fuvarviszonylatban azonban Olaszország felé a legrosszabbul fekszik éppen a visszacsatolt Kárpátalja.

bizalmat, amely egyrészt a katonai hatóságok, másrészt az ottani lakosság részéről irántuk megnyilvánul. Kívánatos, hogy a polgári közigazgatás megszervezésekor ismét kellő gondoskodás történjen hasonló lelkes és a szükséges irányításra alkalmas szakemberek biztosításáról, mert hozzáértéssel és jóakarattal meg sokat lehet és kell tenni Kárpátalja állattenyésztése érdekében, amely ott a mezőgazdasági lakosság boldogulásának még inkább alapja, mint máshol.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

TRÁGYÁZÁS.

Bevezető: Barátság János dr.

Mikor kell a búzát learatnunk?

Írta: Westsik Vilmos.

A búza érésének különböző fokozataival és az aratás időpontjának helyes megállapításával részletesebben foglalkoztam a „Köztelek” 1938. évi 47—48. számában. Így tehát utalok e számba megjelent cikkemre, amelyhez jelen soraimban nincsen hozzátenni valóm. De mivel az ott leírtakat legújabb tudományos vizsgálattal is meg tudom erősíteni, ez okból soraim kiegészítése végett közlöm azokat az adatokat, melyeket a budapesti M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomás állapított meg szabatos vizsgálataival a nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaság aratási kísérletéről. A kísérletet 1938-ban hajtottuk végre 4 érési fokozat szerint.

A nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaság aratási kísérletének kimutatása.

Megnevezés	1938. évi „Hatvani 5612/c” fajta búza				1937. évi „Bánkúti 1201” fajta búza			
	learatva 1938. évi				learatva 1937. évi			
	július 4. zöld-érésben	július 7. vész-érésben	július 12. teljes-érésben	július 18. túl-érésben	június 24. zöld-érésben	június 29. vész-érésben	július 10. túl-érésben	
Hektolitersúly = kg	83-25	82-55	81-10	82-00	81-10	82-90	80-80	
Nedves sűrű = százalék	27-00	27-55	27-80	30-40	40-90	42-45	45-35	
Száras sűrű = százalék	10-00	10-40	9-90	10-75	14-95	15-65	15-75	
Vízfelvétel = százalék	54-00	57-50	54-25	57-00	66-25	63-00	66-00	
Duzzadási idő = perc	2-00	1-50	2-00	2-50	6-00	5-50	5-00	
Ellágyulás = fok	40-00	35-00	35-00	55-00	35-00	30-00	40-00	
Planimetriált terület = m ²	2-00	2-20	2-30	3-50	3-80	2-80	4-10	
Minőségi értékszám	82-20	81-30	80-80	76-40	75-30	78-80	74-30	
Minőségi osztály	a2	a2	a2	a2	a2	a2	a2	

Nem lesz tehát könnyű feladat az ottani marhaértékesítés megfelelő megoldása. Ugyanez áll a már ismertetett okok miatt az egyébként fejlesztésre hivatott és érdemes tejgazdaságra nézve is.

A rendelkezéseimre álló hely szűk volta miatt nem tudok most foglalkozni az állattenyésztés körén túleső kérdésekkel és megfigyelésekkel. Így csak azt emelem ki, hogy a katonai közigazgatás tapintatos vezetése mellett mindenütt teljes nyugalom és rend tapasztaltunk, a rutén lakosság szívesen fogadott bennünket és bizalommal terjesztette elő kéréseit. Folyik azért titokban bizonyos igazgatás, ez többek közt a magyar vidékekre történő munkásszerződést is igyekszik megakadályozni. Lenne ugyan sok jobb kihasználásra hivatott munkás, de amígsem nagy a hajlandóság munkásszerződések kötésére, az ottani lakosság közismerten elég kényelmes, a csehek által nyújtott munkanélküli segély révén még jobban el szokott a munkától. Ezért a munkástoborzásra nehezen jelentkezik és ha a szerződést alá is írta, gyakran nem akar munkába állani és útnak indulni. Így egyelőre Kárpátaljáról nagyobb munkástömegek nem lehet számítani, az esetleges jelentkezésekre nem lehet biztosan építeni.

Beszámolómat nem fejezhetem be anélkül, hogy teljes elismeréssel nyilatkozzam a katonai parancsnokságok mellé beosztott m. kir. gazdasági felügyelők céltudatos és ügybuzgó munkásságáról, akik Nagy Ferdinánd m. kir. gazdasági felügyelő irányítása mellett hivatásuk magaslátán állanak. A közigazgatási, nyelvi és egyéb leküzdendő nehézségek ellenére a viszonylag rövid idő alatt jól megismerték a gondozásukra bízott területeket, az adott lehetőségek keretén belül helyes kezdeményezésekkel már eddig is sokat tettek a gazdasági helyzet javítására. Jól esett tapasztalni azt a

A táblázatban közölt adatok igazolják azt, hogy a búza aratását inkább korábban, semmint később kell megkezdenünk. Most is azonban azt javaslom, hogy a búza aratását a vészérés kezdetén indítsuk meg, de, ha nagyon roszdás lenne a búza, úgy már a zöldérésben kell hozzáfognunk az aratáshoz. Nem fenyeget bennünket semmi hátrány a zöldérésben való aratással; ezt igazolja a lisztminőségi vizsgálat is. Természetesen főkövetelmény az, hogy a zöldérés fokozatát helyesen állapítsuk meg. Ha tehát a sárguló búza-táblában a magok nyomásra híg tejet engednek ki magukból, a búza még éretlen és még nincsen semmilyen érési fokozatban, tehát ez esetben még nem lehet megindítani az aratást, még erős rozsdá felépése esetén sem. Ha azonban a sárguló búzatábla magjainak legnagyobb részéből sűrű, tejfelszerű folyadékot kapunk, akkor a búza a zöldérés fokozatában van és ez esetben már megindítható az aratás, ha nagyon roszdás a búza. Amennyiben felülvizsgálatunk alkalmával arról győződünk meg, hogy a búzánkat a rozsdá csak gyenge mértékben lepte el, tehát csak levélrozsdá állapítható meg, de a szár nincsen erősen fertőzve, akkor helyesebb, ha bevárjuk a vészérés kezdetét és ekkor indítjuk meg az aratást.

Forduljunk

az OMGE Biztosításiügyi Tanácsadó Irodájához, amely a mezőgazdák minden biztosítási ügyében költségmentesen szolgál felvilágosítással, iránítással és támogatással.

Biztosítsunk mielőbb jégkár ellen, mert a korai jégverések is nagy károkat okozhatnak és jégvert termés már nem biztosítható.

A JÓ GAZDA

TAKARÉKOS
TAKARMÁNYA

a Mezőgazdáknál előnyösen vásárolt
LOHERE-LUCERNA
ÉS TAKARMÁNYRÉPA magból terem!

Megrendelhető: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefon: 111-236

Kirendeltségek:

Debrecen
Győr
Komárom
Lepsény
Mátészalka
Nyíregyháza
Szolnok
Szombathely

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: a. Dorner Béla.

Beszélgetés
rábaközi York kistenyésztőkkel.

Írta: enesei Dorner Béla.

Évekkel azelőtt a győri püspökségi uradalom kormányzójától, a kitűnő Tóth Ferenc-től hallottam, hogy amióta a pápai béknagyár és az Esterházy hercegi uradalom kapuvári húsáruháza üzeme megindult és a Yorkshire sertés az egész vidéken elterjedt, azóta meglátszik a falusiakon a „feszesebb bugyelláris”.

A mi rábaközi erdeink fáját ugyanis — mondja a kormányzó — elárverezük a téli időben a helyszínen kisebb tételekben és azt a környéki falusiak veszik meg. Mióta Yorkot tenyésztettek a falvakban, azóta vígábban megy a faüzlet és sokkal nagyobb árakat kapunk, mint azelőtt. Meglátszik az embereken hogy van pénzüik! — mondja Tóth Ferenc. De még azon is látjuk azt, hogy kanjaink nagy részét itt adjuk el az istállóban, kocsin jönnek értük — tette hozzá mosolyogva — és nem is mosolyognak am!

Különösen Mihályi községet emlegette és azt megjegyeztem magamnak. El is határoztam, hogy ha arra járok, föl is keressék ezeket a derék „yorkosokat”. De ma az idő és a látogatás elmaradt.

Most azonban bizonyos okból sor került erre. Tóth Ferencet megkértem, segítsen ehhez a látogatáshoz, adjon kocsit és kísérőt. Meg is tette a derék ember. Elküldött Szanyból a kb. 25 kilométernyire fekvő Mihályiba és mellém adta az uradalom központi intézőjét, vitéz Horváth Lászlót (a 2 méter magas és 130 kilós „Lacikát”), kedves régi emberemet. Így legalább nem kell félmem a választási kortések (éppen programbeszédnek „fojtyak” akkor a falvakban, május közepén) esetleges támadásától.

Ugy húzódtam meg akocsiülésen a hatalmas ember árnyékában, mint szerény ibolya a nagy fa tövében.

Több falun vész át az utunk. Kedves a Páli község, ahol az utca szép fasorokkal van beültetve és padok vannak a házak előtt. Munka után kiülnek a „népek” a padokra kaszinózni. Végre förtünik egy

139. sz. kép. Sándy Gyula és malacos Yorkshire kocája.
(vitéz Horváth László felvétele.)

szép öreg templom tornya, ahol életnél nagyobb nagyságú szentek szobrai állnak a párkányon és egyik szobor kitárt karjai közé rakott fészket egy gólyapár. No, itt bizonyára nincs egyke, ha a szaporóság madara ily megbecsülésben részesül — gondolom magamban.

Kísül, hogy ez már Mihályi község, utunk végállomása. Szanyból előzőleg telefonált Horváth intéző

a község házára, így már várt reánk néhány vezetett „egyéniség”, akiket siettem megnyugtanni, hogy nem választási célből kerestem föl őket.

Hogyan jöttek annakidején a Yorksherek tenyésztésére? — Kértem az intelligens főjegyzőt, Bajáki Lajost és a jóarcú bírót, Marics Lajost, aki a vitézt szívélyesen üdvözölte: „Oh, már a licitákról ismerem az intéző urat — mondotta.

140. sz. kép. Kovács Jenő kigazda a York istálló előtt. Belül van a fiaztató, előtte a tető alatt a malacetető.
(vitéz Horváth László felvétele.)

— Itt volt 1913-ban egy nagyon derék birtokos úr, Bakó János, (fia gazdasági felügyelő), aki megszervezte a tejcsarnokot és megkezdte a kesedisznotenyésztést, a fölözött tejjel való hizlalással. Ő beszélt rá a népet, hogy „csinálják utána” a dolgokat. Tartसानak több tehenet, csökkenték a gabonatermelést és növelték a heréfélek (lőhere, lucerna, bíborhere) termelését, hagyják abba a mangalica disznót és tartसानak Yorkshereket — beszélt a főjegyző.

Hát bizony nehezen ment a dolog. A nép nem igen akart neki engedelmesskedni. Ő azonban keményen fogta meg a dögöt! Ha ellenkeztek, bizony még meg is ráncigálta őket. Végre is tudták, hogy az ő javukra dolgozik és csakhamar követték a tanácsait.

— Ma már 172 darab a községbeliek anyakocája és 1117 darab az egész állomány. Községi kanunk van 6 darab a községi istállóban — mondta a derék főjegyző.

A kanokat később megnéztem. — idejövem pedig örömmel láttam a határban a sok heréfélet, amit a földjükön termelnek! Tehát mégis megvan a „ráncigálásnak” a hatása! — mondtam nevetve.

— Észre lehet-e venni a népnél valami jobbulást, mióta a kesedisznot tenyésztik? — kértem a főjegyzőtől, elhallgatva azt, hogy erről már tudok valamit a ja-licitákkal kapcsolatban. — Hogyne! hogyne! — mondja a főjegyző. A tejből és a disznóból pénznek főképp és a tarkamarihatenyésztésből és hizlalásból. Kevesebb az adóhátralékuk, pedig magas a földadójuk. 29—30 aranykoronás kataszteri tisztajövedelmű földjeik vannak és 14—15 pengő a földadójuk. Legjobban jellemzi őket, hogy azóta más községekből kb. 500 holdat vettek meg.

— Vannak itt a földreform folytán kimaradt cselédek, akik York malacokat vesznek, hizlalnak pár darabot és így vesznek földet. Ezen a vidéken Beleden, Edvén, Keczőlön külön Yorkshere malacpásárokat tartanak és oda jönnek még az Alföldről is a vevők — mondja a főjegyző.

— Sokszor annyi ott a malac — szól közbe a bíró —, hogy a Rábát lehetne velük rekeszteni.

— A mi cselédeink is idejárnak kesemalacokért — mondja vitéz Horváth László.

— Hát bizony most meg vagyunk akadva a süldőkkel, — mondja a bíró —, nem igen tudjuk eladni őket. Mióta a kapuvári hentesáruháza megdült,

azóta nagy bajban vagyunk. A pápai gyár is keveset vásárol. Baj lenne, ha a mai helyzet nem változna meg! — sóhajtja.

— A község, mint közigazgatási hatóság mi ben jár kezére az állattenyésztő gazdáknak? — kértem a főjegyzőtől.

Nálunk azóta van a Yorkshire köztenyésztésben föllendülés, mióta a fedezetési díjakat és az apaállattartás terheit mi — a község — vettük át. Ez nálunk véletlenül könnyen ment. A birtokosoknak volt közös földvagyonuk és azt külön kezelte. Ekkor a kanokért bűgatósi díjat kellett fizetniük a kocatulajdonosoknak, így megesezt, hogy ha nem volt véletlenül pénzüik, nem bűgáltak, vagy elhalasztották a bűgatóst, így természetesen a kocák egy része füresen maradt és kevesebb is lett a malac. Ez így volt a bikáknál is.

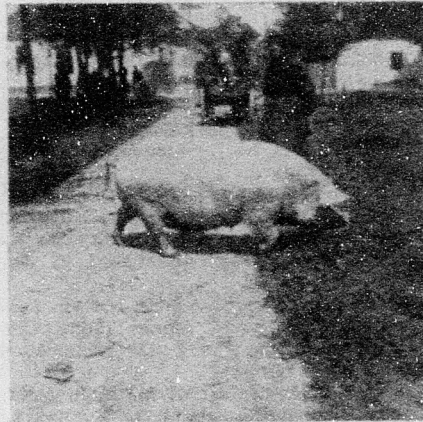
— A birtokosság pár év előtt átadta a községnek a vagyont, most nem fizetnek földöztetési díjat, így nemcsak a kocaállomány lett több, de a malac is — mondta a főjegyző.

— Vármegyénkben Wolf Lajos alispán kezdte meg a községi apaállattartás rendezését és ezáltal nagyon föllendült és megjavult az állattenyésztés, mert a község jobb apaállatokat tud venni és a földöztetési díjakat az adókönyvben számolják el. Most nem áll elő olyan eset, hogy a koca rühed és a szegényebb gazda nem tudja bebűgátani, mert nincs pénze. Most már a „nincs pénz — nincs bűgátás” megszűnt nálunk — mondja a főjegyző.

— Hogyan vannak a védőoltásokkal? — kértem a derék főjegyzőt.

— Most már rendszeresen oltatnak orbánc és pestis ellen — mondja. Itt a vidéken először Rosinger bérlő oltatott. Nála látták a jó eredményt és azóta ők is megkezdtek. De az oltást már Bakó úr idejében is „csinálták” a gazdák „haladósabb” érzelmi tagjai — mondja a bíró.

Megköszönöm a sok értékes fölvilágosítást és a „szemlékre” indulok. Először a községi bika- és kan-istállókhoz megyek. Rendes, tiszta istállóban állnak a teljesen jó condicióban levő bikák. Báboina, Mezőhegyes, Berzence, Mesterháza stb. eredetűek. Az 5 darab York kan is rendesen néz ki, tisztán van tartva, egy öreg asszony „Mari néni” gondozása alatt. A kanok között kettő Csermajori, egy Mesterházy,

141. sz. kép. Yorkshire koca típus Mihályi községben.
(vitéz Horváth László felvétele.)

egy Rábapordányi, egy „szabadságon van”. Az istálló tiszta ugyan, padozata beton alapon deszkapadló, de nincs ablaka, sötét.

Közben odajöttek a főbb gazdák hozzánk: Marics János, Marics Jenő, Marics Lajos, a bíró, Robi Ignác és Marics Gyula, a volt bíró, a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület tagja, aki úgy hasonlít csinos arcával és kackiás hajuszával Grábner Emil

MAGYAR SERTÉSHÍZLALÓ ÉS HÚSIPARI R.-T.

nagytétényi sertéshízlaló telepe
Budapest székesfőváros kezelésében

Bizományi sertéshízlalás, hitelfolyósítás

a hizlaltató felek részére

Előnyös feltételek! Részletes tájékoztatót, hizlalási feltételeket kívánságra küldünk

Telefon: Budapest 269-715, 269-784

neves tudósunkhoz, hogy azt hittem, ő öltözött az én kedvemért „falusi gúnyába”.

Mind értelmes, kedves emberek. Amikor „meg-tudták, hogy nem választási célból” jöttem közbük, fölvidultak és derűsen beszélgettünk egymással.

Látom, hogy a kanokban másképp alakult a tetük. — Ejnye Mari néni — mondom —, vannak ám bennük nem kívánatos lakók! Ejnye Mari néni!

— Tiszták volnának ezek — mosolyogja az idős fogatlan néni —, de azok a kocák hordják be hozzánk a tetűt a bűgös alatt. Látom többször, hogy vígan másképp alakult az is! Akkor pedig csak nem bántom őket! — motyogja a társaság nagy derűsége közben.

Közben Marics Gyula — egészen olvasott gazda — elmondja, hogy a disznótét ellen kénvirágot kevernek össze olajjal és azt használják.

Ezután útnak indultunk és több gazda koca- és süldőanyagát tekintettük meg. Egy falubeli York-shire hizlaidát néztünk és utána megnéztük Sándy Gyula nagyobb kisgazda sertés-, tehén- és növendék-állományát. Ő az, aki az OMGE idején tenyész-állatkiállításán törzkönyvelt 6883 kilogrammos tehenének bikaborjával Ija díjjal lett kitüntetve. Kérdezte tőlem, hogy láttam-e bikájának a képét a „Köztelek”-ben? Mert benne volt! — mondta nyomatékosan. Le is rajzoltatom Vezényi mesterrel és közlöm a Hangyában, vagy a „Mezőgazdaság” világlapban! — mondtam neki vigasztalólag és mentegelőzően. A fess, kunkorított bajszú férfiút — Horváth vitéz a kocájával le is fényképezte „legott”.

Kovács Jenő kisgazdánál is megnéztük a sertés-anyagot; az anyag jó, de a fiataló sötét! Ő is nagyobb gazda, 50 kat. holdon fölül gazdálkodik, de bérel is még és 2 q búzahasonbért fizet. Itt lehet is, mert a föld drága. Itt nem holdakban, de négyzetméterekben beszélnek a földről, amely olyan drága, mint a főváros körüli villatetek.

Amint az utcán járunk egyik-másik gazdához, 8-10 rokkant emberből, öregasszonyból álló csapat megy kosarakkal házról-házra kéregetni. Megtudom, hogy ma péntek van és hetenkint csak ekkor szabad kéregetni, akkor is egyszerre szabad. Azért járnak egy csomóban. Különböző községi szegényházban laknak, tüzifát kapnak a községtől, a tejcsarnoktól írók. Tetszett a dolog, a községnek ez az okos és humánus berendezése.

A kísérő gazdától megtudtam, hogy a Yorkokat egészen jól etetik. Yorkállományuk egészen jó, szép kocákat láttam és jó kinézésű süldőket. A lárdszűjt kanok hatása látszik az anyagon. Megmondom nekik, hogy most áttérünk a sonkásabb típusra, mert az anyag az egész országban megnyurgult.

— Nagyon helyes lesz! — mondja Marics Gyula és Robi Ignác egyszerre.

— Azelőtt 6-7 hónapos korra megvolt a süldők 80-90 kiló. Most? 8-9 hónap is kell hozzá! — mondja. Alig bírjuk kivárni! Már egyesek vissza akarnak térni a „bongyor” disznóhoz! (A mangalicát hívják így.)

— Bizony a mai kesediszón későn lesz 90 kiló! — sobjátja a hatalmastermetű Marics János, akit elneveztem „Belemarkovics” szeb tábornoknak, mert így is néz ki, fekete szemével.

Beszélgés közben megtudtam, hogy mostanában már a cukorrépa-termelésnél fölhangynak, mert nem jól fizet. Magas a munkabér, kicsi a termés! — mondják.

— Mióta a cukorrépa „ogyon van nemestive” azóta oly keveset terem, hogy nem érdemes termelni! — mondják. Most inkább takarmányrépát termelnek és azt adják nyersen (főlaprítva) tehénnek, lónak, anyadisznónak. A községi kanok is azt kaptak, 2 kg árpadarával.

— Legjobb a kesediszónak a „lucerna hegye”, vagy a gyenge löhere — mondja a „szeb generális”. A Yorkoknak jót krumpit adnak és „Alfa” jütlésztől használnak mindannyian. Azután árpadarát

etnek „szeparatejfel”. Ezzel is hízlalják a Yorksüldőket.

— Első volt nálunk a tejcsarnok — aztán lett a kesemalac! — mondta az egyik Marics.

Miért nem csinálnak tejszövetkezetet? — kér-dem. Ez talán jobb volna, mint a tejcsarnok.

— Bajos itt az ilyen! nem szeretik a népek az egyesületet, függetlenek akarnak maradni egymástól, összevesznek és agyorítják a jót! — mondja az egyik derék gazda.

— Mi igazán bellerjesen gazdálkodunk, — mondja Marics Gyula, a volt bíró. — Mi az árpát, kikoricát vesszük, mert sok állatot tartunk, disznót, marhát hízlalunk, nekünk a búzadr mellékes dolog! Az az alföldi gazdákat érdekli, nekünk az állat ára a fontos, mi csak jó állatokrakkal boldogultunk!

— Akármilyen állatot tartunk — mondja meg-gondoltan Marics Lajos, a tekintélyes bíró — tud-juk azt, hogy a „kamrába van annak a fajfa”. Az etetés-től függ az állat jóága — teszi még hozzá!

Mennyire igazuk van nekik! — mormogtam magamban, amikor elbúcsúztam az értelmes, derék falusi magyaroktól.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Sehandl József dr.

Nemesítsük a cigáját!

Írta: Sehandl József dr.

Az utóbbi évtizedekben a fésűsmerinó mindinkább tért hódít parlagi fajtáinkkal (cigája, racka) szemben.

Textilgyáraink a cigájának tenyésztését sajnálattal látják, mert durvább textilárak (pokrócok stb.) készítésénél ezt a gyapjúminőséget nem tudják nélkülözni. Ebből a körülményből kifolyóan a textilipar hajlandóan nyilatkozott az 1939. évi idény árszabá-lyezésánál arra, hogy a cigája gyapjúkért aránylag nagyobb árat fizessen, mint az előző években.

Mint hogy a juhtenyésztés is üzleti vállalkozás, a fésűsmerinó és a cigája jóvelmezőségi mérle-gben kell keresnünk annak okát, hogy miért hanyag-olta el újabban a cigáját a tenyésztő közönség is, amelyek előbb tenyésztette.

Mindenekelőtt hasonlítsuk össze a gyapjútermel-ésből folyó bevételt. Eddigi megállapításaink szerint ott, ahol az A/AA fésűsmerinótól 4 kg 30% rendement-ű gyapjút kapunk, ugyanott, azaz teljesen azonos tartásvizonyok közt az átlagos minőségű cigájáról 2-5 kg 38%-os rendement-ű gyapjút nyírhatunk le. Míg a fésűsmerinó gyapjúterméséért (4 kg 30%) az 1939. évi gyapjú-árlap szerint 7-32 pengőt kap a tenyésztő, addig a cigája bundájáért (2-5 kg 38%) csak 4-43 pengőt. Itt tehát még mindig mutatkozik 2-89 pengő különbség a cigája terhére. Ez a külön-bözet természetesen csökken, mielőtt a cigája anyák-nál — azonos rendement mellett — sikerül a nyír-ó-súlyt pl. 1/2 kg-mal emelni. Ebben az esetben a cigája-gyapjúból eredő bevételeink 5-31 pengőre nő, amikor is már csak kerekben 2 pengő különbség mutatkozik a cigája terhére.

Hogy a cigája nyírasi átlagának 1/2 kg-os emelése tenyész kiválasztás útján reményteljes feladat, annak igazolására jelzem, hogy a 2-5 kg átlagos nyírósúlyt felmutató nyájokban az anyáknak 20%-a eléri a 3 kg-os nyírósúlyt, 20%-a pedig ezt meg is haladja. Ha tehát tenyésztésre csak e 40% pluszváriánsnak ivadékat neveljük fel és hágoókocokul csak a nagy nyírósúlyt felmutató családokból származókat osztjuk be, akkor 4-5 év leforgása alatt ezt az eredményt biztosan elérjük.

A nyírósúly növelése mellett még a gyapjú min-őségének javítását is remélhetjük akkor, ha sikerül egy más, ugyancsak C—D minőségű gyapjút termelő kultúrfajtának vérére csepegtetni cigájaállományunkba. Reméljük, hogy a keresztezett nemzedékben az igény-

telenség és ellenállóképesség nem csökken majd annyira, hogy ez a kísérlet sikerét kockáztatná. Két-ségtelen, hogy ez a keresztezés bizonyos magasabb színvonalú tenyésztési feladatot jelent, de annál érde-kesebb és — mint erre már többször utaltam — állami vagy szakoktatási gazdaságaink számára egy nemzel-gazdaságilag is jelentős, hálás, reményteljes feladat lenne.

A tejtermelésből folyó bevétel illetően tudnunk kell, hogy a cigája a laktáció elején bővebben tejel, mint a merinó, de nem tagadható viszont, hogy teje valamivel higabb. A két tényező szemeltartásával feltehető, hogy a cigájánál a tejből eredő bevétel 10%-kal meghaladja a merinó tejtermeléséből folyó bevételt. Ha az évi tejtermelés csak 30 literben adódik, akkor a 10%-os tejtöbblet — a tej literjét 20 fillérrel számítva — csak 60 fillér értéket képvisel, 60 literes évi termelésnél már 1-20 pengőt és így tovább. Egy-magában a tejtermelés kimunkálásából tehát lényege-sen csökkenthető az a veszteség, amely a cigája terhére a gyapjú értékesítésénél előállt.

A cigája fejéséből származó bevétel — a fésűs-merinóval szemben — különösen akkor növelhető, ha a bárány szoptatásának időtartamát rövidítjük meg. A cigája ugyanis főként a laktáció elején van 10-20%-os fölényben a fésűsmerinóval szemben. Ezt a fölényt annál is inkább kihasználhatjuk és bárányát korábban, 8 hetes korban elválaszthatjuk, mert báránya korábban erő szervezettel mutat már külvilági életének elején is. Határozottan igazolja ezt Pócsos László dr.-nak a kisszállási uradalomban ké-szült tanulmánya, amely szerint egyazon nyájban tar-tott 150 cigája anyának és 150 merinó anyának bá-rányai elléskor még ugyan egyenlő súlyúak voltak (4-21-4-23 kg), de már 6 hetes korban a cigáják 11-35 kg kg elősúlyt értek el — a 10-75 kg-os meri-nókkal szemben.

Hogy a 8 hetesnél idősebb cigája bárányok anya-tej nélkül is elég jól fejlődnek tovább, arra néve pedig fölemlítem, hogy a felvidéki és erdélyi juhászok általában 5-6 hetes korban választják el a bárányo-kat. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a további szoptatás nem volna javukra, hanem csak azt, hogy ha gazdasági érdekek a rövidebb szoptatás bevezet-ésére kényszerítenek, akkor se állunk szemben itt egy tenyészéstechnikai lehetetlenséggel.

Elmfuttatásunk rövid összefoglalása így a követ-kező:

Ha a cigájagyapjú termelése nemzetgazdasági érdek, akkor ezt a fajtát a fésűsmerinóval verseny-képessé kell tenni. Ez pedig elérhetőnek látszik úgy, ha tenyész kiválasztással, esetleg csepegykeresztéssel nyírósúlyt legalább fél kg-mal növeljük és tejer-melését — esetleg a bárányok korábbi leválasztása árán — különösen a laktáció elején jobban kihasz-náljuk.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS

ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Hozzászólás a „svéd lovas” szénakészítéshez.

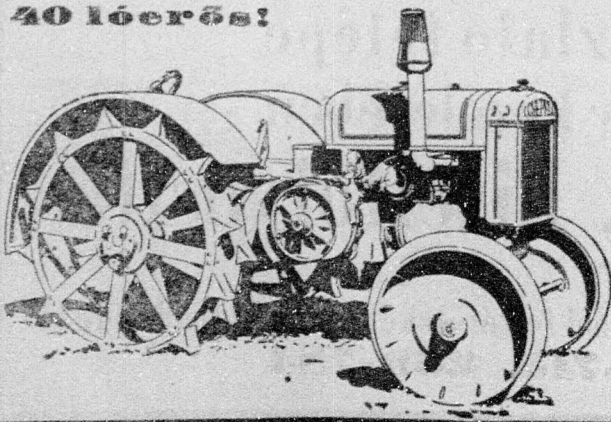
Írta: Unger János.

Örömmel olvastam a „Köztelek” folyó évi 21. számában Somorjai Ferenc dr. és a 22. számában Bartossik Béla cikkét a drótszéná készítéséről. A két cikkirő olyan nagy hozzáértéssel tárgyalja a kérdést, hogy csupán a munka menetéhez marad egy kevés hozzáfűzni valóm.

Az 5-10 cm vastag puha- vagy keményfa karókat, amely lehet akár görbe is, célszerű 3 m hosszúra hagyni, mert jó, ha 50 cm kerül abból a földre és

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetés!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t j a: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRÁRGLÖBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126-681

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgönycim: Agrobudapest

ha idővel a karó hegye elkorhadna, fordítva vagy néhány cm levágása után többször is használható. A karókat Fár beütni a földbe, mert az a munkát nagyon megdrágítja, célszerűbb a bogárnárműhelyből kőzsimert agyúróval lyukat fúrni a karók részére és elég, ha tömőfával a karó mellett egy kicsit megtömködjük a földet. Az első drótot 80 cm-re húzzuk a föld felett, mert így elkerüljük a tarló kipállását; a következő drótok 30-30 cm hézag hagyásával kövessék az elsőt, ennél kisebb távolság esetén megtörténhet, hogy a széna megpenészedik.

Uradaim táblákon célszerű minél több, akár 100 darab karót egymástól 250 cm távolságra felállítani, mert így a kaszálógépek is jobban bírnak dolgozni és a munkások is kevesebb időt vesztenek a sok forgolódással, mint a sűrűbb és rövidebb sorok esetében. A kizsárga lucernaföld hosszúságának megfelelő állványt készíthet. Az állványsorok távolságát a lucerna mennyisége határozza meg. Ha az első kaszásnál sűrű a lucerna, az állvány-sorok távolsága 25-35 méter közötti lehet.

A legtöbb kellemetlenség abból származik, ha a lucernát túl vastagon rakjuk a drótokra, ezért jobb, ha 1-8-2 mm átmérőjűnél vastagabb drótot nem használunk. A vastagabb drótra több lucernát lehet rakni és így megpenészedhet.

Nagyon fontos a drótszénakészítésnél a csúsztató alkalmazása, mert csekély erővel igen sok zöldtakarmányt tudunk az állványokhoz huzatni; a villázás igen megdrágítja a munkát.

Igen helyesen jegyzi meg *Barlossik Béla* a cikkében, hogy az azonnali gereblyéssel igen sok jó szénát nyerünk, mert az összegereblyezett zöld, leveldés kaparek is az állványra kerül. Nálunk a gereblyezés után közvetlenül nehéz fogas jár, ami a meg nedves tarlót litünően átdolgozza.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni *Somorjai Ferenc* dr-nak azt a megállapítását, hogy a szénakészítési módszerrel milyen sikeresen védjük a lucernát a lucernaböccé és annak lárvája ellen. Én már évek óta nem járatom a bogárfogógépet, mégis kitűnően hajt a tarló, pedig azelőtt — amíg a lucernát földön szárítottuk — hetekig kellett az új lucernára várunk. Folyó évben is június elején már másodszor vághattam a lucernát. A 16 az, hogy az első lucernát igen hamar rakjuk a drótra, így a hernyék az állványra kerülnek, java része benne is marad a takarmány között, ami lepotyog, bebábozódik és kikel: azzal egy hátipermetezővel könnyen elbánnhatunk.

Minél korábban vágni (idén a sok fagy miatt csak május 2-án kezdhettem) már csak azért is előnyös, mert így igen fehéredés szénát nyerünk.

Mint említettem, május 2-án kezdtem meg a drótszéná készítését és 21-ig 100 kat. hold termését raktam drótra, pedig ez alatt 84 mm esőt kaptunk és május 15-19-ig szép idő lévén 4 napig inkább kurokricát egyeltem. Amikor az eső esett vissza vonultunk a szénakészítéshez és a csurom vizes lucernát vígan raktuk a drótra. 100 kat. hold sűrű lucerna drótra rakása 506 leány- és 103 férfinaszámba került, ez utóbbi azonban egész időnyre osztandó fel (mert az állványok egész évben helyben maradnak). Május 25-én és 26-án erős szél fújt, a szénát kiszáritotta és 85 hold termését behordtuk; még nozza milyen szénát! A lovak ott hagyták a friss lucerna hajtást és inkább a szárított szénát ették! 15 hold termése még az állványokon van és annak ellenére, hogy majdnem mindennap megázott és közel 100 mm eső áztatta, a víz lefolyt róla és belül olyan, mintha herbáriumból került volna ki.

A drótszéná 10 napi száradás után behordható, amikor éppen tetszik a gazdának, de várhat az akár 3-4 héten át is. Mégis a legjobb 10-12 nap múltán behordani, mert mégsem pereg zonyira a levél, mintha heteken át kinn tárolt volna. A melegedéstől egyáltalában nem kell tartanunk, mert igaz ugyan, hogy a zöld anyag már az első napon melegedni kezd a dróton, de oldalt és a drótalatti csatornákon a meleg eltávozik. Itt ismét egy óriási előnyt látjuk a drótszénának: a kazalban nem fermentálódik tovább és tavaszig olyan állapotban marad, ahogy azt behordtuk! Az elmúlt télen kocsi-saim a városban etették és az arra járó kispazdák azt kérdezték, hogy hol kaszálták most ezt a zöld lucernát?!

Az elmondottakból következik, hogy esős időben feltétlenül érdemes és hasznos drótszénát készíteni. Kérdés azonban, érdemes-e tartósan száraz időbe? Ha a felszerelés megvan, kis erővel is igen szépen halad a munka. Az elmúlt évben 4, két éve 3 1/2

lánynap számmal raktam 1 kat. hold jó erős másodvágású lucernát az állványra. Ha esős időben szép szénát termelünk, milyen lesz vajjon a szénánk jó időben? Tapasztalatból mondhatom, hogy még sokkal szebb; az 5-6. napon már behorhatjuk. Jó száraz, meleg, szeles időben sokszor láttam, hogy a földön szárított szénából csak kórót hordtak be. Hányzor előfordul, hogy reggel 9-kor a hereszénához már nyúlni sem szabad és az egész hordáshoz beosztott erőnek más munkába kell állnia.

Aki a drótszéná készítését egyszerű megkísérelte, aki a munkánál egy kis tapasztalatot, egy kis gyakorlatot szerzett, az tudja, hogy ez milyen áldásos dolog; tudja, mit jelent az, hogy nem kell a barométert állandóan kopogtatni és minden kis felhőtől idegcsókot kapni. E módszer előnyét ismerő gazda esőben, jőidőben egyaránt biztosan drótszénát készített és soha többé vissza nem tér a régi módszerre.

Törvények és rendeletek.

Revizvezető: *Mutschbacher Emil* és.

A visszaesatolt felvidéki területeken végrehajtott földbirtokrendezés felülvizsgálata.

A folyó hó 13-án kiadott 5840. M. E. számú kormányrendelet tartalmazza a 2550. M. E. számú kormányrendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket, a Magyar Szent Koronához visszaesatolt felvidéki területeken végrehajtott földbirtokrendezés felülvizsgálatának lebonyolítása tárgyában. A rendelet értelmében a felülvizsgálattal megbízott kormánybiztos eljárása alapján határozatot hoz, amelyben megállapítja, hogy kinek az ingatlan szerzését erősíti meg az ingatlanok telekkönyvszerű megjelölésével. A kormánybiztos határozata aziránt is rendelkezik, hogy az ingatlan árának megfelelő összeg erejéig a jelzőlogójog a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet javára bejegyeztessék. A telekkönyvi hatóság a telekkönyv A) lapján a jogi minőség megjelölésére „telephely” megjelölést használja. Az eredetileg esőh koronában feltüntetett vételár 7:1 arányban számítandó át és jegyzendő fel pengőben. Ha pedig a kormánybiztos a eselszlovák földbirtokpolitikai jogszabályon alapuló ingatlan szerzést hatálytalanítja, az ingatlan tulajdonjoga tehermentesen a kincstár javára jegyzendő be. Az államra szállított ingatlanok továbbjuttatása azután ingatlaneldarabolással történhetik, amelyre vonatkozó eljárás szabályokat, valamint a fizetendő ár megállapítását a rendelet részletesen felsorolja. Az egyes juttatottakat terhelő töltesztési részleteket a LEBOSZ számítja ki és írja elő. Ez tartja nyilván a juttatottak által teljesítendő szolgáltatásokat, amelyeket közvetlenül szed be a juttatottaktól. A hátrálékokat pedig közadók módjára kell behajtani. Ezenkívül a kormánybiztos megerősíthet olyan ingatlan szerzéseket is, amelyek hatósági rendelkezést pótló magánjogi ügylet útján történtek. Az államra szállított ingatlanok felhasználására vonatkozó szabályokat a 2550. M. E. számú kormányrendelet 9. §-a értelmében a miniszterelnök által kiadandó irányelvek állapítják meg.

A kormánybiztos által megerősített juttatottak, vagy az általa földhöz juttatottak a szolgáltatások nem teljesítése miatt való kizárása és bármely okból megqresedett ingatlanok újabb juttatása tárgyában az illetékes közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága határoz. A juttatott ingatlan árának biztosítására bejegyzett jelzőlogójog törlesztését csak a LEBOSZ törleszt engedélye alapján lehet elrendelni.

Tízennyeg pengő az ezozinált búza ára.

A földművelésügyi miniszter a folyó évi június 8 után leszállításra kerülő, takarmányozás céljára szolgáló ezozinált búza árát métermázsánként 14 pengőben állapította meg, az eddigi 15 pengő helyett. A Futura R. T., amely az ezozinált búza-akció lebonyolítását végzi, a június 1. után leszállított és leszállításra kerülő ezozinált búzátételeket is a rendelkezett állomásokhoz az újabb rendelkezések alapján bekapcsolt legközelebb fekvő elosztóhelyről számított fuvardíjtelek szerint számolja el, abban az esetben is, ha a tényleges szállítás annakidején távolabbi elosztóhelyről történt.

A III. német-magyar kereskedelmi pötegyezmény végleges életbe lépése.

A hivatalos lapban folyó hó 8-án közzétett 5590. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a Genfben 1931. évi július 18-án kelt magyar-német külkereskedelmi szerződéshez Budapestre 1937 július 6-án aláírt és 1937 augusztus 1-én ideiglenesen életbe lépett III. pötegyezmény megerősítő okiratát Berlinben folyó hó 1-én kicseréltétn, a pötegyezmény ezen a napon végleges hatállyal életbe lépett.

A villamosenergia árának megállapítása a Magyar Szent Koronához visszaesatolt felvidéki területeken.

Az 5650. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a Magyar Szent Koronához visszaesatolt felvidéki területeken működő közhasználatú villamosművek árszabását az említett területek villamosenergia-szükségletének ellátására szolgáló jogosítványok kiadásáig az iparügyi miniszter állapíthatja meg a felvidéki ügyek tárca nélküli miniszterével egyetértésben.

Egyes bór- és kausukárak adóváltáságkulesának újabb szabályozása.

A pénzügyminiszter 52.000. szám alatt rendeletei adott ki az 1931. évi 79.000. számú pénzügyminiszteri rendelet hatálya alá tartozó egyes kész- és félkészárak adóváltáságkulesának újabb szabályozása tárgyában. E rendelet értelmében azok az adóváltáság fizetésére kötelezettek, akik az egyes bórök, bórripari és bórfelelőgozóripari, valamint kausukárri termékek után fizetendő forgalmi adóváltáságról szóló 1931. évi 79.000. számú rendelet hatálya alá tartozó bór alapanyagot állítanak elő, illetve tovább kikészítenek vagy kikészíttetnek, a forgalmi adóváltáságot a kész- vagy félkész áru forgalombahozatalakor az áruért befolyt ellenérték után tartoznak leróni.

Ha az adóváltáság fizetésére köteles bórripari vállalat az általa előállított árukat, esetleg tovább felelőgozva, vele érdekközösségben álló kereskedelmi vagy felelőgozóripari vállalat útján hozza forgalomba, ilyen esetben az adóváltáság alapja az érdekközösségben álló vállalat által elért eladási árnak 10%-kal csökkentett összege. Az érdekközösség fennállását meg kell állapítani, ha az adóváltáság fizetésére köteles bórripari vállalat áruát kizárólag vagy legalább 75%-os arányban egy vállalat útján hozza forgalomba, illetve ha valamely vállalat kizárólag csak egy bórripari vállalat árának értékesítésével, illetve felelőgozásával és ilyen módon való értékesítésével foglalkozik.

A rendelet mellékletében felsorolja azokat a kész- és félkész árukat, amelyekre vonatkozóan az adóváltáság kulesa a belföldi forgalomra vonatkozóan a rendelkezett csatolt táblázatban feltüntetett mérvben megállapított és folyó hó elsejétől kezdve érvénybe lépett.

KÖNYVISMERTETÉS.

— A „Köztelek” gazdasági szakkönyvekről és közgazdasági tárgyú munkákról közöl ismertetést, mindenkor szakember tollából, de csak az esetben, ha a szerző, vagy a könyvkiadó vállalat ismertetés céljából egy példányt küld a szerkesztőségnek. —

A tehén takarmányozása. Írta: *Csikós Zoltán* dr., a debreceni gazdasági akadémián az állattenyésztés tanácsos tanára. 191 oldal, 45 fényképpel és ábrával, számos táblával. II. kiadás, Budapest, 1939. A. „Patria” kiadása. Ára 6-80 pengő.

Alig mult el 2 1/2 éve annak, hogy a szerző könyvének I. kiadása megjelent. A magyar szakkönyvek kelendőségét figyelemre méltatva, meg lehet állapítani, hogy *Csikós* tanár bezagpólló, hasznos munkát végzett könyvének megírásával, mert valóban ritka eset, hogy a magyar könyvpiacra szakkönyv ilyen rövid idő alatt elfogyjon és hogy új kiadás megírása válfékk szükségessé. Ez a tény beszédes bizonyíték a szerző könyvének kiválóságáról és használhatóságáról.

A II. kiadás az elsőnek átdolgozása alapján készült; leginkább változtak és bővültek a sóforgalomról, a vitaminokról, a táplálépanyagok kihasználásáról, a fehérjeforgalomról és a takarmányozás gyakorlatáról szóló fejezetek. A szerző könyvének átdolgozásakor hasznosnak értékesítette időközben szerzett megfigyeléseit és tapasztalatait, amelyeket angol, hollandi, német és hazai tanulmányútjai során gyűjtött. A II. kiadás takarmánytáblázatai az egyes takarmányok foszfortartalmát is feltüntetik.

Már az I. kiadás ismertetése alkalmával hangsúlyoztuk, hogy a munka szerzőjének széleskörű olvasottságáról tesz tanúbizonyoságot, mert figyelembe részesíti és értékesíti a világrodalom újabb kutatásainak eredményeit. Kívánatos volna azonban, hogy a szerző a hazai viszonyokra tüzetesebben kiterjeszkedne, ahelyett, hogy olyan külföldi eljárásokat részletezne, amelyeket a hazai viszonyok közt nem lehet megvalósítani. Ez magyar vonatkozásban kétségtelenül emelne a könyv gyakorlati értékét. Így ismeretes pl. hogy nálunk a tehének tejtermelése terén elért, külföldi viszonylatban is kitűnő eredményeket elsősorban a szárazon álló tehének célszerű előkészítésével lehetett biztosítani. Sajnos azonban, hogy ezt a fontos kérdést a szerző könyve igen szűkszavúan tárgyalja és nem ad a gazdának részletes útbaigazítást. Azzal a megállapításával pedig nem értünk egyet, hogy az előkészítő adag táparánya olyan túlságosan szűk legyen, mint 1:3-5-ig. Ennél tágabb táparányú, 1:7-hez takarmányt célszerű etetni, mert a feleslegben etetett fehérjét a tehén nem tudja értékesíteni, ellenben a dezaminált fehérje bomlástermékei káros hatással vannak az állat szervezetre. A nálunk alig ismeretes legelőbetegség ellen a szerző főképpen friss fejős tehének részére több szénsavas mészt etetését ajánlja. Ezt nem lehet helyeselni, mert amár a legelő gyenge fűve sok fehérjét tartalmaz, mégis viszonylag kevés

Kisgazdák!

A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 1.

Bpesti szállítmányok címzendők:

Szarvasmarha, bojú és juhoknál:

Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.

Sertéseknel:

Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.

Uradaimnak!

az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalm rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, hizott állat, valamint beállítani való szűd és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Hizalási hiteleket folyósít kedvező feltételek mellett.

Mindennemű állatkitvált a legelőnyösebben bonyolít le.

Szakértőt meghívására a helyszínre küld.

Ipari hízialók!

Távírateim: „Hangya Budapest”

TELEFONOK: Központ: 18-13-20, 18-78-90

Ferencvárosi sertésbizományosság: 13-27-13

Újpesti sertésbizományosság: 29-53-84

Ferencvárosi marhabizományosság: 18-13-20

benne a foszfor és nagy a bázisfeleslege, aminek folytán a mésznek több adagolása kiközközteti a tehenet szegénységéből és csontlágulás kifejlődésére adhat okot.

A szerző a foszforszükségletéről a 17. táblázatban biztos számokat ír elő. Ezt ilyen pontosan nem lehet előírni. Csak hozzávetőleges tájékoztató adatokról lehet szó. Egy kg tejjel a tehen mintegy 2,2 g foszforpentoxidot ad ki szervezetéből. A takarmányban foglalt foszfor kihasználása igen eltérő, az attól függ, hogy a foszfor milyen alakban van, továbbá annak abszolút és viszonylagos mennyiségétől. A foszforhiányt nem foszforsavas mész adagolásával, hanem foszforban gazdag abrak, így korpa etetésével célszerű fedezni. Az abrakkeverék 2. példájában (167. o.) szárított répaszelet is szerepel. Minthogy a szeletet előzően vízben be kell áztatni és mivel az áztatott szelet teriméje változó, ennél fogva nem célszerű azt a pótabrak közé keverni, mert lehetetlenné teszi a szabatos elosztást. A szerzőnek a répaszelettel előírt pótabrakja mészfelesleget tartalmaz, ez a példa azért sincsen jól megválasztva, mert a pótabrakban nem szokott mészfelesleg, hanem 1-2%-nyi mészhiány lenni. A takarmányszabványok kevésbé gyakorlatiasak, mert a 2. számú példában 69 g foszforsavas meszet és a 3. ban 140,8 g szénsavas meszet írnak elő egy tehen részére. Ilyen nagy mennyiségű ásványi készítményt nem célszerű adagolni, hanem a foszforhiányt korpa, a mészhiányt pillangós széna etetésével ajánlatos fedezni. Erre egyébként a szerző maga is felhívja a figyelmet a 175. oldalon, azonban ezt példában nem valósítja meg. A 3. számú példa pótabrak édes csillagfürtje német befolyásra utal, mert tudvalevően nálunk nem termesztünk takarmányozási célra édes csillagfürtöt, hanem csak németországi vetőmagzaporításra. A szénsavas mészszükséglet fedezésének módjára a szerző azt ajánlja, hogy a szükségletet kanalankint írjuk fel a tehen fejtblájára. Ez helytelen és nem gyakorlatias tanács, mert a kiegészítésre való ásványi anyagokat már a magtárban kell pontosan a pótabrak közé keverni. Az alaptakarmány földalkalissá hiányát a szerző foszforsavas mész hozzáadásával akarja pótolni, ez nem helytálló, mert a foszforsavas mésznek negatív a földalkalialkalicitása, ennél fogva nem lehet vele földalkalissá hiányt pótolni. Téves a takarmányok összetételét feltüntető táblázatokban a szénsavas mész tartalom. Az ott közölt plusz és mínusz előjellel feltüntetett számok nem a szénsavas mész tartalmat, hanem azt tüntetik fel, hogy az optimális FA beállítására mennyi a mészhiány, illetve a mész többlet szénsavas mészben kifejezve.

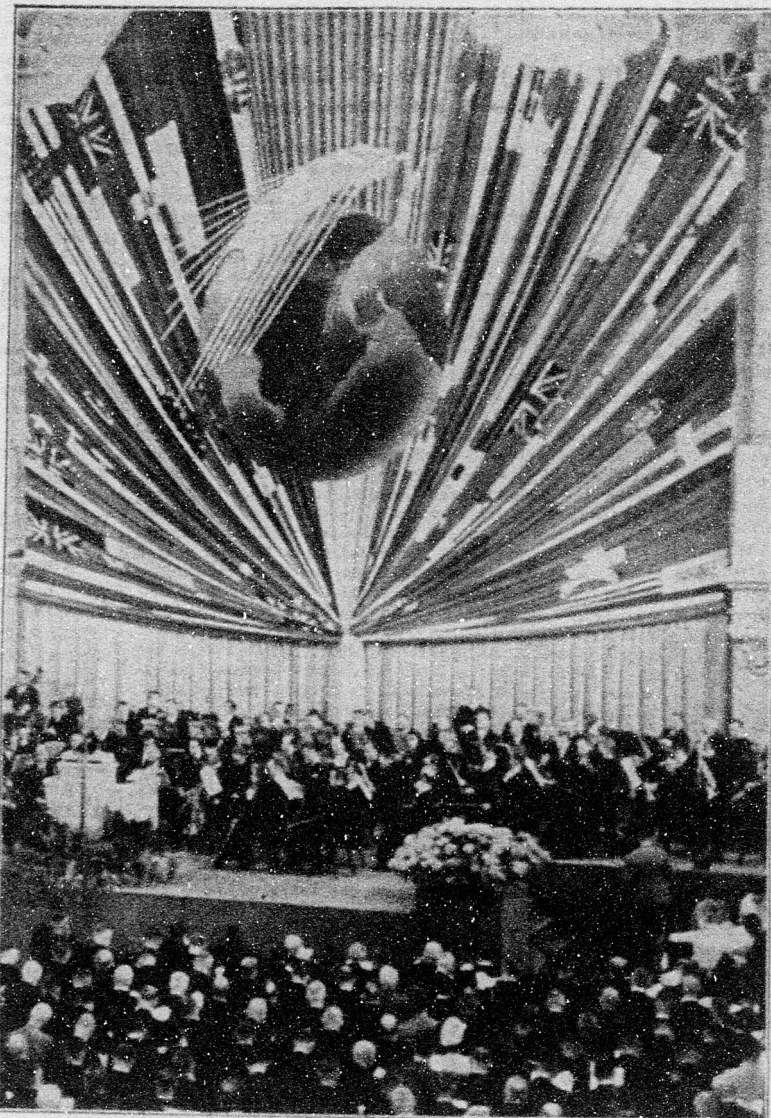
A példa gyanánt felsorolt kifogásolható részek koránt sem rontják le a könyv értékét. Ezeket inkább csak azért említettük fel, hogy a könyv írója azokat figyelembe részesítse könyve III. kiadásának átdolgozásakor.

Csukás Zoltán dr. tanár röviden ismerteti tanulságos, értékes könyvét, amely széleskörű olvasottság és értékes megfigyelések eredményeit hasznosan összefoglalva ismerteti a tehenek takarmányozásáról szóló újkori ismereteinket, melegen ajánljuk kartársaink, illetve gazdátársaink szíves figyelmébe. **Wellmann Oszkár dr.**

Írások a biztosítási eszme diadaláért. Írta: *Halász Dezső.* Budapest, 1939. 126. oldal, ára 2-50 pengő. A szerző könyvében összegyűjtötte az elmúlt tíz év alatt különböző szaklapokba írt biztosítási vonatkozású cikkeket. A könyv célja, hogy a biztosítási eszme népszerűsítését szolgálja. Az összegyűjtött cikkek nem elvont tanulmányok és nemcsak a szakemberhez szólnak, a szerző célja az volt, hogy minden értelmiségi olvasó számára élvezetes olvasmány formájában érthetővé tegye a biztosítási intézmény fontosságát. Az egész könyvön végigvonul az a meggyőződés, hogy a jól alkalmazott biztosítás egyik legszebb és leghasznosabb szociális cselekedet. A nagyfentosságú tárgyokról írott könyv hasznos olvasmánya lehet gazdaközönségünknek is.

Adalékok Magyarország külkereskedelmi kapcsolatainak vizsgálatához. Írta: *Sipos Sándor dr.,* Budapest, 1939. Ára 2 pengő.

A nagy áttekintéssel megírt könyv rávilágít arra a folyamatra, amely a háború óta Magyarország gazdasági kapcsolataiban végbement. A munkát kiegészítő táblázatok 1928-ig visszamenően áttekintést nyújtanak a külforgalmi adatokról. A könyv első része a Német Birodalom fokozódó szerepét ismerteti Magyarországon a külkereskedelmi forgalmában, majd a magyar-lengyel külkereskedelmi forgalom fejlesztését tárgyalja. A továbbiakban külkereskedelmi forgalmunkat Franciaországgal és gazdasági kapcsolatunk alakulását Romániával és Jugoszláviával ismerteti nagy alaposággal és hozzáértéssel.

142. sz. kép. A XVIII. Nemzetközi Gazdakongresszus megnyitása Drezdában.

A XVIII. Nemzetközi Gazdakongresszus megnyitása.

Június 7-én ünnepélyes keretek között nyitották meg Drezdában a XVIII. Nemzetközi Gazdakongresszust, a világ minden részéből összesereglett mezőgazdasági szakemberek nagyszámú részvételével. 55 állam küldte el képviselőjét a kongresszusra, amelyen összesen 1670 tag vett részt. Ezek közül túlnyomó többségben a németek voltak, 660-an, Olaszországból 81, Magyarországból 33 kiküldött jelent meg és a többi európai államok is szép számban küldték el szakembereiket a nemzetközi gazdatanácskozára. A kongresszus a tárgyalásait a drezdai Rathaus termében tartotta, ahol az egyes szakosztályok számára bőven volt hely. Az épületet a kongresszus tartására feldíszítették az egyes résztvevő nemzetek zászlóival

és így külsőségeiben is tetszetős képet nyújtott a tanácskozások színhelye.

Az ünnepélyes megnyitás június 7-én volt, a város központján kívül eső hatalmas kiállítási csarnokban, amelyet ugyancsak pompázatosan feldíszítettek erre az alkalomra. A nagy terem délszaki növényekkel körülvett emelvénye felett a globust átfogó bűzkalász jelképezte, hogy nemzetek és világrések gazdái gyűlekeztek össze közös érdekeik megvitatására. Az ünnepély a drezdai filmharmónikusok nyitányával kezdődött. Az üdvözlő beszédel *Behrens*, a német birodalmi Reichsbauern mondta, mint a nemzetközi szervezőbizottság elnöke. Üdvözölte a külföldi kormányok, intézetek és intézmények hivatalos kiküldöttjeit, a Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség és a kongresszus vezetőségét, valamint tagjait. Megköszönte a kongresszus előkészítésében közreműködők fáradozását és utalt arra, hogy már az előkészületek során behizonyosodott, hogy a világ mezőgazdasága közös alapokon nyugszik, ami lehetővé teszi a megértő együttműködést. A kongresszus eredményességének reményében adta át az elnöki *de Vogüé* márkának, a kongresszus és a szövetség elnökének.

De Vogüé márkai megnyitó beszédében utalt arra, hogy a kongresszusnak ünnepi jelentősége van. 50 évvel ezelőtt *Jules Mélin* kezdeményezésére gyűltek össze első ízben a különböző nemzetek gazdái Párisban közös tárgyalásra. Akkoriban a mezőgazdaság válságban volt, mert az újvilág versenyre fenyegette a mezőgazdasági termelés rendjét. Ez készítette a gazdákat arra, hogy közös erővel törekedjenek a válságot leküzdni. Már ez az első kongresszus is meghozta eredményét, mert alapos tárgyalás után, elvetve az ellenrendszabályok alkalmazását, elsősorban a termelés lehetőségeinek megjavításával keresett módot a válság leküzdésére. A termelés fokozásával, a termelési költségek csökkentésével, a szakoktatás fejlesztésével és hitel biztosításával igyekezett a mezőgazdaság bajaira orvosszert keresni, amelyek még ma is alapvető tettei az agrárpolitikának. Ez az első nemzetközi gazdakongresszus arra az elhatározásra jutott, hogy szükség van a további együttműködésre, ezért megszervezte a nemzetközi gazdakongresszusok állandó előkészítő bizottságát. A háború kitörése 10 kongresszust tartottak, amelyek gyakorlati eszmékkel nagy szolgálatot tettek a mezőgazdaság előbbrevitelének. A háború után újra feléledt a nemzetközi összeköttetés, amikor a mezőgazdaság újabb válságos korszakában keresni kellett a kibontakozás lehetőségeit. Az egyes nemzetek gazdáinak együttérzése egyre fokozódott úgy, hogy a kongresszusi szervezet kezdeményezésére végül is megalakult az egyes nemzetek gazdáinak közös szervezete, a Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség. *De Vogüé* márkai utalt arra, hogy a lefolyt 50 év alatt a szövetség működését a békes szellem hatotta át és bár bizonyos, hogy a földdel legszorosabb kapcsolatban álló népréteg, elsősorban kész a földet megvédelmezni, másrészt kétségtelen, hogy munkáját csak békes viszonyok között, a biztos jövőn alapuló, nyugodt légkörben fejtheti ki hatékonyan. A nemzetek gazdaközönségének vezetőit át kell hogy hassa ez a tudat és mindnyájuknak elsősorban a béke megteremtésén kell fáradozniuk, mert egyedül ez biztosíthatja a mezőgazdaság további fejlődését. A kongresszus programja visszatérőzi a jövő feladatait. A technika és a tudományos kutatás fejlődése lehetővé teszi a mezőgazdaság összes ágainak további fejlesztését, de e közben gondot kell fordítani magára a gazdára, a föld művelőjére és meg kell oldani a mezőgazdasági népesség újkori problémáit, a városbaözönlés leküzdését és az ezzel összefüggő szociális és kulturális feladatokat. A világ legkiválóbb szakembereinek a kongresszuson való együttműködése bizonyára lehetővé fogja tenni, hogy ezen a téren is eredményeket érjenek el. Beszéde végén köszönetet mondott a világ

gazda, mint a földdel legszorosabb kapcsolatban álló népréteg, elsősorban kész a földet megvédelmezni, másrészt kétségtelen, hogy munkáját csak békes viszonyok között, a biztos jövőn alapuló, nyugodt légkörben fejtheti ki hatékonyan. A nemzetek gazdaközönségének vezetőit át kell hogy hassa ez a tudat és mindnyájuknak elsősorban a béke megteremtésén kell fáradozniuk, mert egyedül ez biztosíthatja a mezőgazdaság további fejlődését. A kongresszus programja visszatérőzi a jövő feladatait. A technika és a tudományos kutatás fejlődése lehetővé teszi a mezőgazdaság összes ágainak további fejlesztését, de e közben gondot kell fordítani magára a gazdára, a föld művelőjére és meg kell oldani a mezőgazdasági népesség újkori problémáit, a városbaözönlés leküzdését és az ezzel összefüggő szociális és kulturális feladatokat. A világ legkiválóbb szakembereinek a kongresszuson való együttműködése bizonyára lehetővé fogja tenni, hogy ezen a téren is eredményeket érjenek el. Beszéde végén köszönetet mondott a világ

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgönycím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, **hizlalási hitelek nyújtásával.**

Gazdátársadalmi intézmény. Mindennemű állatkivitelt legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnk a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknél:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

gazdái nevében az egyes kormányoknak és a nagy nemzetközi szervezeteknek, amelyek közreműködésükkel a kongresszus előkészületeit előmozdították. A francianyelvű megnyitói beszédhez német nyelven fűzött elismerő szavaiban külön köszönetét fejezi ki a német birodalmi kormányának, Darré közlelési és földművelésügyi miniszternek és munkatársainak közreműködésükért a kongresszus előkészületei során.

Vogüé márkai elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Darré Walter, a kongresszus védnöke emelkedett szólásra. Visszapillantott a világ gazdái-
nak eddigi felszázados együttműködésére és utalt arra, hogy a gazdasági helyzet változásával egyidejűen megváltozott a szellemi felfogás is a közgazdaságról és a gazdasági szabadság elvét egyre inkább a szervezés, szabályozás és rendezés szükségének felismerése váltja fel. A nemzetközi gazdasági együttműködésnek nagy érdeme, hogy a felmerült kérdéseket nemcsak gazdasági szempontokból bírálta el, hanem a multban is mindig tekintettel volt az agrár lakosság fenntartásához fűződő fontos érdekekre. A mezőgazdaság fejlődésével állandóan új feladatok vetődnek fel, amelyeket az együttműködéssel sikeresebben és gyorsabban lehet megoldani, mint különvált utakon. Példaként megemlíttette a szakoktatás fejlesztésének általános jelentőségét, valamint a technikai problémák közül a konzerválás fejlődésével megoldható új feladatokat. Felsorolta a napirenden szereplő kérdéseket bizonyítékként annak, hogy a megoldásra váró feladatok száma nem csökken és jelentőségük sem kisebbedett. Végül utalt arra, hogy a német birodalom hatalmas munkát fejtett ki a problémák megoldása érdekében, amelyek eredményeiről a Kongresszus résztvevői maguk is meggyőződhetnek.

Acerbo báró, a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet elnöke beszédében utalt arra, hogy az 1937/38. esztendőben a világ gazdasági helyzete jelentősen megváltozott. Az áremelkedés és a mezőgazdasági jövedelem fokozódása 1937-ben megállt és sok államban újabb válság tünetei mutatkoznak a mezőgazdaság egyes ágaiiban. A válság elsősorban a tengerentúli kiviteli államokat érintette, amelyek 1937 óta egyre növekvő kiviteli feleslegekkel rendelkeznek. Azokban az államokban, amelyekben az állami beavatkozás a legelőrehaladottabb és azokban, ahol a belső áralakulást a kiviteli ártól függetlenítették, legkevésbé szenvedett a mezőgazdasági termelés.

Laur dr., a szövetség alelnöke, a nemzetközi gazdaszervezet céljairól és feladatairól szólt. Rámutatott a nemzetközi agrárszervezkedés fejlődésére és az e révén elért eredményekre. Hangoztatta, hogy gazdaságpolitikai téren a korlátlan versengésnek mindig ellene volt a szövetség, de ellenezte a tervezdalkodást is; „Rendezett szabadság” volt az elve. Minden állam számára követelte a jogot, hogy mezőgazdasági lakossága fenntartásáról és jólétéről gondoskodhasson, mert ezt kívánja meg a mezőgazdasági termelés és a mezőgazdasági munka jelentősége. Nem tűzi ki célul a bevétel megszüntetését, csak megszervezését kívánja, hogy ne legyen ártó hatása. A végső cél tehát nem a termelés korlátozása, hanem a fogyasztás emelése a megfelelő ár-biztosítás alapján. Ennek során figyelemmel kell lenni arra is, hogy a gazdák fogyasztóképesége is éppen úgy emelkedjen, mint a többi néprétegeké. A jövő nagy feladata lesz a földművelők és a népesség többi rétegei között a jövedelemelosztást megfelelően kiegyenlíteni. Ha ezt nem sikerül megoldani, úgy nem lehet gátat vetni a falusi lakosság városba özönlésének sem. A gazdaság elcsúszásával együtt fog járni a születések arányszámának a csökkenése, a nemzet kivénhedése és a teljesítőképesség csökkenése. Egy nemzet sem hagyhatja büntetlenül elpusztulni a gazdálkodó népréteget. Az a gondolat, hogy az egyesek jóléte az összesség jólétére vezet, vezérli a szövetség munkáját és ez uralja a kongresszus céljait is. A mezőgazdának nincsen semilyen gyártási tükör, amelyet feltehetnek, a gazdák örülnek, ha kölcsönösen felvilágosíthatják egymást a haladás lehetőségeiről. Végül utalt a szövetségnek a béke érdekében kifejtett működésére.

A megnyitói beszéd elhangzása után a drezdai filharmónikusok zenezámmal végződött az ünnepség. A megnyitási napján délután ugyancsak ünnepélyes keretek között tartotta meg az agrárpolitikai szakosztály első gyűlését, amelyen Bache

Herbert államtitkár érdekes előadás keretében ismertetette a Német Birodalomban a parasztság megmentése érdekében fogantatott rendszabályokat és azok eredményeit. Ezzel indult meg a kongresszus szakosztályainak tárgyalássorozata, amely hat napon át vitatta meg a világ legkülönbözőbb szakembereinek részvételével a mezőgazdaság időszerű nemzetközi vonatkozású kérdéseit. A magyar mezőgazdasági szakkörök nagyszámú és értékes képviselete a kongresszuson bizonyára nemcsak a magyar szakemberek sikerét jelenti, hanem biztosítani fogja, hogy a nemzetközi gazdasági együttműködésnek ránk nézve hasznos tanulságai mezőgazdaságunk jövő fejlődését előmozdítsák.

Dg.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

A földművelésügyi minisztérium június 10-én kiadott jelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt két hetes időszakban eleinte tovább tartott az évszakhoz képest igen hűvös és esős időjárás, majd a második hét elején az esőzés megszűnt és meleg s napfényes időszak kezdődött.

A nappali felmelegedés eleinte igen gyenge volt. Az éjszakák túlnyomórészt enyhék voltak, egynéhány éjjel azonban helyenkint erős volt a lehűlés. Az eső mennyisége az ország területének több, mint egyharmadán még mindig meghaladta az átlagot. Az eső nagy része zivatares esők alakjában hullott le és több napon jelentettek az ország egynéhány vidékéről 30–40 mm-t meghaladó heves záporos és felhőszakadást. Jégeső kevés volt, csak 28-an jelentettek jégesőt Esztergomból és Nagykanizsáról. A legutóbbi hivatalos vetésjelentés kiadása óta eltelt két hét időjárása a növényzet fejlődésére igen kedvező volt.

A repce a legtöbb vidéken elég jól kötött, a becők jól fejlődnek és az éréshez közelodnek. A beéréshez további meleg időre van szükség. A repce termése országos átlagban ezidőszert jó közepesnek ígérkezik.

A búza mindenütt kikalászott. A korai vetések szép sűrűk, jól fejlettek, nagy kalászuak és a legtöbb vidéken már elvirágoztak. A későbbi vetések helyenkint kissé ritkák, kis kalászuak és egyes vidékeken még virágzásban vannak. A búzából ezidőszert vármegyénkint jó és jó-közepes termés várható.

A rozs virágzását az előző esők és a szeles és hűvös időjárás sok vidéken károsan befolyásolták, amennyiben a kalászkok helyenkint ablakosak maradtak. A korai vetésű rozsok általában szép sűrűk, magas szalmájúak és elég nagy kalászuak. A későbbi egyes vidékeken kissé ritkák és kis kalászuak. A rozsok ezidőszert vármegyénkint jó és közepes termés ígérkezik.

Az őszi árpa kalászatát mindenütt kihányta s a legtöbb vidéken szép sűrű, magas növéssű és nagy kalászu. A tavaszi árpa korai vetése kikalászott, a legtöbb vidéken elég sűrű és jó fejlődésű. A későbbiek most kikalásznak, helyenkint ritkák, néhol a sok csapadék és az elmúlt hetek hűvös időjárása miatt még sárgás színűek. A minősítő becslések szerint (2–3*) árpából ezidőszert jó és közepes termés várható.

A zab a hó csapadék után jól megbokrosodott, erőteljes fejlődésnek indult és szép baragos zöld színű. Az őszi vetésű zabok helyenkint már zászlókat kihozták. A tavaszi vetések bugája pedig sok vidéken már hasban van. A késői vetések helyenkint ritkák és gazosak. A minősítő becslések szerint (1.5–3*) zabból ezidőszert jó és közepes termés ígérkezik.

A kukorica a legtöbb vidéken a hűvös idő miatt fejlődésében kissé visszamaradt. A korai vetések általában elég jók, szép fejlődésűek, kapálásuk és ritkításuk folyamatban van. A késői vetések jól és egyenletesen keltek, azonban fejlődésükben visszamaradtak és erősen gyomosak. Első kapálásuk megkezdődött. További fejlődésükhöz meleg időt kívánnak.

A burgonya erőteljesen fejlődik, jól bokrosodott és üde zöld színű. Kapálása és töltögetése folyamatban van. A koraiak részben elvirágoztak, részben virágoznak, sőt termésük egy része már piacra is került. A cukor- és takarmányrépa a kedvező időben

*) A minősítő becslésben a kitűnő terméskültség jelzésére=1, a jóra=2, a közepesre=3, a gyenge=4, a rosszra=5-ös számjegyet szolgál.

erőteljesen fejlődik, leveleit dúsán hozza és szép üde zöld színű. A koraiakat helyenkint már másodsor kapálják. A későbbi vetések egyelése és kapálása most van folyamatban.

A kerti vetemények buján és erőteljesen fejlődnek s további meleg időt kívánnak. A kiültetett palánták jól megeredtek és erős növekedésben vannak. A koraiak nagy részben piacra kerültek. Az uborka korai vetéseinek egy része már piacra került. A későbbi vetések jól és erőteljesen fejlődnek, virágzásban vannak. A magról vetett most van kelésben. A bab az elmúlt hűvös idő miatt nehezen fejlődött. A korai vetések virágozni kezdenek, fejlődésükhöz további meleg időt kívánnak. Kapálásuk folyamatban van. A borsó korai vetéseit szedik. A hüvelyek szép nagyok, sűrűk és teltek. A későbbiek teljes és dús virágzásban vannak s jól kötnek. Az egyéb hüvelyesek erőteljes fejlődést mutatnak. A káposztapalánták a legtöbb vidéken jól megeredtek és megerősödtek. A korai fajták szépen fejlődnek és borulnak, sőt helyenkint már piacra is kerültek.

A komló indái erőteljes fejlődésben vannak. Egyes vidékeken virágzásban van. A köles vetése részben még folyik. A korai vetések jól és egyenletesen keltek, erőteljes fejlődésben vannak. A totárkál a legtöbb vidéken csak mint másodterményt termelik. Jól és egyenletesen kelt és erős növekedésben van. A citrok jól kelt, de az előző hűvös idő miatt fejlődésében visszamaradt, helyenkint pedig a sok nedveség miatt sárgás színű. Kapálása folyik.

A napraforgó jól kelt és szépen fejlődik. További meleget kíván. A kender a legtöbb vidéken elég magas, szép sűrű, üde-zöld színű és erőteljes fejlődésű. Helyenkint virágozik. A rostlen magas, szép sűrű és jól fejlett. Részben elvirágozott, részben még virágozik. Az olajfen elég jól fejlett, de sok vidéken ritka. A koraiak virágzásban, a későbbiek dimbóban vannak.

A dohánypalánták jól megeredtek, erőteljes fejlődésűek s a levelek szépen fejlődnek, további meleg időt kívánnak. Első kapálásuk folyamatban van.

A takarmánynövények közül a lőhere és a lucerna első kaszálása a legtöbb vidéken jó termést adott. Minősége azonban, ahol minden ázott, gyengébb. Az egyéb takarmányok közül a búkkönyfélék erőteljes fejlődésben vannak és jó termést ígérnek. A csalamádé jól és egyenletesen kelt, de fejlődéséhez további meleget kíván. A bíborhere részben elvirágozott, részben most virágozik. Egyes vidékeken az elmúlt esős idők miatt gyengén kötött. A ballacint helyenkint jó eredménnyel vágják. A muhar erőteljesen fejlődik. A rétek, melyeken eliszapolás nem volt, vagy amelyek víz alá nem kerültek, jó termést ígérnek. Kaszálásukat egyes vidékeken megkezdtek. A legelők fűnövése dús és erőteljes s a legtöbb vidéken jó és bőséges táplálékot ad a kijáró jószágoknak.

A gyümölcsfák közül a kajszibarack a legtöbb vidéken jó, sőt helyenkint bőséges termést ígér. Egyes vidékeken a szél sok gyümölcsöt levert, néhol a monília és hernyó okoz bennük kisebb károkat. A cseresznye és meggy korai fajtái már piacra kerültek. A későbbiek érésben vannak és jó termést fognak adni. Almából, körtéből, szilvából és dióból a legtöbb vidéken szintén jó termésre van kilátás. Egyes vidékeken kisebb-nagyobb mérvű monília- és hernyókár mutatózik.

A szőlők fejlődését az utóbbi hetek hűvös és esős időjárása eleinte hátráltatta, de a legutóbbi napokban bekövetkezett felmelegedés erős növekedést idézett elő. A melegebb fekvésekben, továbbá a korai fajtáknál a virágzás megkezdődött. A peronoszpóra országsszerte fellépett, de kártétele nem jelentős. Az időszerű szőlőmunkák folyamatban vannak.

A legközelebbi vetésjelentést június 24-én teszük közzé.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Az OMGE igazgatóválasztmányának, ügyis mint a GEOSz végrehajtóbizottságának III. rendes gyűlése.

(1939 június 18.)

Jelen voltak Somssich László gróf elnök elnöklésével vitéz Purgly Emil, felsőőr Nagy Pál és Manninger G. Adolf al-elnökök, továbbá s. Bálint György, Balogh István, Báranyos Károly dr., Baranyonits Rezső, Biedermann Imre báró, özy, Bíró Albertné, Blantz Jenő, Cselényi Gyula, Éber Ernő dr.,

SALGÓTARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
TELEFONSZÁM: 125-284* Budapest, V., Arany János-utca 25. TÁVIRATI CIM: SALGÓKÖSZÉN

SZÁLLIT:
gőzekekszántáshoz:
dorogi és baglyasaljai

csépléshez:
dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni,
mizserfai, kisterenyei és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

Elek Ferenc, Elek István dr., Esterházy László herceg, Esterházy Mór gróf, Eszényi József, Fáber György, inárcsi Farkas Ferenc, Fialh Tibor báró, Gaybhofer István, Glaser Géza, Groffits Gábor, Hérics-Tóth Jenő dr., Hojós Miksa gróf, Hungady Imre gróf, Kállay József dr., Kardosy Sándor, Károlyi István gróf, Kégl János dr., Kulesár M. István, Kuszka István dr., Láng József, Lenck Jenő dr., Malcoms Gyula báró, Máté Imre dr., Micheli Mihály, Moray Mihály, Ormány János dr., Osztrólszky Miklós dr., Pallavicini Alfonz Károly ögróf, Papp-Szász Tamás dr., Palkai Béla, Podhacsek János, Somssich Gyula gróf, saárdi Somssich Miklós, Sámez Ernő, Szalay Pál, Szapary Gyula gróf, Széchenyi Domonkos gróf, Szentjóbí-Staub Elemér dr., Sziget Pál dr., Szily Márton, Szomay Lajos dr., Tarányi Ferenc dr., Wekerle Sándor dr., Wilthen Lajos dr., Zafraj Artúr dr. és Zsidonovits Béla.

Az OMGE tisztikara részéről: Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Fabricius Endre h. igazgató, Konkoly Thege Sándor dr., Rothmeyer Imre, Rege Károly dr. és Rédy Gyula főtitkárok, Gaár Jenő dr. ügyész, Herodek Sándor dr., Dörschug Tibor, Tolgy Miklós és Wilthen Béla titkárok, Horn Artúr dr. fogalmazó, Mike János főpénztáros, Láng József főkönyvelő, Szentgály-Faur Géza dr. és Vermes András gyakornokok.

Távolmaradásuk kimentését kérték: Fodor Jenő alelnök, továbbá Balogh Elemér, Beliczky Miklós, Beniczky György, dr., Bischitz Sándor, Billera Miklós, Bethlen Pál gróf, Borhy György, Butinkay János, Darányi Béla dr., Darányi Kálmán dr., Debreczeni Sándor dr., Dessewffy Aurél gróf, Dörgy Frigyes, Erdődy Rudolf gróf, Farkasfalvi Farkas Géza, Floch-Reyherberg Alfréd dr. bírói elnöke, Forster György dr., Guiner Elemér, Gygóffy Károly, Hogny Kócsák Gyula, Hardy Dréher Béla, Hungadi Vas Gergely dr., Hiszay-Heinechmann Béla, Jeszensky Pál, Karl József, Kállay Miklós, Károlyi Gyula gróf, Kammerer Andor, Klár Jenő, Knoll Károly, Kurner Ferenc, Losonczy Elemér, Maitalinszky Ferenc, Melzer László, Mesterházy Ernő dr., Mocsary Dénes, Montenuovo Nándor herceg, Péchy Tibor dr., vitéz Poroschegyi Károly, Prónay József, vitéz Purgly Lajos, Rágha Károly, Ráth József, Rhédey Lajos, Rosta János, Serbán Iván, Simon Géza, Szavocd Richard, Seifassy Béla, Szobiaky Dezső dr., Stur Sándor, Tardy György, Telesi József gróf, Tolnay Knefely Ödön, Tóth Jenő, Tóth Arisztid, Törtel Bálint, vitéz Ricsog-Uhlagy Béla.

Somssich László gróf elnök megnyitja a gyűlést és üdvözlő a szép számban megjelent igazgatóválasztmányi és végrehajtóbizottsági tagokat. Üdvözlő továbbá mindazokat a gazdátársakat, akik a nemrég lezajlott országgyűlési képviselőválasztás alkalmából a képviselői mandátumot elnyerték, kérve őket, hogy törvényhozói működésükben és tevékenységükben mindig az ország mezőgazdaságának egyetemleges érdekeit támogassák és mozdítsák elő fejlődését, függetlenül a pártpolitikai szempontoktól, mert csak így várható hazánk boldogulásának alapját képező mezőgazdaságunk fellendülése, mezőgazdasági termelésünk nyugodt biztosítása és a földben fekvő tőke biztonsága és hitelképessége. (Élénk helyeslés, taps!)

Szövetségi ügyek.

Elnök a napirendre térve, bemutatja a múlt végrehajtóbizottsági gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — mivel az a „Köztelek” lapban teljes terjedelmében megjelent — a végrehajtóbizottság felolvasottnak tekint és hitelesíti. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Máté Imre dr. és Wekerle Sándor dr. végrehajtóbizottsági tagokat kéri fel.

Üdvözlések, részvénytulajánások, köszönőlevelek.

Ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy elnök által az egyesület mindazon tagjaiból intézett általános üdvözlésen kívül, akik a törvényhozás tagjai lettek, külön üdvözölte az elnökség Bethlen István grófot és Schandl Károly dr.-t, az OKH elnökök-vezérigazgatóját, mint az OMGE igazgatóválasztmányának tagjait a felsőház örökös tagjává, Farkasfalvi Farkas Géza és Jókai István Miklós dr. földbirtokosokat, ugyanezek az igazgatóválasztmány tagjait, a Felsőház rendes tagjává történt kinevezésük, Máté Imre dr. és Szabó Gusztáv igazgatóválasztmányi tagokat pedig országgyűlési képviselővé történt megválasztásuk alkalmából. Üdvözölte továbbá felsőházi Nagy Pál alelnököt, Khuen Hédervány Károly gróf és Ormányi János dr. igazgatóválasztmányi tagokat abból az alkalmából, hogy a felsőházi mezőgazdasági kamara tiszteletbeli örökös tagjává választattak. Üdvözölte Hazay Árpád dr. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost és vitéz Kolyáry László dr. titkárát abból az alkalmából, hogy a honvédelmi igazgatás részére teljesített értékes szolgáltatásokért legfelsőbb elismerésben részesültek. Üdvözölte Kund Ede műegyetemi adjunktust, a „Köztelek” gépezeti rovatának vezetőjét műegyetemi rendkívüli tanárrá történt kinevezése, Pernecky Béla dr. földművelésügyi miniszteri titkárát egyetemi magántanári képesítésének jóváhagyása alkalmából. Üdvözölte az egyesület vezetősége Konkoly Thege Györgyöt, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal állatértékesítési osztályának vezetőjét olaszországi állatkivitelünk fejlesztése érdekében folytatott tárgyalásai alkalmából az olasz koronarend keretjébe történt kintetése alkalmából, továbbá Kovács József dr. erdélyi földbirtokost, egyesületünk tagját, aki a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet kapta. Üdvözölte végül Hodossy Sándor dr.-t, a kir. családi alapítványi vagyon zárgondnokát m. kir. kormányfőtanácsosi címmel történt kintetése alkalmából.

Összinté részvét hangján emlékezett meg ezután a végrehajtóbizottság az ügyvezető-igazgató előterjesztésére jászai Purgly Pál felsőházi tag, veszprémegegyet földbirtokos, a Balaton Halászi R-T. elnökének, sóvényházi Fricke Emil m. kir. gazd. főtanácsos a Győrvidéki földművelők egyesülete elnökének, Vadas Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium állategészségügyi osztálya vezetőjének, Kállay Ödön ny. földművelésügyi igazgatójának és Sedlmayr Ernő a bécsi mezőgazdasági főiskola tanárának, a mezőgazdasági üzemtan kiváló művelőjének elhunytá alkalmából. Az elhunyt Sedlmayr tanárnak számos magyarországi kapcsolata voltak, egykoriban a magyarországi Patzenhofer uradalmának volt az igazgatója és a fia is Magyarországon gazdálkodott. Elhunyt még Pozsgay Rezső dr. piarista gondnok, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület társelnöke. Az elhunytak hozzátartozóihoz részvétiratokat intéztek és részvételt nyújtották az elnökség Mészáros József dr.-nak, az Alföldi Szarvasmarhatenyésztők Szövetsége igazgatójának felesége

elhunytá alkalmából. Ügyvezető-igazgató végül tudomásúvételre bemutatja az egyesülethez érkezett köszönőleveleket. A végrehajtóbizottság a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul veszi.

Jelentés a XVIII. nemzetközi gazdakongresszusról.

Ügyvezető-igazgató megemlékezik a Drezdában most folyó nemzetközi gazdakongresszusról, amelyen Magyarország részéről külön bizottság jelent meg. A kongresszus különböző szakosztályaiban igen értékes munka folyik, amelyben a magyar kiküldöttek is tevékenyen vesznek részt. Jóváhagyás céljából bejelenti, hogy az elnökség Schandl Károly dr.-t kérte fel az egyesületnek a kongresszuson való képviselésére és bejelenti továbbá, hogy az elnökség levélben üdvözölte a kongresszust a megnyitás alkalmából, sikert és eredményt kívánva működéséhez.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Az 1941. évi budapesti nemzetközi Agrártudományos Értekezlet előkészítése.

Ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy az agrártudósok nemzetközi szervezete a különböző országokban három évenként szokásos legközelebbi értekezletét 1941-ben Magyarországon kívánja megtartani. Az előkészítés és rendezés munkáját a Darányi Ignác Agrártudományos Társaság nemzetközi bizottsága vállalta. Az értekezlet célja, hogy a mezőgazdasági üzemtani és gazdasági tudományok fejlődését előmozdítsa, valamint a szervezett gazdasági kutatásokból leszárt eredményeket a mezőgazdaság és a falusi élet viszonyainak javítására felhasználja. A Darányi Ignác Agrártudományos Társaság vezetősége felkérte az egyesület elnökségét külföldi kapcsolatainak fogva az értekezlet előkészítésében való közreműködésre. Kéri ehhez a végrehajtóbizottság hozzájárulását. A végrehajtóbizottság az előterjesztéshez hozzájárult.

Elnök javasolja, hogy miután a napirenden szereplő 8. és 7. pont alatt felsorolt tárgyak szoros kapcsolatban vannak, együttesen tárgyalassanak és miután a végrehajtóbizottság ehhez hozzájárult, felkéri az ügyvezető-igazgatót beszámolójának megtartására.

Jelentés a mezőgazdasági helyzetről és az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről. Miniszteri leiratok.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató azzal kezdi beszámolóját, hogy a mezőgazdasági munkára szent egyesületi nyári szünet előtt ma utoljára támaszkodik az OMGE igazgatóválasztmányja és minden tagjának a gondolata s a szempontlansága már odakint jár a zöld mezőn, ahol rövid pár hét alatt ismét eldől egy esztendőre a magyar gazda sorsa. Az időjárás ebben a gazdasági évben sokszor volt mostoha és hoi aszályjal fenyegetett, hoi pedig olyan csapadékmennyiségeket zúdított az ország egyes részére, amelyek már meg sem engedtek az annyira szükséges és becses majusi esőnek a talajban való hasznosítását. Mindaméltt egyelőre, mint ezt a földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése és az egyesületünkhöz beérkezett híradások is igazolják, a növényzet fejlődése kedvezőnek mondható és gabonafélékből általában jó közepes termés remélhető, ha az időjárás az aratásig kedvezően alakul. Nemtűg visszamaradt a kukorica fejlődése, elegendő jól fejlődik a cukor- és takarmányrépa, valamint a burgonya, eléggé dús a legelők fűnövesése és a rétek is többnyire bővöcs kaszálhatóak. Ugyanezek kedvezők a kerti vetemények, gyümölcsök és a szőlő terméskültségei, amelyek mind további meleg időt és arányosan megcsúszó csapadékokat kívánnak. A várható bűztermés mennyiségére nézve természetesen megkorai volna jóslásba bocsátkozni, hiszen aratásig még sok mindenféle közbejártat a végleges eredmény kialakításában. De ettől függetlenül kívánatos, sőt már szükséges is, hogy az ideit terményértékesítésre vonatkozó hivatalos rendelkezések mielőbb közérthetessé, hogy mindenki tájékozva legyen arról, hogy az új gazdasági évben is számolnait és az eddigi búzárral s hogy a legutóbbi két esztendőben jól bevált búzaértékesítési rendszer továbbra is fennmaradj-e? Ha ennek a közlése hivatalos oldalról tovább kessék, ez könnyen odavezethetne, hogy aromból kísérletek, ú. n. véleményes vásárlások történhetnének új búzában, a pénzre sűrgősen rászorult egyes gazdák érdekeinek nagy sérelmével. E tekintetben nagy óvatosságra van szükség és az előadó hangsúlyozza, hogy az OMGE a maga részéről a jelenlegi búzár további fenntartását kérte azzal a kiegészítéssel, hogy a kenyérgabonára vonatkozólag havonként fokozatosan emelkedő mértékben állapítottassék meg a legalacsonyabb termelői ár, hogy így módon az időközli veszteségért és kamatkülönbözetért későbbi eladásnál a termelő gazda kárpótlást találjon. Továbbá kéri a jó minőségnek a tőzsdéi árjegyzésben való megkülönböztetését és megfelelő anyagi honorálását, mert hiszen a minőség javítása egyrészt több költséget rő a gazdára, másrészt a jobból többnyire kevesebb terem s ennek a mennyiségi különbözetnek az ártöbbletben kell kiegyenlítődet találnia. Értelme szerint a jövő gazdasági év búzaértékesítési rendjére vonatkozó rendelkezések az OMGE javaslatainak figyelembe vételével már annyira elő vannak készítve, hogy azoknak mielőbbi közzététele nemcsak lehetséges, hanem kívánatos is. (Helyeslés.)

Az előttünk álló aratásnál kívűl már megvolt egy másik aratása az országunk pünkösdkor, amikor új országgyűlési képviselőit választotta meg. Ennek az aratásnak az eredményét egyelőre csak az egyes kalászkok és kereszték külső vizsgálataival tájékozhatjuk, de a cséplési eredményt, amely a nemes, értékes szemeket elválasztja az ocusotól, még nem ismerjük és pünkösdi termésünk sem a fajsúlyáról, sem a várható siker-tartalmáról mincenek biztos adataink. Reméljük azonban, hogy a Telesi Pál gróf megfontolt, bölcs, történelmi hagyományainkon felelő és gazdasági jövőnk biztosítására törekvő programjával megválasztott nagy többség a kormány helyes elgondolásait ugyanilyen szellemben fogja megvalósítani s hogy az alkotmányjogi, valamint a pénzügyi és gazdasági téren teendő intézkedésekre nézve az országgyűlés két háza között teljes összhang fog kialakulni. (Helyeslés.) Mert valóban fontos és súlyos feladatok várnak az országra és törvényhozására, amelynek magatartása a közeljövőben sorsdöntő jelentőségű lehet. Világszerte annyira előtérbe töl a irányított gazdasági politika, hogy minden egyes államnak súlyos felelősség mellett kell a maga érdekeit el-

szántan megvédenie. Agrárországban, amiből a miénk is, fokozott jelentősége van a jó agrárpolitikának, amelynek minden esetben jó termelési politikának kell lennie. (Úgy van!) Anélkül, hogy az állam a gazdától elvonná az egyéni kezdeményezést, a nagybű hozzaértés és több szorgalom érvényesülésének lehetőségeit, mégis támogatnia és bizonyos mértékű irányítania is kell a termelést, ami meg nem jelent feltétlenül kényszergazdálkodást. (Helyeslés.) Sok száz esik mostanában mezőgazdasági termelésünk kívánatos „átállításáról”, amit ugyan közelebbről nem jelölnek meg, de a végűs cél, amelynek helyességét nem is lehet elvitatni, az, hogy a mezőgazdaság a nem jól, vagy egyáltalában nem jövedelmező termelési ágazatokról térjen át olyanokra, melyek több hasznot biztosítanak. Természetesen nem lehet szó arról, hogy egyszerre felhagyjunk a búzatermeléssel és gyöngyösvény, retek- vagy parajmag termelésre térjünk át, mert hiszen ha jelenlegi bűzterületeinknek csak egy töredékét következnék be a jelenléle „átállítás”, már ez is katasztrófális árzuhanásokra vezetne. A termelés irányítása tehát semmiesetre se jelentene a termelőmunkába való túlzott vagy bürokratikus beavatkozást és személetesre se jelentene az állami értékesítési monopóliumot. (Úgy van!) Hanem csak tanácsadója és megsegítője legyen a termelésnek, fenntartója legyen a termelési költségeket és a termelői hasznot biztosító ársvinonainak. (Helyeslés.) Ha a gazda termésvéért több vevő is verseng a piacon, ez csak előnyösen befolyásolja az áralkulást s az állam a legalacsonyabb ár megállapításával és szigorú ellenőrzésével inkább segít a gazdán, mintha a legmagasabb árat egyoldalúan megszabó egyeduralomnak szolgáltatná ki. (Helyeslés.)

Részletesen szóltt ezután az előadó ügyvezető-igazgató arról a világteszűtségről, amely a nemzetközi helyzetet már hónapok óta uralma alatt tartja s amely a békes gazdasági viszonyok visszatérését hátráltatja. A külső feszültséghez azonban belső éhök is járulnak, amelyek a termelői munkát megnehezítik és gátolják. Egyre fokozódó állami terhekkel kell számolnunk, mert hiszen honvédelmünk korszerű fejlesztése hazánk léteért, másrészt pedig az örvendefesen magányosított ország megnövekedett kiadásokat is jelent és a hazatért felvidéki részek visszatérítése az ország szervezésébe természetesen anyagi áldozatokat is követel. Örömmel hozzuk és vállaljuk ezeket az áldozatokat, mert hiszen a történelmi Magyarország újjászűlése érdekében reményben semmiféle teher sem lehet túlzottan nagy. De mégis minden megterhelés legfelsőbb fokának mértéke az adott teherbíróképesség, amelyet ha túlzott mértékben veszünk igénybe, az a termelő és az adóalanyok összeroppanására kell, hogy vezessen. A világháború előtt Magyarország fejenkénti adóterhe 9—10 pengő körül volt és 1933-ra, vagyis két évtized alatt az már 113-79 pengőre, 1936-ban pedig 129-83 pengőre emelkedett. Azóta a fejenkénti adóterh tovább emelkedett és ma már számlások szerint már 140—150 pengő körül jár. Ez pedig annyit jelent, hogy a legutóbbi negyedszázad alatt az egész magyar adóközfűtség körzete 55—60%-kal súlyosabbak lettek, amit az adóterh igazságosabb elosztásával sűrgősen csökkenteni kell, mert hiszen az elkövetkező idők a reánk nehezedő terheknek inkább fokozódását, mint csökkentését vetítik előre. A közterhek fokozódását tehát csak a nemzet és az egyesek jövedelmének állandó garapodása ellensúlyozhatja, ehhez pedig többet, jobbat és gazdaságosabban kell termelőnk. (Helyeslés.) Mindehhez több munka szükséges, a fokozott termelő munkának és a vállalkozó kedv fellendülésének előfeltétele pedig a gazdasági nyugalom, a jövővel való számolás, a gazdaságos tervkészítés lehetősége. (Helyeslés.)

A terhek könnyebbítése szempontjából röviden utalt az előadó arra az emlékiratra, amelyet az OMGE majas végűs intézett a pénzügyminiszterhez a mezőgazdaság adóterhének könnyítése és más foglalkozási ágakéhoz való arányosítása érdekében. (Helyeslés.) Ezután ismertette az előadó a legutóbbi igazgatóválasztmányi ülést óta az egyesülethez érkezett miniszteri leiratokat, köztük a gazdasági cseledek csatló segélyére vonatkozó honvédelmi miniszteri leiratot, amely március hó végűs adatolt ki az OMGE előterjesztésére s amelyet a „Köztelek” lap április elején egész terjedelmében közölt. Több kisebb jelentőségű miniszteri leirat rövid ismertetése után kéri meg az előadó arra, hogy az OMGE változatlan kitartással sűrgűti a falusi kislakosok és családi házak építéseinél fokozott felkarolását és állami támogatását, aminek a szociális béke biztosítása szempontjából igen nagy jelentősége van. (Helyeslés.) Végűl az Országos Központi Statisztikai Hivatal legűjabb indexszám kimutatásai alapján rámutatott arra, hogy az agrárról nyíllás még mindig nagyvűnű (16-8) s hogy ennél fogva a mezőgazdasági termelési költségek alakulása kedvezőtlenebb, mint amint az ipari költségveti cikkek árának további mérséklődése esetén lehetne. Így is el kell ismerni, hogy az arellonörzés országos kormánybiztosának ármérséklő intézkedései számottevő könnyebbülést jelentenek, amelynek azonban tovább kellene fokozódnia. Hiszen, hogy egyebet ne említsűnk, a hazatért területek lakosságával együtt számítva, Magyarországnak 10-13 milliónyi népességéből 53-5% tartoznak az őstermelő foglalkozási ágazatába, míg a trianoni Magyarországon az őstermelő-lakosság arányszáma csak 51-8% volt.

Végűl még a külkereskedelmi mérleg alakulását ismertette az ügyvezető igazgató néhány számadattal, amelyek azt mutatják, hogy a folyó év első harmadában külkereskedelmi mérlegűnk több, mint 30-4 millió pengővel javult. Országok szerint tekintve, Németország áll szű az arány különösen Ausztria bekapcsolása óta emelkedett. A folyó év első harmadában a Németbirodalom területére közel 100 millió pengő értékű árut vittűnk ki s onnan mintűgy 70 millió értéket hoztűnk be. Ugyanevak aktív külkereskedelmi mérlegűnk Olaszországnak felé is 15 millió pengővel, ami hűzött szarvasmarha kivitelűnk fokozódása révén remélhetőleg emelkedni fog. Ezenkívűl még csak Nagy-Britanniával, Svédországgal, Bulgáriával és Törökországgal szemben van kiviteli többletűnk, míg az Egyesűlt Államok 4-5 millió pengővel, Románia 4 millió pengővel, Hollandia 2-8 millió pengővel és Jugoszlávia 3-3 millió pengővel nagyobb értékű árut hozott be a magyar vámtérletre, mint amennyi a mi odairányuló kivitelűnk volt. Csaknem teljesen megszűnt külkereskedelmi mérlegűnk aktivitása Svajcra szemben és passzívűv változott Belgiával való viszonylatunkban.

A múlt hónapban hangos volt az ország az egymást túlkínáló reformtervektől, amelyek úgy szűbongtak a levegőben,

mint valami szunyograj nyári esteken. De mégsem hiszük, hogy ez az ígért- és tervzsalag volna a „jóvő zenéje”. Telegi Pál gróf miniszterelnök ismételtén a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy a maga részéről semmit sem ígér a maga józan egyszerűségében kifejtett politikai és gazdasági tervei mellett. És valóban így is áll a helyzet. Hiszen annyi temérdek megvalósítandó feladat áll előttünk, annyi egyelőre csak papíron meglévő törvényes rendelkezés várja a végrehajtást, annyi gond, fáradság és munka kell a múlt évben kitűzött és elindított, de azóta merőben más, megváltozott körülmények közé került öt éves terv megvalósításához, hogy igazán felesleges mindenáron új célokat és új feladatokat hajszolni és különösen szükségtelen és káros az annyi is meglévő nemzetközi és belső feszültséget még további nyugtalanító mozzanatokkal fokozni. (Helyeslés.) A földjébe magát vető s annak termését leartó gazda alkotó munkához szokott. Ezért a komoly eredményeket termelő és valóságos értékeket alkotó gazdaságpolitika áll gondolkodásához, hajlandóságához legközelebb. Ennek az alkotó gazdaságpolitikának a termelési ágak összhangján kell felépülnie, az erők egyesítésére, nem pedig szétszórására kell törekednie. Az alkotó gazdaságpolitika nem az erőszakosan szétzúzott múlt romjainak, hanem újonnan épített otthonoknak osztagatásával kívánja boldogítani azokat, akiknek felépülésére törekszik. És az alkotó gazdaságpolitika mindig szemel a rendelkezésre álló erőkről, mert csak így lehet hasznos és eredményes. Az ilyen igazán „jó munkához” készséggel járulja fel a magyar gazdálatsádom és az OMGE a maga önzetlen közreműködését és támogatását, mert csak így reméli az ország s benne mezőgazdaságunk újjáépítését, megerősödését és felvirágzását. Adja Isten, hogy a magyar rónák idele bőséges aratása után ehhez segítsen hozzá bennünk az ország pártosai aratása. (Élénk helyeslés, taps, éljenzés.)

Karácsonyi Sándor az ügyvezető-igazgató által részletesen tárgyalt termelés- és értékesítési fontos kérdésebe kapcsolódva az aratási munkák lefolytatásának zavartalanításához fűződő fontos érdekekre kívánja a végrehajtóbizottság figyelmét felhívni. A tulajdonban agrár lakosságú nagy határral bíró vidéki városokban az üdültek vasárnapi zárva tartása súlyos sérelme a termelő gazdának, a részkeresményért dolgozó munkásnak és az aratási munkák gyors lefolytatásához fűződő közérdeknek egyaránt. Hódmezővásárhely városi központjától távolabb fekvő gazdáknak már szombaton délelőtt kell fejezniük a munkájukat, ha még az esti üzletzárás előtt beszerzéseiket le akarják bonyolítani. Ugyanez áll a munkásokra nézve, akik pláne heti termelésben részkeresményüket kell hogy értékesítsék, mielőtt a szükséges élelmiszer a városi üzletekben való beszerzéséhez foghatnának. Erzekény kár éri ezeket a munkásokat azóta, amióta a vasárnapi üzletzárás érvényben van, mert képtelenek sok esetben áron alul, úgyszólván zúfgorgatásban kiveserelni terményeiket a nélkülözhetetlenül szükséges háztartási cikkekre. A vasárnapi üzletzárás bevezetésekor vallásérkezői szempontokra hivatkoztak. Nézet szerint a nyári munkák idejében való elvezetésnek és a nehéz munkát végző gazdák közötti normális beszerzési lehetőségeinek biztosítását nem lehet más érdekek mögé helyezni. Kéri, hogy az OMGE tegye magáévá és támogassa a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület ezirányú felterjesztését az iparügyi miniszternek. A hódmezővásárhelyi gazdák nagy sérelme továbbá, hogy állategészségügyi szempontból ez a nagy kiterjedésű határral bíró város csak egy állatorvos kerületet alkot, amelynek területét különös tekintettel az egyre szaporodó állategészségügyi feladatokra, egy állatorvos nem tudja ellátni. Kifogást emel ezzel kapcsolatban a különféle emeken felszámított állatorvosi díjak magassága ellen, amelyek nagy megterhelést jelentenek a gazdáknak. Végül a munkáskérdésről szólva sajnálattal kénytelen megemlíteni olyan újabb jelenségeket, amelyek a munkafegyelmeg megváltozására engednek következtetni. A legkisebb kifogásokra — amelyeket a munkaadó gazda a munka minőségére vonatkozóan a munkásokkal szemben támaszt — azonnal otthagyják a munkát, hivatkozva arra, hogy a város amúgy is gondoskodik inségmunkák útján róluk, így szükségtelen magukat a mezőgazdasági munkával megterhelniük. Kéri ennélfogva, hogy az egyesület járjon közbe a kormánytól, hogy ne végeztessenek közpénzekből ott és ottankor inségmunkákat, amikor és ahol bőségesen van elvégzendő mezőgazdasági munka.

Miután az elnök felszólítására az ügyvezető-igazgató beszámolójaához hozzászólásra többen nem jelentkeztek, határozattal kimondja, hogy a végrehajtóbizottság az ügyvezető-igazgató előterjesztését a mezőgazdasági helyzetéről az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről, valamint az egyesülethez érkezett miniszteri leiratokról, jóváhagyóan tudomásul veszi. Karácsonyi Sándor felszólítására válaszulva pedig kijelenti, hogy a vidéki városokban a vasárnapi üzletzárására vonatkozó rendelkezésekkel az egyesület a múltban már foglalkozott és a mostani végrehajtóbizottsági gyűlés határozatából kifolyóan utalva a mezőgazdasági munkák zavartalan és gyors elvégzéséhez fűződő fontos érdekekre, előterjesztését meg fogja ismételni, azonban úgy a városi, mint a tanyai lakosságnak is — bármily valláslekezeléshez tartozzanak — módot kell édni vallási kötelezettségük teljesítésére, így a vidéki városok üzleteinek legfeljebb a vasárnapi reggeli órák tartamára való nyitvatartása érdekében tehet az egyesület előterjesztést. Ami az állatorvosi körzetek nagyságát illeti, ezzel a kérdéssel az állategészségügyi és állategészségügyi szakosztály fog foglalkozni és mindenesetre intézkedést kér olyan nagy állatorvosi körzetek megszüntetésére, ahol az állatorvos egyre növekvő feladatkörének nem tud megfelelni. A felszólító megnyugtatóra bejelenti végül az elnök, hogy mindazokban az esetekben, amikor a mezőgazdasági munkásoknak a szerződéses munkától való távozásra a termelési érdekek veszélyeztetni és az egyesület erről tudomást szerez, haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket a földművelésügyi miniszternél. (Általános helyeslés.)

A vármegyei gazdasági egyesületek képvisellete a közigazgatásban.

Fabricsius Endre h. igazgató a végrehajtóbizottság emlékeztetőbe idézi, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek a háború előtti és alatti időben a törvényhatósági közigazgatással a legszorosabb kapcsolatban állottak. A legtöbb vármegyében

a gazdasági egyesületi elnök egyszerűsített elnöke volt a vármegyei mezőgazdasági albizottságnak és az egyesületi titkár ugyanezen bizottság előadója volt. Ez a szoros kapcsolat igen előnyös volt a gazdasági egyesületeknek kereszttul a gazdáknak, de ugyanolyan mértékben a közigazgatásra is. A háború után ez a kapcsolat megszűnt s így a közigazgatás érezhetően nélkülözi a gazdasági egyesület által a korábban élvezett szaktanácsokat egyes kérdésekben. A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület legutóbbi választmányi ülésén behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és felterjesztésben kérte a belügyminisztert, hogy a kérdést megvizsgálva, rendelkezék úgy, hogy a jövőben a vármegyei gazdasági egyesületek elnökeit és ügyvezetőit a vármegyei közigazgatási testületek és bizottságoknak hivatalból tagjai legyenek. Hasonlóképpen szerepet nyerve a községi és járási gazdákörök vezetői is a járási és községi közigazgatásban. Nevezett egyesület kérésének támogatására kérte az OMGE-t, mint a gazdasági egyesületek országos szövetségét. Javasolja, hogy a végrehajtóbizottság a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület kérését támogassa és hasonló felterjesztéssel forduljon a kormányhoz. A végrehajtóbizottság az előterjesztéshez hozzájárul.

A községek vármegyei gazdasági egyesületi tagsági díjainak ügye.

Fabricsius Endre h. igazgató utal arra, hogy mintegy két évvel ezelőtt konkrét panaszok alapján az OMGE felterjesztésben kérte a földművelésügyi minisztert, hasonlóan oda, hogy a községek költségvetéséből a vármegyei gazdasági egyesületek tagsági díjai ne töröltsenek. A földművelésügyi miniszter ennek alapján közbenjárta a belügyminiszternél és ott azt a felvilágosítást kapta, hogy a belügyminiszter nem törli a gazdasági egyesületi tagdíjakat a községek költségvetéséből, ugyan bizonyos kereteket szab az offle költségvetési tételre megvásárolt ill. Ugyanakkor a földművelésügyi miniszter felkérte a vármegyék alispánjait, utasítsák a községeket, hogy költségvetésükben előszörban a vármegyei gazdasági egyesületek tagdíjait vegyék fel. Ezekről az intézkedésekről az OMGE, mint a gazdasági egyesületek központja, értesítette a társaságokat. Ilyen előzmények után a Győrvédelmi Földművelők Egyesülete újból panaszolja, hogy községi tagdíjak költségvetéséből a vármegyei számvételek sorra törlik a gazdasági egyesületi tagdíjakat. Kéri tehát az OMGE-t, hogy szorgalmazza az annakidején megígért utasítás végrehajtását, hogy ezek a tagdíjak a községek költségvetéséből ne töröltsenek. A szólt javasolja tehát, hogy a belügyminiszterhez felterjesztést intézzenek és utalással az annak idején az OMGE kérésére tett kedvező intézkedésekre, a vármegyei számvételeket és miniszterközli bizottságokat megfelelő eljárás utasításra kérje.

Elnök határozattal kimondja, hogy a végrehajtóbizottság az előző előterjesztés alapján a szükséges felterjesztést megtesszi.

Országos sörárpa- és malitakállítást rendezése.

Fabricsius Endre h. igazgató bejelenti, hogy az OMGE földművelésügyi és növénytermelési szakosztálya június 9-én gyűlést tartott, amelyen Szanyi István előadása alapján elhatározta, hogy felkérte a megválasztott sörárpa- és malitakállítást rendező bizottságokat, hogy az egyesület elnökségét, hogy ez év őszén országos sörárpa- és malitakállítást rendezzen. A szólt javasolja, hogy az esetben, ha a kormány a kiállítás rendezéséhez szükséges anyagi eszközöket rendelkezésre bocsátja, a kiállítás megrendezése mellett döntsön.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyóan tudomásul veszi és az előterjesztés értelmében határoz.

Az üzemi és számtartási szakosztály jelentése.

Rege Károly dr. főtitkár bejelenti, hogy a szakosztály május 25-én gyűlést tartott, amelyen Nagy Lóránd dr. a felső- és középső mezőgazdasági előadást tartott a tej termelési költségeiről a Dunántúlon. A szakosztály határozata alapján az érdekes előadásban tárgyalt költségszámítás a „Köztelek”-ben fog megjelenni. Kéri a szakosztály határozatának tudomásulvételét.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyóan tudomásul veszi.

Az OMGE belügyi.

A múlt igazgatóválasztmányi ülés jegyzőkönyvének bemutatása, hitelesítése és két jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése.

Ügyvezető-igazgató bemutatja a múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — mivel az a „Köztelek”, lapban teljes terjedelemben megjelent — az igazgatóválasztmány felolvasottának tekint és hitelesíti. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Kögl János dr. és Papp Szász Tamás dr. igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Ügyvezető-igazgató javasolja a következő tagoknak az egyesületi tagok sorába való felvételét: Id. Binetter József, Boór Emil, Böszörményi István dr., Csornai m. kir. téri gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás, Dolinsch Róbert, apácziszakállosi Eötvös Rezső, Farkas Ferenc, Hornáth Sándor, Illés Ferenc dr., Keade Kálmán, Krausz Lajos, özv. Löngay Menyhértné grófné, Novák János, Paksy Józsefné dr.-né, sz. Ullmann Mária báróné, Rutich Ödön, Pangercs Pál gróf, Solymossy Tibor báró, Schaffer Henrik, Seherer Péter Pál dr., Schlesinger Jenő, Schreiner János, Schuster Béla, Sillmann István, Tóth István és Ullmann György báró. Az igazgatóválasztmány a felvételre ajánlott tagokat az egyesületi tagok sorába felveszi. Jelenti továbbá az ügyvezető igazgató, hogy meghalt az évdíjas tagok sorából: Böszörményi Oszkár dr. és Purgly Pál. Az igazgatóválasztmány részvétének jegyzőkönyvbe írtatásával törli az elhunytakat.

A változások figyelembevételével a mai taglétszám 152 alapító tag, 4007 évdíjas tag az utóállomány területe 3982 tag, vagyis összesen 8141 tag, amit az igazgatóválasztmány tudomásul vesz.

Ügyvezető-igazgató felhatalmazást kér ezután az elnökség részére a nyári szünet tartamára a tagdíjhátralékos tagok közül mindazoknak a perlére, akik többszöri felszólítás ellenére sem fizették be kötelezően vállalt tagdíjikat. Az

egyesület kénytelen ehhez a jogában álló eszközökhöz folyamodni, mivel tarthatatlan állapot, hogy az egyesület fenntartásához ne a tagok egyeteme, hanem azoknak csak egy része járuljon hozzá. A peresítés eredményéről a legközelebbi igazgatóválasztmányi gyűlés előtt fog majd beszámolni.

A jelentést az igazgatóválasztmány tudomásul veszi és a szükséges felhatalmazást az elnökség részére megadja.

Az egyesületi tanács javaslatai.

Ügyvezető-igazgató jelenti, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetének közgyűlésén Somssich László gróf elnök képviselte az egyesületet és elnökölt az alapító gyűlésén. A „Hangya” meghívására volt elnöknek, a mási Balogh Elnök szellemének a Kerepesi temetőben történt leleplezési ünnepségen Somssich László gróf elnök és Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, az OKH XXXIX. rendes közgyűlése, a Nemzetközi Mezőgazdasági Hitelesítési Konferenciák magyar nemzeti bizottsága által Granzow dr. volt német miniszterelnök tiszteletére rendezett díszelőadás, a Baross Szövetség közgyűlésén, a TEBE rendes évi közgyűlésén, a Magyar Kúlföldi Társaság által Kivimóki volt finn miniszterelnök tiszteletére rendezett előadó gyűlésen, ugyancsak a Magyar Kúlföldi Társaság által Frick németbirodalmi belügyminiszter látogatása alkalmával rendezett felolvasó ülésen, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara előadó ülésén, a Magyar Mérnök- és Építészegyesület, a Magyar Statisztikai Társaság, a Magyar Jogászegyesület és a Magyar Közgazdasági Társaság előadó-ülésén Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, a földművelésügyi miniszteriumban, a talajművelési és a zselik-telítési kérdésekkel kapcsolatos értekezleteken, továbbá ugyancsak a földművelésügyi miniszteriumban, a költés teremben népszerűsítő tárgyaláson rendezett értekezleteken Fabricsius Endre h. igazgató, a „Patria” Irodalmi és Nyomdai vállalat rendes közgyűlésén, valamint a brisnau vásárral kapcsolatban rendezett mezőgazdasági gépkiallításán Rothmayer Imre főtitkár, a Magyar Nemzetiállami Bizottság előadó-ülésén Rege Károly dr. főtitkár képviselték az egyesületet. A gyapjúbecslő bizottság újjáalakításával kapcsolatban az OMGE részéről rendes tagul Rédy Gyula főtitkár és vitéz Baskay Gyula dr. felsőházi tag jószágigazgató, póttagul pedig Keresztury Pál ny. kísérletügyi igazgatót és Póli Henrik tagozásügyi igazgatót nevezte ki a földművelésügyi miniszter. A Magyar Lötényező Országos Szövetségének igazgatóválasztási gyűlésén, a földművelésügyi miniszteriumban a mezeiőről lekövetelt tárgyaláson tartott értekezleteken, a Somogy-Zala Lötényező és Lovassport Egyesület export-lovássalal egybekötött lovasmérkőzésén Toldy Miklós titkár képviselte az egyesületet.

Ügyvezető-igazgató felhatalmazást kért továbbá az igazgatóválasztmánytól a nyári szünet tartamára a tisztviselő kar, segédzsemményzet és az állisztek szabadságolásának beosztására. Bejelenti továbbá, hogy a sajtókamara kitűzői főosztályának második szakosztályába a szólt, harmadik szakosztályába Rédy Gyula főtitkár, az újságírói főosztály második szakosztályába Rothmayer Imre főtitkár, negyedik szakosztályába pedig Döröcsy Tibor titkár és Veres András gyakornok felvételtek. Döröcsy Tibor titkár megbízást kapott a németbirodalmi elemzési rend által Lipcsében rendezett mezőgazdasági vásárokkiallítás tanulmányozására, melynek eredményéről a „Köztelek” lapban fog beszámolni. Bejelenti végül, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület 100 éves jubileuma alkalmából felkérte az egyesületet bensőbb kapcsolat felvételére, amely kérés megtartásával az egyesület folyószámlát nyitott a takarékpénztárnál.

Elnök az igazgatóválasztmány nevében jóváhagyóan tudomásul veszi az ügyvezető-igazgató előterjesztését, majd a hosszabb nyári szünetre való tekintettel, jó aratást és kedvező termést kíván az igazgatóválasztmány tagjainak s egyéb tárgy nem lévén, a gyűlést berekeszti.

A földművelési és növénytermelési szakosztály gyűlése.

(1939 június 9.)

Jelen voltak Manninger G. Adolf szakosztályi társelnök elnöklésével Dancuk Lajos, Harmat Imre, Idány István, Legány Ödön, Mincsik János, Szanyi János dr., Villar Ödön, Zsidovics Béla, továbbá az OMGE tisztkara részéről Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató, Fabricsius Endre h. igazgató, Döröcsy Tibor és Toldy Miklós titkarak.

Távolmaradását kimentette: Kerpely Kálmán dr. szakosztályi elnök, Dersowffy István gróf, Fleischmann Radóli dr., Grábner Emil, Kempfner Ernő, Taróczy Herbert dr. és Westsik Vilmos szakosztályi tagok.

Elnök megavítva a gyűlést, kimentő Kerpely Kálmán dr. szakosztályi elnök távollmaradását és üdvözölve a megjelenteket, felkéri Fabricsius Endre h. igazgatót előadásának megtartására.

1. A búzakiállítások anyagának minőségi bírálata.

Fabricsius Endre h. igazgató előadja, hogy a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület évente tartó búzaversenyével kapcsolatos búzakiállítás. Ezt a búzaversenyt múlt év őszén is megtartotta, amelyre a sopronmegyei gazdák szép számban küldtek be búzaminékat. Az egyesület a beküldött búzaminékat a M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomásba juttatta el a búzák lisztminőségének értékelése céljából. Az Állomás értékbírálati adatainak birtokában az egyesület Villar Ödön dr., a magyaróvári m. kir. Növénynevelési Intézet vezetőjének elnöklésével bírálbizottságot küldött ki, amelynek hivatása volt a díjazandó búzaminékat és azok sorrendjét kijelölni. Ez a bizottság a bírálatnál alapul vette a Gabona- és Lisztkísérleti Állomás lisztminősítési értékelését, emellett azonban figyelemmel volt a búzák külső tulajdonságaira is. Így esett meg, hogy a Gabona- és Lisztkísérleti Állomás által A1-nek minősített búzát egyes esetben az A2-nek minősített búza megelőzte, mert külső tulajdonságaiban az utóbbi jelentősen magasabb pontszámot mutatott. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület a Gabona- és Lisztkísérleti Állomás értékbírálatát és a bírálbizottság által megállapított minősítési sorrend közti eltérésre rámutatva, felkérte az OMGE-t, hogy szakfőrellyel a kérdést letrágyalva, foglaljon állást, hogy a búzaminősítési értékbírálat azonos

terjed. Ez az időszak az ország gazdasági megerősödésének az időszaka. A harmadik időszak a mostani irányított gazdálkodás időszaka. Különösen az 1930-as évektől kezdve hódított tért fokozatosan az intézet tevékenysége és az évek folyamán egyre jobban erősödő bevásárló hálózata 1936-ban 7 kirendeltségre, 128 bizományosra, 202 albizományosra és 129 bevásárlóra támaszkodott, míg 1939-ben már több mint 500 önálló bevásárló szerve áll a gazdák rendelkezésére. A Futura teljesítményének igazán erős próbája volt az 1938. évi búzatermés átvételének és kivételének lebonyolítása. Csak búzából 70 ezer vagont meghaladó mennyiséget vásárolt össze a Futura a gazdasági év első három hónapjában a gazdáktól.

A Futura az elmúlt két évtized alatt nagy szolgálatot tett hazánk mezőgazdaságának, különösen a gazdasági termékek, főleg a gabona, valamint a gyapjú értékesítésének megszervezése és a külföldi értékesítés kiépítése terén.

Halálozás. *Teleszky János* dr. belső titkos tanácsos, ny. m. kir. pénzügyminiszter, a Felsőház élethosszigan kinevezett tagja, június 13-án, életének 71. évében Budapesten elhunyt. Temetése 15-én volt a kerepesi úti temetőben.

Az országgyűlés két házának új elnöksége és háznapjai. A felsőház és a képviselőház június 15-én tartott gyűlésein választott elnököt, alelnököt és háznapot. A választások eredményeként a felsőház elnöke *Széchényi Bertalan* gróf, alelnökei *Radószky Albert* báró és *Perényi Zsigmond* báró, háznapja *Szapáry Lajos* gróf; a képviselőház elnöke *Darányi Kálmán* dr., alelnökei *Bobory György* és *Szinnyei Mörse* Jenő, háznapja *Patnoky Mörce*.

Intézői kinevezés. Poroszlói *Gracel Károly* nagybirtokos *Seabó János* okleveles gazda, uradalmi segéd-tisztet uradalmi intézővé nevezte ki.

A Műgyetem rektora és dékánja. A József Nádor Műgyetem még a hónap elején dékánválasztó ülést hívott egybe és csütörtökön tartotta rektorválasztó ülést. Az ülésen a Műgyetem 1939-40. tanévre rektor magnificussá *Zimmermann Ágoston* dr. egyetemi tanárt, a mérnöki és építész-mérnöki kar dékánjává *Stahó Tibor* dr. egyetemi tanárt, a gépész- és vegyészmérnöki kar dékánjává *Zemplén Géza* dr. egyetemi tanárt, a bányai, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjává *Kelle Artúr* egyetemi tanárt, a mezőgazdasági és állatorvosi kar dékánjává *Köbessi Ferenc* dr. egyetemi tanárt és a közgazdaságtudományi kar dékánjává *Kuntner Róbert* dr. egyetemi tanárt választották meg.

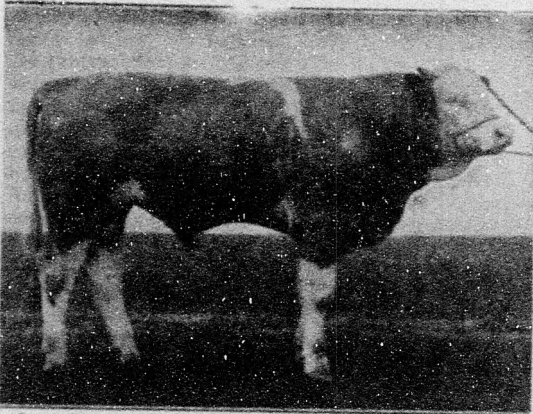
Vuchetich György a Felsődnánantúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója. A Felsődnánantúli Mezőgazdasági Kamara az *Ormandy János* dr. nyugalmabonulásával megüresedett igazgatói állás betöltése céljából rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen nagy szótöbbséggel *Vuchetich György* m. kir. gazdasági felügyelőt, a Felsődnánantúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségének igazgatóját választották meg a kamara igazgatójává. A kamara tagjai nevében szentmártoni *Radó Lajos* elnök üdvözölte melegen az újonnan megválasztott igazgatót, aki válaszában hálás köszönetet mondott a megnyilvánult bizalomért és kijelentette, hogy állását nemcsak tisztviselésnek tekinti, hanem fokozott munkakészséggel kívánja a felsődnánantúli gazdatiszadságon érdekelt szolgálni.

Cukorrépatermelők kongresszusa. Az Európai Cukorrépatermelők Nemzetközi Szövetsége szeptember 24-29-én tartja XIII. kongresszusát Párisban és Cambraiban. A kongresszus tárgyszorátában a répatermelés mechanizálása, a Szövetség munkásságának feladata, a franciaországi répatermelés szervezete, a répatermelési szerződés, a cukorrépából való szesztermelés, a répalével és répafej konzerválása és a cukorfogyasztás emelése szerepelnek. Cambraiban ugyanezeket bemutatták a cukorrépatermeléshez használt repakiemelőket, motoros szállítóeszközöket s kombinált gépeket. Párisban megtekintik a cukoripari üzemeket és utolsó napon Ile de France és Valois vidékére mezőgazdasági szemlével kapcsolatos kirándulást rendeznek. A Magyar Cukorrépatermelők Országos Szövetsége (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) felhívja a cukorrépatermelőket, hogy akik a kongresszuson részt kívánják venni, szándékukat a Szövetségnél jeleítsék be, hogy a kongresszus vezetője címükre a részletes tájékoztatót és a jelentkezési lapot megküldhesse.

Az európai juhtenyésztők kongresszusa június 15-én és 16-án lesz Brüsszelben III. *Lipót* belga király őfelsége védnöksége és *Lynden Astermond* gróf belga földművelésügyi miniszter elnöklété mellett. A kongresszuson számos ország képviselője lesz. A napirenden a következők kérdései szerepelnek: Részletes beszámoló a juhtenyésztés helyzetéről Európában, beszámoló a juhtenyésztés terén elért tenyésztési technikai eredményekről, a juhok törzskönyvelésének különböző rendszerei, juhtakarmányozási kérdések, a juhtenyésztéssel kapcsolatos legfontosabb állategészségügyi kérdések, különösen a szájj- és körömfájás és a juhok belső parazitáit ellen való védekezés. A kongresszus látogatói június 17-én megtekintik a lütti nemzeti vízügyi kiállítást. A francia

és belga vasúttal, valamint a szállodákban a kongresszus résztvevői kedvezményeket élveznek.

Az ideli svájci tenyészállatbehozatal. A földművelésügyi miniszter szarvasmarhaállományunk nemességének és vérfrissítésének érdekében szeptemberben Svájcban mintegy 35 tellér szimmentáli tenyészbikának és 60-80 tellér szimmentáli vemhes üszőnek a behozatalát tervezi. A tenyészbikák szeptember elején, az üszők pedig szeptember végén, illetve október elején kerülnek behozatalra. Tekintettel a behozatal szűk kereteire, az értékes svájci tenyészállatoknak a kiosztását elsősorban neves törzstenyésztőkre és törzskönyvelt tehénállománnyal rendelkező községekre, illetve birtokosságokra kívánja a miniszter korlátozni. A svájci tenyészállatok beszerzését a magántenyésztők részére az eddigi gyakorlatnak megfelelően a hitelképeség előzetes megállapításától feltételezetten két éves határidejű „jutalékos” hitel engedélyezésével támogatja a minisztérium, községek és birtokosságok részére pedig 20% árkedezmény és az első évi biztosítási költség viselése mellett ugyan csak két éves határidejű „jutalékos” hitel engedélyez. Mivel a hitelképeségnek az elbírálása rendszerint hosszabb időt vesz igénybe, mindazoknak a tenyészítőknek, akik a svájci tenyészállatok megvásárlása céljából a kedvezményes hitel igénybe venni óhajtnak, vásárlási szándékukat az előirányzott felső árhatár és a tenyészállatokra vonatkozó esetleges külön kivánások feltüntetésével legkésőbb július 1-ig kell a minisztérium állattenyésztési (III. B. 2.) ügyosztályához bejelenteni. Azoknak a tenyészítőknek viszont, akik nem hitellel, hanem készpénzzel óhajtnak a behozott tenyészállatok vételárát kifizetni, a behozatalra vonatkozó igénylések mielőbbi bejelentésével az előirányzott vételárát augusztus 1-ig az Országos Központi Hitelszövetkezethez vezetett „1939. évi svájci import” elnevezésű számlájára letétbe kell helyezni. Tekintettel arra, hogy a behozatal zavartalan lebonyolítása a tenyészállatok kiosztásában

143. sz. Lép. „Joggi” nevű 12 hónapos svájci bikaborjú. (Apja: „Ideal 52”, a Kisbérre került híres törzsbika.)

részesülők mielőbbi kijelölését teszi szükségessé, svájci tenyészállatok csak azok a tenyészítők kaphatnak, akiknek a hitelét az Országos Központi Hitelszövetkezet augusztus 1-ig megszavazta, vagy akik a közölt felső árhatárnak megfelelő összeget eddig az időpontig az Országos Központi Hitelszövetkezethez a megjelölt számlára letétbe helyezték. A fejlett szarvasmarhatenyésztéssel rendelkező községek, illetve községek részére a behozott tenyészbikák kiosztási árából a 20%-os árkedezmény levonása után fennmaradó vételárösszegnek két év alatt egy-egy évi egyenlő részletben való törlesztését engedélyezi a miniszter a „jutalékos” hitel terhére. Természetesen a községek, illetve községek a behozatalra vonatkozóan a 24,600/1930. számú földművelési miniszteri rendeletben körülírt szabályszerű képviselőtestületi, illetve közgyűlési határozatot tartoznak hozni. A községek és birtokosságok igénylésének bejelentési határideje július 15. A tenyészbikák nagy részének vételára a minőség szerint előreláthatóan átlagosan 2000-3500, az előrehaladottan vemhes tenyészűzők vételára pedig 1500-2000 pengő között fog mozogni.

Mezőgazdasági munkabérek nálunk és Németországban. Újabbán többször hasonlították össze a német és a magyar mezőgazdasági munkabérekét különösen abból az alkalomból, hogy igen sokan a Németországban dolgozó vándormunkásaink keresték ottani márka értékét pengőre számították át és így a két ország egymástól eltérő valutáris, illetve általános árszínvonal különbségéből olyan következtetéseket vontak le, mintha a német mezőgazdasági munkabérek hasonlíthatatlanul magasabbak volnának. Hogy ez a feltevés mennyire téves, bizonyítják a Stud legutóbbi kiadásában megjelent számítások Németország különböző részeiben érvényben lévő családok gazdasági cselédbérekéről és azoknak a magyarországiakkal való összehasonlításáról. Németországot a mezőgazdasági munkabérek szempontjából több vidékre osztjuk. Északkeleti Németország mezőgazdasági viszonyait és munkabérendszerét hasonlíthatjuk legjobban össze a mienkével, mert a

naturál bérrendszer itt van legjobban elterjedve. Eltérő ettől, de összehasonlított szempontjából érdekes a Szászországban divó mezőgazdasági cselédbérrendszer is. Ha már most ezek alapján a németországi és magyarországi mezőgazdasági cselédbéreket összevetjük, megállapíthatjuk, hogy a természetbeni járandóságok terén a magyar gazdasági cseléd jobb helyzetben van német társánál, mert amíg a magyar cseléd bérenek egyik legfontosabb tényezője a sertés-tartás, addig a német gazdasági cselédnél ez úgyszólván teljesen hiányzik. A német gazdasági cseléd tehéntartása sokkal szórványosabb, mint nálunk és a tehén nevelését is tovább tarthatja nálunk a gazdasági cseléd, mint Németországban. A tehéntartás helyett általában napi egy liter tejet adnak, míg hazánkban napi 1/2-2 liter tejjárandóság is szokásban van. Baromfitartásra is alig van módja a németországi gazdasági cselédnek. A szegődményes föld területét a legelőnyösebb német bérszabályok is a nálunk szokásos 1200 négyszögöl kukorica- és 4-500 négyszögöl kertföld felében vagy negyedrézében állapítják meg. A gabonakonvenció mérve átlagosan nagyobb Magyarországon, mint Németországban és csak Pomerániában adnak 20% q gabonát, de ebből is csak 50 kg a búza. A többi tartományokban a gabonajárandóság alig éri el a 10 q-t. Az egyéb természetbeni mellékjárandóságok nagyjából kiegyenlítik egymást. Magától értetődik, hogy a pénzbeli lényegesen több a németországi gazdasági cselédnél. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a 300-600 márkát kitevő évi készpénzből igen sok vonódik le biztosítási díj, adó és egyéb szociális hozzájárulás címén úgy, hogy a fennmaradó nettó készpénzből a magyarországi cseléd készpénzbérének két-háromszorosát teheti ki. Végeredményben a németországi gazdasági cseléd járandóságainak használati értéke — mutatja ki a Stud — alig nagyobb a magyarországinál. Igen érdekes végül megjegyezni, hogy a legújabb német agrárpolitika éppen a gazdasági cseléd érdekében mindent elkövet a természetbeni járandóságok visszaállítására, hogy ezáltal keréket nyújtson a gazdasági cseléd háztáji gazdálkodásának és így módot adjon az igyekvő, szorgalmas és takarékos családoknak idővel az önálló gazdává való természetes felemelkedésre. (W. B.)

Mérsékelték az újbúrgonya legkisebb termelői árát. A földművelésügyi miniszter június 16-tól kezdődően további intézkedésig a belföldi forgalomban az étkezési minőségre válogatott 1939. évi termései újbúrgonya legkisebb termelői árát budapesti paritásában métermázsánként az eddigi 15 pengő helyett 11 pengőben állapította meg. A helyi termelői ár kiszámításánál a feladóállomás és Budapest Nagyvásártéply közötti távolságnak megfelelő 13/b. vasúti kocsiszítály fuvardíja vonható le. Más címen (kövezetvám, mérlegdíj) levonás nem eszközölhető. Két centiméter átmérőnél kisebb, apró újbúrgonyáért a fenti árak legalább felét fizetendő.

Tenyészbikabehozatal Svájcban. Az évente szokásos kisebb keretű tavaszi svájci bikavásárlásokat a közelmúltban bonyolította le *Baltha Pál* miniszteri osztálytanácsos. Ez alkalommal 16 bikát vásárolt. Mintán Simmentálnak a szájj- és körömfájás járványtól való mentességét igyekeznek megőrizni, a zweisimmentali kláritást idén nem rendezték meg és ezért a neves svájci tenyésztőket kellett végigjárni és a bikákat a helyszínen kiválasztani és megvásárolni, ami sok alkalmatlanságot okozott. Ez alkalommal több nagyértékű állatot sikerült behozni. Szemből, hogy a 16 bika közül nyolc a híres „Ideal 52” nevű, jelenlegi kisbéri törzsbikának az utóda. Ez a körülmény is mutatja az „Ideal” rendkívül nagy tenyészértékét. A most behozott bikák úgyszólván egytől-egyig a mélytörzű, jó tejelő, gazdasági jelleg képviselői. Szemből sok bikának a nagy nemessége is. Igen szép külümu bika az *Iseli Meistertől* vásárolt két éves „Richter”. A bikák közül 7 nagyobb tenyészterékbe, 9 pedig magasabb köztenyésztési fokú körzetekbe került. *Somogy vármegye* törvényhatósága fejlett szarvasmarhatenyésztő községei részére 4 bikát vásárolt, hasonlóképpen 4 bika került *Vas vármegye* köztenyésztésébe. Ezenkívül a köztenyésztés részéről még *Oroszló* kapott egy nagyértékű és sokat ígérő bikát. A nagyobb tenyészterék közül a mezőhegyesi ménésbirtok 2 bikaborjút vásárolt. Továbbá egy-egy bika került a pápai mezőgazdasági szakiskola, vitéz *Gyömrői György* intaposztái, a *Pápa-Ugodi* hitbizomány járóháza, *Németh Mária* nemeskollai és *Balogh Éva* törökhalompusztai gazdaságába. A bikákat viszonylag kedvező, 1700 frankos átlagárért sikerült megvásárolni, amely összegből még levonásba jönnek a svájci kormány által nyújtott kedvezmények. A legmagasabb vételárát a „Richter” nevű bikáért fizették. Biztosra vehető, hogy a tavaszi svájci bikaimportnak úgy a szóbanforgó magántenyésztőkben, mint a községek szarvasmarhaállományában igen kedvező hatása lesz.

A mezőhegyesi kender versenytárgyalási árai. A mezőhegyesi ménésbirtok kenderkészítője gyártmányainak értékesítése céljából június 7-én versenytárgyalást tartott. A benyújtott ajánlatok alapján a következő árakon adták el a kenderkészítményeket: Az 1938. évi szállkenderből származó: 100 q II. osztályú tilolt kender 104,7, 100 q lépés kőc 70,5, 100 q tilolt kőc

45-8 fillér kg-kint. Az 1937. évi magkenderből származó: 200 q tilolt kőc (sőtét) kg-kint 38 fillér.

A gomolyát termelő gazdák figyelmébe. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ (Budapest, XI., Horthy Miklós-út 105/113.) az exportálási lehetőségek folytán, további intézkedésig a teljes zsírtartalmú, tökéletesen szikkadt juhgomolyáért kg-kint helyt Budapest 1.15 pengőt fizet. A Tejszövetkezeti Központ közli a juhtenyésztő gazdákkal, hogy a juhgomolya szállítványokat címére, Budapest-Kelenföld vasútállomásra gondosan csomagolva, gyorsárúként adják fel. A szállításhoz szükséges kosarakat a szövetkezet bocsátja a szállítók rendelkezésére, a szállítás összes költsége azonban az eladót terheli.

Szarvasmarhatörzskönyvi bírálatok. A Zalavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület a közel-multhban tartotta ezévi törzskönyvi bírálatát, amelynek során Telesi Tiborné grófné póloskei nagyhírű telivér tenyésztésében is megjelent a bírálóbizottság. A több, mint három évtizede alapított és időközben országos hírnévre szert tett tenyésztésben úgy a kitérő fajta- és kifejezett nemű jelleget, igen nemes, erőteljes tömeges szervezettű törzsalomány és az azonos jellegű most elbíralt fiatal tehének, valamint a kitérően fejlett, kiegyenlített növedékbikák is általános elismeréssel találkoztak. A múlt ősszel Svájból behozott, homogén, erőteljes, egészséges, nemes szervezettű, jó eszontozatú „Roland” törzsbika, valamint a sajátnevelésű jól fejlett „Marinka” törzsbika a bírálaton I/II. osztályzatot nyertek. Mindkét bika alkalmas arra, hogy a tenyésztés magas színvonalát és belső értékeit rögzítse. — Krassovich László ságodli tehenésztésében, amelyben több, mint egy évtized óta folyik a hivatalos törzskönyvelés, a bírálóbizottság igen értékes vásárolt tehének, valamint a Bernrieder-, Somogyi- és Bosnyák-tenyészetekből származó, nagytejelű leszármazású bikák után nevelt tömeges szervezettű, jó eszontozatú és igen jó tejelő jellegű pirostarka, valamint néhány telivér tehenet vett törzskönyvbe. — A baki bérzsgazdaságban jobb tenyésztési eredmények elérése céljából megfelelő kiegyenlítő átörökítőképességgel rendelkező törzsbikára lenne szükség, hogy a törzsalomány egységes fajtajellege kialakulhasson. Az egyesületi irányító munka hatására a növedék-állomány felnevelésében mutatkozó egyes hibák kiküszöbölése is remélhető. — A zalavármegyei kisgazdák bírálatra elővezetett népies állományában is még a fajtajellegbeli hibák kiküszöbölése terén sok teendő vár az egyesületre. A bírálatra felvezetett tehének jó szervezete, kifejezett nemű jellege és tejelekenysége mindenesetre azt bizonyítja, hogy a zalavármegyei köztenyésztésű állomány a szakavatott irányításra érdemes. — Sternthal Bernát zalaszentmihályi pirostarka tehenésztésében a jól tejelő tehének fejlettsége és fajtajellege kifogásolható. A bírálatokon az érdekelt tenyésztőkön kívüli részt vettek az Országos Törzskönyvelő Bizottság, az Alsódanántúli Szövetség és a Zalavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület képviselői.

Tenyésztő- és szarvasmarhadíjazás Fegyverneken. A Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület szokásos állatdíjazását az idén Fegyverneken rendezte meg június 4-én. A kiállításra mintegy 200 tenyészállatot vezetett elő Fegyvernek község és közvetlen környékének területéről. Az elővezetett állomány várokozatosan felül jó volt és a megjelent szakférfiak örömmel állapíthatták meg, hogy a tervszerű irányításnak kisgazdáink körében egyre szebb és kézzelfoghatóbb eredményei vannak. A tárgyilagosság kedvéért és a tenyészállatkiállításokkal elerni kívánt cél szemellett tartásával meg kell állapítanunk, hogy Fegyvernek község és környékének szarvasmarhatenyésztése — bár a javulás jelei az utóbbi időben kétségtelenül megmutakoznak —, még nem viseli magán teljesen a szakszerűen irányított tenyésztes jellegét, más szóval hiányzik még a megyében a már annyi községben oly jól bevált törzskönyvelés. Remélhető, hogy ez a kiállítás hozzájárul ahhoz, hogy Fegyvernek község és környékének gazdái, megértve a törzskönyvelés jelentőségét, rövidesen mozgalmat indítsanak a népies törzskönyvelés bevezetésére. A bírálatok bizottság vezetését Csizsár Dezső ezredes, a jászberényi méntelep parancsnokának, a szarvasmarhabíráló bizottság pedig Polgár József dr. földbírtokos, a Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei Szarvasmarhatenyésztők Egyesülete alelnökének elnökölésével működött. A díjak kiosztása során Szapáry Gyula gróf, a Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke a gazdákhöz intézett beszéde után 28 darab értékes tiszteletdíjat nyújtott át a díjnyerteseknek. Kiosztottak ezenkívül 21 oklevelet. I. díjat nyert Bakondi György tiszabői lakos anyancakjával, valamint kancacsikójával, Blahó János törökszentmiklósi lakos tehénével, Horthy Miklós kormányzó kenderesi gazdasága bikájával és Várdi Miklós kunhengeresi lakos loesoportjával. A f. hó 11-re tervezett tenyész- és szarvasmarhabemutatót Rákóczi-falva községben nem lehet megtartani, miután a község közvetlen közelében ragadós száj- és körömfajás lépett fel úgy, hogy ez az állatdíjazás minden valószínűség szerint az ősszel lesz megtartva.

Járásai tenyészállatdíjazás és fogatbemutató Zircen. A Veszprém vármegyei Gazdasági Egyesület a gazda-

sági felügyelőséggel, a szarvasmarhatenyésztő egyesülettel és az illetékes vármegyei és járási bizottságokkal karöltve Zircen június 4-én járási tenyész-állatdíjazást és fogatbemutatót tartott. A bírálat befejeztével Gubicza Ferenc, a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke egyesülete nevében intézett buzdító beszédet a megjelent gazdákhöz. Ezután Töpler Ernő, a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-igazgatója mondott köszönetet mindazoknak, akik a tenyészállatdíjazást erkölcsi és anyagi támogatásban részesítették, majd kihirdette a bírálat eredményét. A járási uradalmi bikavándordíjat — amelyet eddig Vértesi Károly örvölt, ezúttal a zirci apátság aklipusztai gazdasága nyerte meg „Cidrus 87/7” nevű bikájával.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület június 28-án délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlést Budapesten, az OMGE székháza tanácstermében (IX., Köztelek-u. 8.). Az egyesület számszámadatai és mérlege a közgyűlést 8 nappal megelőzően az egyesület hivatalos helyiségében megtekinthetők. Esetleges indítványokat 8 nappal a közgyűlés előtt az egyesület elnökségénél be kell jelenteni. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Határozatképesség megállapítása. 2. A számvizsgálóbizottság jelentése és a felmentvény megadása. 3. Az igazgatóválasztmány jelentése az elmúlt üzemi évről. 4. Az 1938/39. évi költségvetés megállapítása. 5. Indítványok.

A Biharvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Törzskönyvelő és Tejtermelési Ellenőrző Egyesület június 27-én délelőtt 10 órakor igazgatósági gyűlést, azt követően 11 órakor évi rendes közgyűlést tart Berettyóújfaluban, a vármegyeháza kis tanácstermében.

Meggy és kajszibarack verseny. Az Országos Pomológiai Bizottság az egyes gyümölcsfajtákból, a mult-évihez hasonlóan, fajtayversenyeket rendez. A fajtayversenyek célja felkutatni az országban egyes gyümölcsfajták legszebb, legjobb, a természetre, tovább-szaporításra legalkalmasabb, legértékesebb gyümölcsöt termő fajtát az azok termőhelyeit. Az idei versenyeiket júniusban kezdik az ezidőben érő meggyfajtákkal s folytatják a kajszibarack fajtákkal. A versenyre kerülő minden egyes meggy- és kajszibarack-fajtából a tíz legkiválóbbat 250—250 pengővel díjazák. A beérkezett anyag elbírálását s a díjak odaítélését a földművelésügyi miniszter által kiküldött pomológiai bizottsági tagok végzik. Beküldendő mennyiség minden egyes fajtából 5 kg, amelynek postai szállítási költségét a bizottság viseli. Aki a fajtayversenyt részt óhajt venni, szándékát egy levelezőlapon közölje a bizottsággal (Budapest, XI., Nagyboldogasszony útja 45. sz.).

Elutaztak Olaszországba a magyar gazdajajk. A Faluszövetség most rendezte a hetedik olasz-magyar gazdajajfajtsági csereakciót, amely alkalmas és módot nyújt a fiatal magyar gazdáknak arra, hogy megismerjék az olasz mezőgazdaságot. Az ország minden részéről kiválogatott gazdajajk elutazásuk előtt a Faluszövetség székházának dísztermében jöttek össze. Az ünnepélyes búcsúztatón Vinczi gróf olasz kir. kövér képviseletében megjelentek: Revedin gróf követségi tanácsos, Antonio Widmar dr. olasz kir. sajtófőnök, a földművelésügyi m. kir. minisztert Vuaskies György gazd. akadémiai tanár képviselte. Szekeres László dr. gazd. tanácsos, igazgató intézett a szövetség vezetősége nevében buzdító szavakat a gazdajajkhoz, majd Vuaskies György dr. a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. Ezután Szekeres László olasz kir. követségi tanácsos válaszában arról biztosította a hazájába utazó gazdajajkat, hogy ott testvéri szeretetre találjanak. Az útra felkészült gazdajajk, akik több hónapig maradtak távol, Szekeres László kíséretében utaztak Olaszországba.

A keszthelyi gazdászok sárgulása nagy ünnepek között folyt le Keszthelyen az akadémián. Kara reggel gyülekeztek már a végzett gazdászok az akadémia autójában, ahol búcsút vettek a tanári kartól és az igazgatótól. A gazdászoktól Hauser János dr. akadémiai igazgató búcsúzott, hazafiasságra hívta fel az életbe lépőket. A hagyományos sárgulási menetet díszmagyarba öltözött lovashandérium nyitotta meg, ezt követte 50 díszmagyarruhás gazdász, ugyanannyi díszmagyaros keszthelyi urleányt vezetve. Utánuk haladt a hagyományos ügyes ökrösfogatokon a hallgatóság. A gazdászok búcsút vettek a főterem lévő Fesletes György gróf szobra előtt a városból, ahol Lang József városbíró intézett hozzájuk beszédet, majd az akadémia majortájában búcsúztak a gazdaságtól és a tanároktól. A sárgulás a sorkertben fejeződött be. Este a Balaton partján a Hullám-szállóban tartották meg a hagyományos sárgulási bált. A sárgulásban résztvettek a tízeves találkozóra összegyűlt volt keszthelyi akadémiai hallgatók is.

Adomány Rabó község szegényeinek. Rabó község (Szeged testvérváros) szegényeinek javára a szegedi m. kir. egykiséleti és paprikakísérleti állomás tisztviselői a Vitamin szegedi paprikakísérletétől k. tagjaival június 3-án Szangi István kir. főgyógyász védnökségével barátságos football-mérkőzést tartottak. A 465-43 pengő tiszta jövedelmet Szeged szab. kir. város főispánja útján juttatták el Rabóra.

A Keszthelyi M. Kir. Gazdasági Akadémia Georgleon-köre most tartotta meg nagy közönség jelenlétében a tanév zárógyűlést. Graner Ernő elnök és Voit Imre beszámoltak a mezőhegyesi tanulmányúton szerzett tapasztalataikról. Tóth György felfoavasta a titkári jelentést, Zechmeister József pedig a pénztári jelentést. Ezután Hauser János dr. gazdasági akadémiai

Igazgató a jutalmakat és pályadíjakat osztotta ki. Pályadíjakat nyertek: Szentpéteri Odón „A visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja közgazdasági jelentősége” című munkájával, Dóla László „Az öntözés szerepe a növénytermesztésben” című munkájával, Graner Ernő „Mit tehet a fiatal okleveles gazda a higiénikus tejkezelés érdekében?” című munkájával, „A belső elválasztású (hormontermelő) mirigyek szerepe az állattenyésztésben” című dolgozatával, Német Béla „A szőlő mint gyümölcs” című munkájával. Könyvjutalmakat kaptak Schell-Idár Manó. Sebestyén Pál, Voit Imre okt. gazdák, Terstgyánszky György és Reudor László II. éves hallgatók. A távozó elnök búcsúszavai és az új elnök üdvözlő szavai után Hauser János dr. igazgató és Kolbai Károly tanárelnök mondott zárószót. (K—c. dr.)

A m. kir. mezőgazdasági szakiskolák tanulmányi kirándulási és vándorgyűlései. A pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskola és szaktanácsadó állomás ifjúsága a tanári kar vezetésével június 4-én tanulmányi kirándulást rendezett Pápa városában. A kirándulás során megtekintették a barocgyéret, a dohánygyárat, a tejsejéport-állomást, a Pátai bérzsgazdaságot és az Esterházy várkertészetet. A tanulmányi kirándulásról tapasztalatokban és élményekben gazdagodva tért vissza az ifjúság a szakiskola falai közé. A pápai mezőgazdasági szakiskola júniusban Kerételek községben tartott vándorgyűlést, ezt megelőzően a kishéri ménesbírtokai és állami méntelep tanulmányozta az ifjúság. A vándorgyűlésen a tanulók értékes előadásokkal és szavaltatokkal szerepeltek. Koperniczky István igazgató a vándorgyűlést befejező beszédben hangsúlyozta a szakoktatás fontosságát. Az iskola a vándorgyűlést kedélyes sportmérkőzéssel fejezte be. — A székesszárdi m. kir. mezőgazdasági szakiskola ifjúsága nagyszerű vándorgyűlést rendezett június 11-én Tengelen. A köz-művelődési népház dísztermében mintegy 500 résztvevő jelenlétében kezdtek meg a kultúrrelutánt. Az értékes előadások elhangzása után az ifjúság megkoszorúzta a hősi emlékművet, ahol Horváth Mihály tanuló, önképzőköri ifjúsági elnök tartott hazafias beszédet.

A Budapesti Német Nyelviskola és Kereskedelmi Tanfolyam szűnidei tanfolyama. A német követség védnöksége alatt álló Budapesti Német Nyelviskola és Kereskedelmi Tanfolyam a német nyelvismeret kibővítésére július 2—29-ig órásszűnidei tanfolyamot rendez a thüringiai Rudolstadtban. A résztvevőket lehetőség szerint jó polgári családoknál helyezik el. Előadásokat tartanak a német művelődés és gazdaság különböző ágairól, azonkívül megtekinthetik a kulturális, gazdasági és neveléspolitikai intézményeket, többek között a híres német Zeiss-műveket, Schwarzjányarat és különféle munkatáborokat. A heti több órás nyelvtanítás ingyenes. Oda- és Visszatartás csak Magyar- és Németországban kereszttől. Résztvevői díj München és Nürnberg megtekintésével együtt a nyelviskola hallgatói részére 250— P. vendégeknek 350— P. Bővebb felvilágosítás és jelentkezés az iskola könyvtárában (VIII., Gyulai Pál-utca 1. I.) szombat kivételével naponta 12—13 és 18—20 óráig.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi R. T. igazgatósága folyó hó 14-én tartott ülésében megállapította az 1938 november 30-ával zárult üzletév mérlegét. Az üzletév forgalma az előző évihez 37%-kal haladta meg. A folyó üzlet tiszta hozama — az összes költségek és adóterhek fedezése után — körülbelül 600.000 pengő volt, amely tőnyomórészen leírásokra és tartalékolásokra fordítottat úgy, hogy az 1938. évi mérleg végeredményben 33.744-83 pengő nyereséggel zárul. Az 1939. üzletév kilátásai — főként a második negyedév kedvező forgalmi adatai alapján — igen biztatók. Az igazgatóság ugyanez ülésében Schöber Péla dr. m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tagot választotta elnökévé.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkozunk nem triviál feladatokkal a mezőgazdasággal.)

Biztosítsunk a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél, a mezőgazdák legkiválóbb biztosító intézeténél.

A szőlő- és gyümölcsfajtszaporításba fektetett tőke és munka csak akkor nem vész kárba, ha a kártevők ellen védekezünk.

Hogyan? Ezt megmondja a „Szeresd a gyümölcsöt” című növényvédelmi könyvecskénk, melyet 28 fillér bélyeg beklüdtése ellenében bérmentve küldünk.

Mivel? ALFA SZŐLŐ-ÉS GYÜMÖLCSFA-PERMETEZŐKKEL.

Azonnal szállítjuk, a részletfizetés 1939. szeptember 1-én kezdődik.

ALFA SEPARATOR R.-T.
BUDAPEST, XI., CSURGÓI-U. 15 F.
Prospektust és árjegyzéket ingyen küldünk.

Nagyműveltségű hécsi hölgy,
 kitűnően beszél öt nyelvet, zongorázik, bried-
 zsezik, fizetés nélküli állást keres előkelő csalá-
 dnál mint társalkodóné, titkárné, esetleg
 nagyobb gyermekek tanítására. Ajánlatokat
 zárt levélben kéri: Sz.-né, Budapest, I. ker.,
 Attila-körút 14.
 2271

**SERTÉS HÍMBŐELLENESES
 OLTÓANYAG**
 Termelő és forgalmazó hozzá
**DR. PÉCSI DANI ÉS
 ISTVÁN**
 oltóanyagtermelő Intézet
 BUDAPEST, IX., LŐNYAI-U. 12.
 Telefonszám: 185-5-3

3-6
 tonna tehet
 100% uton is szállíthat
 1-2 lóval
 Légengörgő
 Lovashocsin
OK
 Gyártó: **ORENSTEIN ÉS KOPPEL**
 MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 BUDAPEST, VI. VILMOSCSENYI-ÚT 21.
 Képviselet: **KÁLMÁN JÓZSEF**
 BUDAPEST, V. KÁLMÁN-UTCA 18.

BELVÁROSI PENSIO
 Felsz.: cs. Márfy E.-né, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 10.,
 4. em., Ágyonfi-térnél. Telefon: 183-385. Központi iktató, hideg-
 meleg folyóvíz. Diétás konyha. Úri társaság. 6520

**SZIVÓGAZMOTOROK
 CSUTKA ÉS FA-
 TÜZELÉSRE.
 MOTOR ÉS GÉPGYÁR
 MARTOS ÉS HERZ**
 Bpest, XIV. Erzsébet királyné-útja 87.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli
 kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosító-
 intézet. Gazdaszervezés, Kartelen kívül.
 (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

ÚJDONSÁGI!
 A »Falus« magyar gazda- és földműves-
 szövetség kiadásában most jelent meg:
**A szántóföld okszerű művelése,
 kapcsolatban a talaj életével,
 vízgazdálkodásával
 és a magyar klímával**
 Marschall Ferenc dr. előszavával írták:
 Fehér Dániel dr., Kogutowicz Károly dr.,
 Kreybig Lajos dr. és Manning G. Adolf.
ÁRA 8— PÉNGŐ.
 Megrendelhető a »Patria« nyomda könyv-
 kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.
 Az összeg előzetes beküldése mellett portómen-
 tesen szállítjuk, utánvétet 1— pengővel drágább.

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szö-
 vetkezete mezőgazdasági érdekeket szolgál.
 (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

TÖZSDE ÉS KERESKEDELEM.
 A gabonapiac helyzete.
 Az árulási és kenyérmag- és terménypiacra a héten a szokotnál is csekélyebb volt a forgalom. Üzletkötés hiányában az árjegyzőbizottság az egyik rozsfeleség, a sorárpa és az elsőrendű zab jegyzését megszüntette. A búzapiaci forgalom a fővárosi nagymalmok üzemének csökkentett működése következtében jelentéktelen volt, mert mindössze csak néhány tétel raktári kenyérmag került értékesítésre nyomott áron. A tiszavidéki 80 kg-os búza budapesti paritásában az idény mondhatni legalacsonyabb árszintjén kelt el 20-10—20-30 pengő között, míg a dunántúli és más származású 77 kg-os búza ára 19-55—19-75 pengő volt. Kivételi viszonylatban a hivatalos szervek közreműködésével Olaszországnak adtuk el 500.000 q búzát.
 Az új búza, új rozs, sőt az új árpa és zab értékesítési árfolyamáról különböző hírek terjedtek el. Ismételtlen megállapítják, hogy a termelők még egyetlen kilogramm újtermésű gabonát vagy terményt nemcsak, hogy nem adtak el, de nem is kínál-

tak eladásra úgy, hogy ezek a forgalomba kerülő árfolyamok csak hangulatkeltés, vagy spekuláció céljait igyekeznek szolgál-
 ni.

A nemzetközi gabonapiacra időszerű hangulathatásból nyereségbiztosítások történtek, a kezdeti árnyereségek később lemorzsolódtak. A kukoricaárak alakulására a búzaárak visszacsúszása nyomozható hatással volt. A zárlat egyetlenként alakult. Chicagóban a júliusi búza 73, a szeptemberi 73 $\frac{1}{2}$, és a decemberi 74 cent, a júliusi kukorica 49, a szeptemberi 50 és a decemberi 51 cent, a júliusi rozs 51, a szeptemberi 52 és a decemberi 54 cent. Winnipegben a júliusi búza 61, az októberi 62, a decemberi 64 cent. Liverpoolban a búza-jegyzése a júliusra 41— $\frac{1}{2}$, Rotterdamban a júliusi búza 3-52, a szeptemberi 3-77, a novemberi 3-97 hollandi forint q-kint. A júliusi kukorica 92, a szeptemberi 91 és a novemberi 93 hollandi forint. Buenos-Ayresben a júniusi—júliusi búza 7 pezo. Hamburgban a Manitoba I. 3, a Manitoba II. 2-86 dollár q-kint.

A rozs piac igen lanyha. Még számottevő készletek vannak a fővárosi tárházakban, de a kereslet teljesen megszűnt úgy, hogy a rozs ára budapesti paritásában 12-00—13-30 pengőig csökkent, ami másszínként közel 11 pengővel kevesebb, mint a szokványos ára.

Az árpapiacra csak a takarmányminőségekben volt néhány kocsirakományt meghaladó forgalom. Az árak itt is estek és voltak olyan napok, amikor nem is kötöttek üzletet a tőzsdén. 150 q árpát mintá szerinti 16-50 pengős budapesti paritásos áron adtak el. E kötés alapján az árjegyzőbizottság az árpafajták közül egyedül jegyzett elsőrendű takarmány-árpa árát 16-25—16-50 pengőben állapította meg.

A zabpiacra az elmúlt hét jegyzéséhez viszonyítva óriási ársuhanás következett be. Az elmúlt héten 25-30 pengő volt a zab jegyzése budapesti paritásában, míg most 23—23-30 pengőre esett vissza az ára. A kincstári szállítások befejeződtek és a nagyfokú kereslet, amely az elmúlt hetek folyamán a zab árának emelkedését elősegítette, most alábbhagyott. Az árszabályozó kapcsolatos árkombinációk a kereslet csökkenését nagyban elősegítették. A gabonakereskedők véleménye szerint a zab árának további csökkenésére kell még számítani.

A kukorica piacán megjelent a kereslet. Németországba irányuló serteszkivitelnek annyiban módosult, hogy a németek elhatározták, hogy csakis zsírserteszkivitelre adnak behozatalt engedélyt. Mivel ez a körülmény az ezidőtájt búzával való takarmányozást meddővé teszi, a gazdák az egész országban nagy érdeklődést mutatnak a kukorica iránt. Ez a magyarázata annak, hogy az árak jelentősen emelkednek és a tisztavideki származék árfolyama 16-65—16-80 pengőig emelkedett budapesti paritásában.

Állatpiaci szemle.

A budapesti sertésvásárra a héten 12,026 sertést hajtottak fel, amelyből 3123 angol, 1500 uradalmi és 7403 szedett sertés volt. Az uradalmi nehéz sertés a csütörtöki vásáron 1—1-02, az uradalmi közép —97—99 pengős áron kelt el kg-kint. Németországba a héten 211 vagonban 9399 sertést szállítottunk. E mennyiségből 2400 darabot az ostmark kontingens terhére, 6999 darabot pedig a német kontingens terhére szállítottunk.

A csütörtöki budapesti marhavásárra 539 szarvasmarhát hajtottak fel, eladatlannak maradt 25 darab. A vásár irányzata lanyha volt. Németországba a héten 144 vagonban 1440 szarvasmarhát szállítottunk. A prima szarvasmarhákért a magyar istálló —92—93 pengőt lehetett elérni elősúly kg-kint a szokásos útiapadó betudásával. Fiuméba az ebült héten 1460 szarvasmarhát szállítottunk. Fiumei vámsúly kg-kint az árak a következők: Ökör Ia —88, IIa —72, IIIa —62, tehén Ia —70, IIa —66, bika Ia —78, IIa —66, növendékmarha Ia —80, IIa —72, IIIa —62 pengő.

EMERGÉ
 gumitextil
 hajtósíj

**A CSÉPLÉSNÉL IS
 zavartalan munkát biztosít.**

A Küikereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

1939 június 13.

Baromfi. A vidéki piacokon tovább növekszik a felhozatal és főként idel csirkéből és fiatal libából kerülnek piacra jelentős mennyiségek. Az idel fiatal liba árát a baromfi-remegállapított bizottság folyó hó 14-től kezdődően kg-ként 1-29 pengőben állapította meg. Az érvényben lévő legkisebb árak előfolyban kg-ként a következők: csirke 1-15, tyúk 1-02, pulyka 1-00, gyöngyös 1-31, hizott kacsa 1-05, hizott liba 0-95, fiatal idel liba 1-29 pengő. A minimális termelői árak kizárólag élő baromfira vonatkoznak. Exportőrök és megbízottak csak élőbaromfit vásárolhatnak és vehetnek át.

Tojás. A kínálat kissé megéledt, az árak nem változtak. A minimális termelői ár -90 pengő kg-ként. Kivételnek néhány olaszországi és németországi tételre szorítkozik.

Vad. Németországi és svájci lőtt őz szállításainak a nagyobb kereslet következtében tovább emelkedtek.

Toll. Németországba továbbra is nagyobb mennyiségű nyerstollat szállítottunk. Készletkivételünk kissé megéledt. A belföldi irányárak változatlanul a következők: Iaa Rupf. 7-7-20, Ia Rupf. 5-5-20, Iia Rupf. 3-80-4-00, IIIa Rupf. 2-50-2-60, hizott toll 3-85-4-00, Ia fosztott toll 5-20-5-30, Iia fosztott toll 2-90-3-00, Ia pelyh 11-40-11-50, Iia pelyh 8-50-8-60, fehér kacsa 3-85-3-90, szürke kacsa 2-10-2-20 pengő kg-ként.

Gyümölcs és idénygyökér. Gyümölcs- és idénygyökér kivételünk élénkebb ütemű. Az elmúlt héten 12-5 vagon egrest, 5 vagon zöldborsót és 8 vagon cseresznyét vittünk ki nagyrészt Németországba. Kisebb tételeket szállítottunk még a cseh-morva protektorátus területére.

Bor. A bortermelői továbbra is a jó terméskültségek hatása alatt állnak. A korai szőlőfajták már elvirágoztak és jól kötöttek. Most még kéthetes jó száraz meleg időre lenne szükség, hogy a későbbi szőlőfajták tökéletesen elvirágózhassanak és így a jó terméskültségek biztosítva legyenek. A borpiacra a lanyhulás tovább tart és ma már nagyobb tételeket adnak el minőség szerint 3-3-2 filléres Malligand-fokentúli áron. A kivétel a még mindig nagy áruk miatt csak vontatottan folyik. Az elmúlt heti kivételünk összesen 23 vagon volt, amely Németországba irányult.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaművek. (A Budapesti Ár- és Értéktársaság hivatalos árjegyzése.) 1939. június 15. I. Készlet. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-ként, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Búza 77 kg-os tiszavideki 19-60-19-85, felsőtiszavideki 19-45-19-65, duna-tiszavideki 19-45-19-60, fejmérgyei 19-80-19-80, többi dunántúli 19-55-19-75, 78 kg-os tiszavideki 19-80-20-00, felsőtiszavideki 19-85-19-85, duna-tiszavideki 19-85-19-80, fejmérgyei 19-80-20-00, többi dunántúli 19-75-19-85, 79 kg-os tiszavideki 20-00-20-20, felsőtiszavideki 19-85-20-05, duna-tiszavideki 19-85-20-00, fejmérgyei 20-00-20-20, többi dunántúli 19-95-20-15, 80 kg-os tiszavideki 20-10-20-30, felsőtiszavideki 19-95-20-15, duna-tiszavideki 19-95-20-10, fejmérgyei 20-10-20-30, többi dunántúli 20-05-20-25. Rész. pestvidéki 12-90-13-30. Takarmányárpa, elsőrendű 10-25-10-50. Zab, közep-minőségű 23-23-30. Kukorica, tiszántúli állomásokról 16-65-16-80. A készletárakon kötött tényleges ügyletek. Árpa: 150 q minta szerint budapesti paritásában 16-50. Kukorica: 150-150-150 q budapesti paritásában, Szolnokon át 16-80. II. Határidőszállítás. Zárófolyamok, zárójelben a leszámláló árfolyamok. (Fizető nap 1939 június 17.) Az árak 100 kg-ként aranypengő értékben. Rossz júniusra 12-80-12-85 (12-80). Kukorica júniusra 16-85-16-87 (16-90), augusztusra 17-17-17-19 (17-20), szeptemberre - (17-40).

Lisztár. (A Budapesti Lisztárjegyzés Bizottság árjegyzése.) 1939 június 9. Az árak aranypengőben, 100 kg-ként, a szokásos malmi feltételekkel, helyt Budapestben, legalább 60 zsákra értendő. Búzaliszt: Búzadara 37-28-28, 0gg, 0g, 0f 36-37-37, 2gg, 2g, 2f 35-25-35-75, 4-es 33-34-34, 5-6s 31-25-32-50, 6-os 27-29-50, 7-os 19-25-21-25. Rozsliszt: 0-4s 27-50-29, 0/1-es 24-75-26, I. 19-20-50, II. 17-25-18-50.

Budapesti abrakanyagpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszakmánya jelentése.) 1939 június 16. Árak métermázsánként, kicsinyben Budapestben: árpakorpa 14-60, borsóhéj 20-00, búzakorpa 14-14-50, búzatakarmányliszt 16-50-17-00, napraforgópogácsa 15-15-40, kókuszpogácsa 14-14-50, repcepogácsa 12-12-50, lenmagpogácsa 16-16-50, szárított répszélet 12-50, rozskorpa 14-14, melasz 10-50, halliszt 45-45 P.

Balatonai halliszt. (A Balaton Halászati Rt. jelentése.) 1939 június 12. A balatonai halliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 42-42 pengő.

Különlételemények és vetőmagvak. (A Budapesti Ár- és Értéktársaság árjegyzése.) 1939 június 15. Az árak budapesti paritásában, a *-gal jelöltek ab feladatiállomások, 100 kg-ként, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Koles, fehér 22-25-25, vörös 22-24-24, egyéb 20-21-21, tökmag* nagyszemű 27-28-28, kismag* 24-25-25, olaj (dohos) 22-22-50, kék mák* 123-128-128, muharmag* 22-23-23, csilagfűrt, fehér, laposmag* 12-50-13-00, finom búzakarpa zsákostól 13-50-13-65, 8-as búzaliszt zsákostól 15-50-16-00, szárított répszélet* 9-50-10-50. A készletárakon kötött tényleges ügyletek. Muharmag: 35-40 q dohos, ab Eszterháza 21-75.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.) 1939 június 16. A piac érdeklődése az új biberherre-termes felé fordul, azonban a belföldi árak a kedvezőnek rem mondható időjárás következtében egyelőre még nem alakultak ki. A külföldi piacokon az idén kedvezőnek mutató francia biberherretermés következtében a francia áru versenyével számolni kell, amely az érdeklődést arra bírta,

hogy a nagyobb tételek vásárlásától és eladásától egyelőre tartózkodnak. Szőzösbakkönyvből jó minőségű áru kisebb tételekben még elhelyezhető. Az egyéb magfélések piacán a forgalom csupán import-muharmagban mutatkozott, utávetés céljaira csak kis tételek cseréltek gazdát. Az olajosmagok piacán a repce iránt van érdeklődés, a terméskültségek kedvezőek, a repcét némely helyen már vágják. Az árát a belföldi olajgyári szükséglet fedezésére vásárolandó tételek árak alakítják ki. A hibeltetűpiac üzletlens. A mák ára nem változott. Árak helyt vidéki vasúttállomásokon, 100 kg-ként, minőség szerint: Muharmag 24-25-25 (kis tétel), csilagfűrt 12-50-13-00, fehér koles 22-25-25, vörös koles 22-24-24, tökmag nagyszemű 27-28-28, kismag* 24-25-25, dohos 22-22-50, mák 125-130-130 P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) 1939 június 13. Árak métermázsánként pengőben: réti széna Ia 9-00, Iia 7-20, IIIa 4-50-5-50, réti széna, Ia új 6-00, Iia új 4-90-5-80, lucernaszéna 6-50-8-70, lóhereszéna 7-7-20, árpa, zöld-takarmány 5-75, rozszalma 3-20-3-30, búzaszalma 3-20 P. A felhozott 79 kocsi takarmányból 82, a 4 kocsi alomból 2 kocsival kelet el.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A június 15-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: bíka Ia 54, Iia 83, IIIa 15, ökr, Ia 36, Iia 86, IIIa 30, tehén, Ia 23, Iia 115, IIIa 97, összesen 539 darab. A vásár irányzata lanyha volt. Eladatlannal visszamaradt 25 darab. Árjegyzés előfolyban: bíka, tarka Ia -50-60, Iia -48-55, IIIa -39-46, ökr, magyar Ia -55-58, Iia -46-54, IIIa -42-44, ökr, tarka, Ia -70-74, Iia -49-67, IIIa -33-48, tehén, tarka, Ia -60-66, Iia -42-58, IIIa -33-41, növedék -38-57, kicsontozni való -20-32 P kg-ként. Június 8-15-ig közvetlen a vágóhídra 300 drb szarvasmarha érkezett -22-91 pengős kg-ként becslési áron.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) 1939 június 13. Felhajtás 373 darab szops borjú, mind elkelt. A vásár irányzata lanyha volt. Árjegyzés előfolyban Ia -94-101, Iia -82-93 P IIIa -65-80 P kg-ként.

Tenyészmérhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Rt. jelentése.) 1939 június 16. Árak: Ia belföldi jármosok (tarka) és beállítani való tinc -54-58, Ia belföldi jármosok (fehér) és beállítani való tinc -56-60, 1 1/2 éves ószó -50-55, 1 1/2 éves tinc -50-55, fiatal, friss fejés tehén -75-95 P kg-ként.

Juhárak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Rt. jelentése.) 1939 június 16. Külföldnek megfélélt a fiatal ürő darabonként 50 kg súlyban -44-48, Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban -50-55 P kg-ként, etetés-ítatás után gazdaságban mázsával, 5 kg súlyvonnással.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésüzletének jelentése.) 1939 június 16. A csonttörökli ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 4908, ebből angol 943 darab volt. Eladatlannal visszamaradt 1057 darab, ebből angol 100 darab. Nagyon lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági 1-1-02, prima szelettel -97-99, közep -94-98, könnyű jobb -88-92, könnyű állány -76-84, öreg urasági -80-86, öreg szelettel -74-76, angol sonkamalac Ia -96-97, Iia -90-96, hús 1-28-1-38, zsír 1-40-1-50, szalonna 1-34-1-36, hasított szalonnás fésértés 1-28-1-36, angol lókesertés -95-98 1/2 P kg-ként. A beállítani való soványsertés darabonként 50-60 kg-os súlyban -80-85 P kg-ként. A vidéki választási malac ára szimultánözve 1-10, szimultánözve 1-10 P kg-ként. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 100 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A június 15-én tartott heti lóvásáron a forgalom lanyha volt. Felhajtottak 446, eladtak 181 darabot. Árak: csikó 200-00, könnyebb kocsiló (hintős és jakker) 600-00, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 500-00-700-00, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 310-00-400-00, alarendelt 10-45-300-00, vágó 10-40-160-00 P. Fővárosi vágóra 25, vidéki vágóra 15 darabot vásároltak.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Rt. jelentése.) 1939 június 16. A Wienbe kiszállított marhák elszámolása előre megállapított rögzített árakon történik.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Rt. jelentése.) 1939 június 16. A Wienbe kiszállított sertések elszámolása előre megállapított rögzített árakon történik.

Milánói vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Rt. jelentése.) 1939 június 16. Az Olaszországba kiszállított marhák átvételéi felmei érkezési súlyban előre megállapított rögzített árakon történik. Az olasz export erősebb üteme folytán az árak megszilárdultak.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt. jelentése.) 1939 június 16. A kannafej fogyasztói ára budapesti fiókjainkban 30, újpesti fiókjainkban 28 és kispesti fiókjainkban 26 fillér literenként.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 június 5-10-ig jegyzett árak aranypengőben: Tejtesz (kicsinyben) literje -30, lefőlözött tej (kicsinyben) literje -10-12, tejszín (kicsinyben) literje 1-80-2-20, tejfel literje 1-00, édes tejszínből készült teavaj (tömb) kg-ja 2-90-3-00, pasztőrözött tejszínből készült teavaj (tömb) kg-ja 3-25-3-30, főző vaj kg-ja 2-60-2-70, tehéntúró kg-ja -84, sovány tehéntúró kg-ja -36-60, juhtúró kg-ja 1-30-1-65, juhsajt kg-ja 1-50, trappista sajt kg-ja, zsíros 1-70-2-20, sovány 1-30, emmentáli sajt kg-ja 2-40-3-00. A forgalom közepes az árak ingadoznak.

Tej- és vajpiaci szemle. Hazánkban a június 10-ig terjedő héten a megelőző héthez viszonyítva a tejtermelésben változás nem volt. Budapestre a tejfogyasztás 3%-kal emelkedett. A múlt év megfelelő hetéhez viszonyítva Hazánk tejtermelése 3%-kal, Budapest tejfogyasztása pedig 6%-kal emelkedett. Ezen a héten 519 q vajot exportáltunk Németországba és Olaszországba. A milánci kedvezőtlenül befolyásolja az amerikai és a kanadai alacsony vajár. Ennélfogva Angol-

országban a nagyobb kicsinybeni vajár nem hozta meg a várt fellendülést és az áremelkedés csak elenyésző volt. A dániai nagy vajmennyiségeket, amelyek legutóbb már csak 1%-kal emelkedtek, nem lehetett a fogyasztópiacra elhelyezni, így beraktározásra, hűtőházaknak kellett eladni. Némely vajtétel eladatlannal maradt. Az éferti árak alapján a hivatalos árjegyzést 15 K-val felemelték 222 K-ra. A zárlat esemény. Németországban a száj- és körömfájás szűnőben van. (T. Z.)

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 június 5-10-ig jegyzett árak kg-ként, aranypengőben. Élő baromfi: Csirke, rántani való 1-30-1-80, sűtél való 1-30-2-00, tyúk 1-15-1-35, pulyka 1-10-1-30, ruca, idel 1-40-1-60, hizott 1-15-1-35, liba idel 1-30-1-60, hizott 1-30-1-50. Leslt baromfi: Tyúk Ia 1-40-1-70, Iia 1-20-1-30, csirke, rántani és sűtél való Ia 2-00-2-80, Iia 1-60-2-50, ruca, idel Ia 1-40-1-70, Iia 1-20-1-50, hizott Ia 1-20-1-40, Iia 1-10-1-30, liba, idel Ia 1-40-1-70, Iia 1-20-1-50, hizott Ia 1-20-1-70, Iia 1-20-1-50, Bhamaj, kicsinyben, nagy 6-10-10, kicsi 3-7-7. A forgalom közepes, az árak csökkentek. Tojás, ládnáru eredeti 1-20-1-30, kivásva 1-30-1-45. A tojásforgalom közepes, az árak emelkedtek.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon ár: Marhabőr minden súlyban, magyar 1-05, tarka 1-15, hiválybőr -55, borjúbőr, hosszú lábbal 1-40-1-45, rövidlábú borjúbőr 1-50-1-55, magassapjas bírkabőr -50-60, báránybőr -70-80 P zöld súlyban kg-ként.

Különlétek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban június 5-10-ig jegyzett árak q-ként, aranypengőben. Zöldség: Sargarépa 12-20-20, újdonság (100 csomó) 4-14-14, petrezselyem 30-60-60, újdonság (100 csomó) 6-14-14, zeller, zöldjével (100 darab) 10-12-12, karalábé, újdonság (100 darab) 2-6-6, karfiol, levelel 15-50-50, hizított 40-80-80, vöröshagyma, makól 26-55-55, zöldjével (100 csomó) 2-10-10, fokhagyma, újdonság 5-20-20, Ia 10-14-14, Iia 8-10-10, fejes káposzta, újdonság 18-30-30, kelkáposzta, újdonság 6-30-30, fejes saláta (100 fej) Ia 2-5-5, Iia 1-50-4-00, torinai, nemesített Ia 50-70-70, Iia 30-40-40, erős 16-30-30, burgonya újdonság nagy 16-24-24, apró 9-17-17, Gul Baba 8-50-9-80, nyári rózsza 10-60, őzi rózsza 8-50, Élia 7-8-8, Krüger 6-6-80, champaign rózsza Ia 100-180-180, Iia 40-120-120, János-napi retek (100 csomó) 3-7-7, hónapos retek (100 csomó) 3-10-10, uborka, kovászával való 70-90-90, nagy 60-80-80, zöld paprika, hegyes, újdonság (100 darab) 2-14-14, töltötti való 6-25-25, tök újdonság 20-65-65, zöldborsó, hüvelyes Ia 16-30-30, Iia 14-26-26, vörösborsó, zöld, hüvelyes 17-30-30, spargna, szőlő 30-120-120, Ia 40-70-70, Iia 25-60-60, vékony 8-30-30, sóska 12-30-30, paraj, tisztított 20-50-50. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Gyümölcs: Cseresznye, fekete, ropogós 20-100-100, lágy 20-50-50, piros, ropogós 25-90-90, lágy 15-40-40, sárga, ropogós 25-40-40, meggy nagyszemű, hőslyagos 40-90-90, aprószemű hőslyagos 20-50-50, szamoca, ananász 40-80-80, nemesített kertje erdei Ia 35-60-60, Iia 25-45-45, Iia 10-32-32, erdei 60-160-160, egres, zöld 10-36-36. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 június 5-10-ig jegyzett árak aranypengőben. Paprika: csemege édes-nemes 4-10, édes-nemes 3-70, féledes gujyas 3-20 P kg-ként. Méz, pergetett 125-125 P q-ként.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1939 június 5-10-ig jegyzett kicsinybeni árak kg-ként aranypengőben: Ózomb 2-20-2-60, őzgerinc 4-4-50.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 június 5-10-ig jegyzett árak kg-ként, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint, nagyban -90-1-90, jegelt, nagyság szerint, nagyban -80-1-50, harcsa, élő, nagyság szerint, nagyban 1-40-2-80, jegelt, nagyság szerint nagyban 1-20-2-50.

Szesz. Az egyedáruságnál az összes szeszféleségekben - főleg motorszeszben - e héten is élénkebb volt a forgalom változatlan áron.

Gyümölcsipálka. A gyümölcsipálkapiacra e héten vonatolt volt a forgalom és kisebb tételeket tartott árakon vásároltak. A törkölypálka 3-75-3-80, seprópálka 3-80, szőlőrium (minőség szerint) 6-80, barackpálka 10-11-11, borspárlat, magosfokú 5-80, alacsonyfokú 5-40, vándorlasi cseletra 3-80-3-90 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literfokunként (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Országos állatvásárok. 1939 június 20-tól június 28-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennél fogva az illető község előjáróságához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? Június 20.: Demend, Nagyborzsony, Nagykálma, Vári, Galánta, Mihályi. Június 21.: Kassa, Tiszaujlak, Mezőkovácsbáza, Kaba, Kúrt, Zsámbék, Patca, Siófok, Tiszakarád. Június 22.: Szarvas (2 nap), Beregsom, Sütő, Felsőgalla, Kisbér, Zsely, Domsz, Sajtoskál, Tengelic, Pácsa. Június 23.: Magyarzentváros, Komádi, Csögle. Június 24.: Ipolyszalka, Kiskundorozsma, Barcs, Igal, Mocsog, Zákány, Bánokszentgyörgy, Zalacszentgrót. Június 25.: Kisújszállás, Nagykőrös. Június 26.: Egyházasokozár, Nagyharány, Szászvár, Nagysalló, Szob, Mezőkövesd, Sajószentpéter, Battonya, Kálóz, Sárosd, Tornalja, Tiszacségye, Hajdúbobosnyó, Pásztó, Jászlady, Komárom, Dunapataj, Vác, Cserna, Mándok, Ozora, Szekszárd, Körömend, Kiskomárom, Nova.

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél. Magyar agrárintézet. Kartelen kívül. (Tűz, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hj. L. M.-né. A leírásból egészen határozottan megállapítható, hogy a tyúkállományban pusztító betegség gümökör. A betegség fertőzés eredménye és nem függ össze a takarmányozás módjával. A betegség elleni védekezés a gümökörrel fertőzött állatok felismerésében, levágatásában, valamint a fertőzött ölak és kifutók fertőtlenítésében áll. A gümökörrel fertőzött állatok a tuberkulinpróba pozitív eredménye alapján ismerhetők fel. A tuberculinpróba végrehajtását állatorvosra kell bízni. Ha csak kis tenyészetről van szó, gazdaságosabb az egész állomány levágása és az ől és kifutó fertőtlenítése utána új tenyészet létesítése gümökörmentes tenyészetből beszerzett állattanyaggal. M. H.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

**Eredeti FOWLER-féle
gőzekealkatrészek
sodronykötelek**

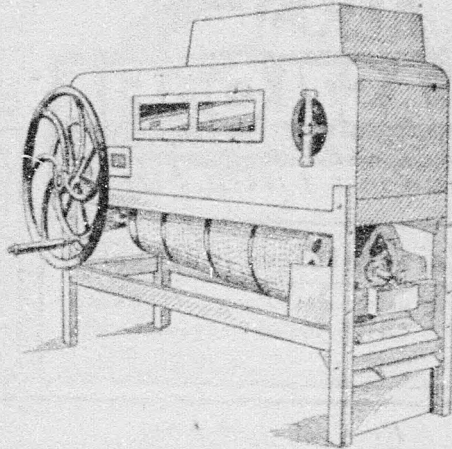
kizárólag

WOLFF ERNŐ

JOHN FOWLER & CO vezérképviselőtől és egyedárusítóitól kaphatók:
Budapest, XI. ker., Horthy Miklós-út 149.
Telefonszám: 259-968
Szakszerű javítások!

„REX“

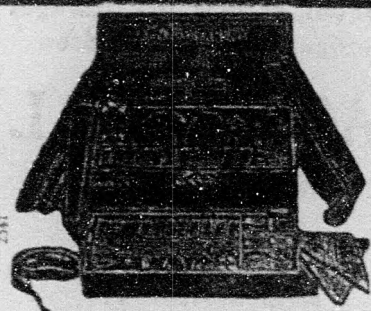
a legújabb, legkisebb, legtekintélyesebb
vetőmagtisztító-gép
úgy kézi, mint erőgéphajtásra, minden teljesítményre

Gabonaféléken kívül mindenféle más magvak tisztítására is alkalmas

Gyártja:

GRAEPEL HUGÓ
BETÉTI TÁRSASÁG
Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. sz.

MENTŐSZEKRENYEK:

- teljes felszereléssel Cséplő-**P 31.—**
géphez (20 emberhez)
- Motorhoz, Járgányhoz,**P 17.—**
Traktorhoz (10 munkásig)
- kisgépekhez (3 emberhez)**P 9.—**
- Autó-, motorkerékpárhoz**P 6.—**

Meglévő mentőszekrények kiegészítése és pótlása. Szállítás postán utánvétellel. Ingyen csomagolás. Forgalmiadómentes

HAMVAS ERVIN, Budapest, V., Csáky-u. 34. Telefon: 290-770

Haszonbérbeadó Baranyában

Pécsről délre 16 km-re a Pécs-villányi országút mellett fekvő, Újpetre jegyzőségéhez tartozó **Peterdpuszta**

ezév október hó 1-től.

A bérlet nagysága

**523 kat. hold 460 n.-öl,
amiből 468 hold szántó.**

A bérlet Pécsről autóval megközelíthető. Azok az érdeklődők, akik a bérletet megtekinteni kívánják, jövetelük pontos idejét közölnék 1-2 nappal előbb a németbolyi uradalom igazgatóságával.
Telefon: Németboly 8.

2518

„**Oliver**“ 2-ös és 3-as ekéket,
„**Eberhardt**“ 3-as, 4-es és 5-ös ekéket,
„**Oliver**“ rendszerű traktor-tárcsásboronákat raktárról szállítunk. Újat adunk régi áron!
Tarlóforgatásnál nélkülözhetetlen!

Ajánljuk:

„**Barnaszén generátorainkat**“ szivóház motorokhoz, „**Diesel-motorokat**“ átalakítunk. Eddig több mint 150 telepet szereltünk. „**Borsajtókat**“ kézi, víznyomású és motorikus hajtásúakat, szőlőzúzókat, stb.

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁR
Miskolc

2344

Gyümölcsök és főzelékek téli eltartására és konzerválására, polgári háztartások, valamint nagyüzemek részére ajánljuk a következő műveket:

- Buehta: A gyümölcs és zöldséglevek értékesítése, eltartása és konzerválása... 4— P
- Hérics: Gyümölcsök és főzelékek konzerválásának kézikönyve, az ipar és háztartás részére... 8— „
- Osztrovskyné: Polyékony gyümölcs... 1-20 „
- Gyümölcs, zöldség házi feldolgozása... 1-20 „
- Sárosi: A cukornélküli befőzés, a főzelékek konzerválása... 1— „
- Sávoly: Gazdasági, konyhakerti és gyümölcs-termékek téli eltartása... 4— „
- Stegmüller: A zöldség és gyümölcs feldolgozása... —60 „
- Szabó: A gyümölcs és konyhakerti termények feldolgozása... 6— „

Megrendelhető a „Patria“ könyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-út 25. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen szállítjuk, utánvételre a portóköltséget a rendelő fizeti.

HŰTŐSZEKRENYEK

2259
Tejhűtők
Jégre Jégkészítő-gépek Villanyra
Hűtőkamrák
HENNEFELD
Jégkészítőgyár
Budapest, VI., Ó-utca 6. Tel.: 112-026, 115-648

Jugoszláviában

legeredményesebben hirdethet az
Allattenyésztés és Mezőgazdaság
Tierzucht und Landwirtschaft
Stoccarstus i Poljoprivreda
három nyelven megjelenő
mezőgazdasági szaklapban.
Szerkesztőség: Sombor, Kr. Petra ul. 43.
2064

Törzskönyvelt

magyarfajta tehenek
továbbá törzskönyvelt leszármazású
magyarfajta bikák
és üszők a legjobb minőségben beszerezhetők a
Magyarmarhatenyésztők Orsz. Egyesülete útján.
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.

Dohánytermelőknél és dohánykertészeknél nélkülözhetetlen
KERPELY KÁLMÁN

A jó dohánykertész

c. munkája. Ára 1— pengő. — Megrendelhető a „Patria“ könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen szállítás, utánvétellel 90 fillérrel drágább.

Juhos Lajos:
Üzemtervkészítés és más
mezőgazdasági előszámítások.

2. teljesen átdolgozott kiadás.
Ára: 4— pengő.
Munkaracionalizálás a mezőgazdaságban.
Ára: 1— pengő.
Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve szállítja a „Patria“ i.-c. könyvnyomdája, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Megvételre keresek

Budapestről lehetőleg könnyen megközelíthető 5-6 szobás kúriát, megfelelő mellékhelyiséggel és cselédlakással, esetleg 10-15 hold szántóval, vagy egy szolidan épített villát, amely téli lakásnak is megfelel. Ajánlatokat az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztályára, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. telefon: 181-040, kérünk.
2296

**Elsőrendű
fejősteheneket szállítok**

különösen vagónrenfelésnél,
nagy és olcsó hittel nyujtok,
védett birtokosnak is.
vitéz Baradlai, Budapest, Budafoki-út 48.
2335
Telefonszám: 258-512

Bérbeadó birtok!

107 magyar hold elsőrangú szántóföld, bőséges gazdasági épületekkel, Győrtől 15 kilométernyire vasút, országút mellett, október 1-től bérbeadó.
MARKÓ, Budapest, I., Krisztina-körút 167.
2323
Telefonszám: 150-908

Földbirtok, bérlet

800-1000 holdas birtokbérletet, gazdasági épületekkel és megfelelő lakóházzal, Budapest közepében, lehetőleg köves út mentén, vagy esetleg Szolnok megyében keres az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztálya, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: 181-040.
2297

Az összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépekhez

eredeti BUSATIS

ALKATRÉSZEK

LÁSZLÓ ÉS FIA

Budapest, V. Alkotmány-u. 25.

Telefon: 1-184-51, 1-177-52

Zsizsiktelenítést vállal

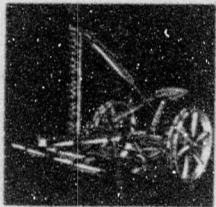
gazdaságokban, garancia mellett:

Geréb József vegyész-mérnök,

2340 Újpest, Árpád-út 61. Telefon: 494-353

Eredeti gyári új

Massey Harris

legújabb típusú, olajfűrdős fűkaszalókat kéveköti aratógépeket

raktárról szállít a magyarországi vezérképviselőt Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 32. Telefon: 110-000

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

Az üzemi és számtartási osztály a mai gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaság érdekében kifejteni és a hozzáférhetőknak üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdésekben is megbízható szaktanácsot s útbaigazítást ad.

A három évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen azért, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárásokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amellyel a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást és a gazdára minden esetben sérelmes becslés alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadást nem vezettek, a számtartási osztály vállalja számadás feltekintését, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszek, stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pirtatlan kimutatását, feltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb felülvizsgálatoknál szakértői és ellenőrzési kiküldetését, a gazdasági állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál. Üzemi terveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérlet-átadásnál, átvételnél elvállalja az élő- és holtfelszerelés fel-telárazását, becslését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálatát, a túlfizetés visszafizetésének készítését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtokok eladását, bérbeadását, mérnöki fel-mérését és parcellázását. Jelzőkönyvesítés szerzését és lebonyolítását. Biztosítási ügyeket legelőnyösebb lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya.

2314

ELADÁS
KISZÁLLÁSON 100 magyar holdas előrendű számú előnyös feltételek mellett eladó. Felvilágosítást nyújt: Simon János ügyvéd, Klászfalván. 6652

ESICATRIÓK, horganyzott „SPIRAL” legyű, precíz kivitel, minden méretben raktárról szállítható. Ürmányi Károly, Budapest, Báthory utca 7. 6690

PRIMA Doyl-kapák, fogatos kultivátorok, társak, csillagos rögtörőhengerek, kettősek, fűkaszalók, aratógépek eladók Adler Tibornál Retszagon. 6751

PLANET lökések, társak, boronák és ezek alkatrészei igen jó minőségben, jó áron árán kaphatók. Barna László ökl., gépészmérnök Budapest, Báthory-utca 9.

HÁROMSOROS RÉPAKAPÁN, Doyl- és Ceevink-rendszerek alkatrészei árán kaphatók. Barna László ökl., gépészmérnök Budapest, Báthory-utca 9.

HÍDMÉRLEG, marhamérleg új és használt raktáron, ügyesítést javítást, hitelesítést olcsón vállalunk. Falaki és Farkas mérlegüzem, Budapest, Hátsó-utca 5. szám. 2342

SZÁRÍTÓSZALÓK birtokok és tengerhez kifüggetlenül állapothoz kaphatók: Kemény Mánó, Budapest, Akadémia-u. 21. sz. 6799

BÁRONFIELEP, Bajaton mellett, modern építve és teljesen felszerelve, igazán, gyönyörű esztétik, kisbirtokosok eladók. „8901” jelű alatti a kiadóval. 6801

VETEL

Kisvasúti használt sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja
Orenstein és Koppel magyar r.-t., Budapest, VI., Vilmos császár-út 31. 6756

ELÉLTŐT keresünk magvetésre, 11 méter emelőmagaságú, 1500-as esztétikus, gazdaság, Csehülmindszent, Vas megye. 6731

Alkalmi vétel
Használt függőköves daráló

Olajpogácsa török Malomkőjartok Daráló- és örlőkövek minden méretben és minőségben Csigatirók

Kapható: **KANN ÉS HELLER R.-T.** Budapest, V., Vilmos császár-út 62

VEZÉK használt horshordókat, ládákat, szőlőszedő, prést. Hauber Lajos, Gyöngyöspata. 6795

VITAMINOK
Írta: **Weiser István dr.**, gazdaságtudós, egyet. tanár
A vitaminok jelentőségét részletesen ismerteti **emberi táplálkozás, állati takarmányozás** szempontjából
ÁRA: 1 PENGŐ.
Vidékre az ország előzetes bekielölése mellett portómentesen szállítjuk.
Kapható: a „Patria” nyomszá könyvkereskedésben, Bpest, IX., Üllő-út 25.

KÜRESEN 44° esztétikus, kárpapros daráló használt, de kifüggetlenül állapothoz. Bartha János, Lepény. 6700

ZSIDÓ birtokokot megvenne életjáradékra: 60 holdas társasbirtokos protestáns lelkész, igényjogosult okleveles uradalmitestvér fia részére. Választ. Teljes értesít. anyagi garancia 6804” jelűre a kiadóhivatkozásra. 6804

BERLET

PELENYHÁZI határhát 406 magyar holdas birtok örökösökkel, **küldetés kezelve, tehetősebb alkalmas, jó bányapillértel, egy 40 kilométerre a vasúttól, 1939. évi október 1-től használatba kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal: dr. Póór István, Kecskemét, Nagykőrösi-u. 26. szám alatt. 6676**

BÉRBEADÓ 675 kat. holdas prima birtok fővonalon, Fejér megyében, bővítés kiépítés karban lévő épületekkel, telekintéssel. Dr. Hajdú György ügyvéd, Budapest, Zoltán-u. 9. 6794

BOLGÁR birtok, konyhakerttel, alkalmas földet keres, felesleg vagy bérbe adásra, piachoz közel. Ajánlatot Pratsner-vendéglő, Budapest, Dorozsmai-u. 132. alá kérem. 6757

BÉRBEADÓ október 1-től 509 kat. holdas átkerített birtok Baranyán vasúti állomástól egy 40 kilométerre. A tulajdósi kiadását vezet az állomástól. A birtok talaja jó művelhető, mindenre alkalmas. Kényelmes, tiszták, teljes, bővítés, gazdasági épületek és esztétikusok. Tanyán lejtő, iskola, posta a vasúti állomáson halványtűre alkalmas halastó. Bérbeadó címe: dr. Vitéz Károly Lajos, Budapest, Kun-u. 2. sz. Közvetítő nem díjazok. 6756

TIZ holdas gyümölcsös Takta-szadán, Zemplén megye, egészben vagy részben kiadó. Bérbeadó: Budapest, József-körút 53. III. 2. emelet. 6759

TOLNÁBAN 230.000 négyzetméteres birtok, épületekkel bérbeadó, jelentős részben. Mad I. Kovács Testvérek gazdasága, Némethy, u.p.: Gyöngyöspata. 6802

CSALÁDI miatt terjeszt, vagy októberre átadandó jó termő, olcsó, használatos. 1200 holdas területtel. Csak kenyér, tőkevár, retek, káposzta, káposzta, káposzta, káposzta. 6803

TRAKTOERNAPO és jelentős gézek és traktortulajdonosok egyesülete által szerkesztett nyilvántartási könyv megrendelhető a Patria Irod. Vall. és Nyomd. R.-T. nyomtatványkezelő osztályán, Budapest, IX., Üllő-út 25. (Köztelek.) Árjegyzékét kívánatra ingyen küldünk. Telefon: 186-325.

BERKSHIRE KANOK
1-2 éves korúak, kb. 100 drb. **ELADÓK!**

BÁRÓ HERZOG ÖRÖKÖSÖK
Kéthalmi, az 1934. évi Országos Mezőgazdasági Kiállításon

NAGYDÍJ-JAL
Kitüntetett tenyészetéből.

Megtekinthetők:

KÉTHALMON
Vasútállomás: Kéthalom, Szolnok m. Tel.: Dévaványa 13.

Simontornyán a várostól 5 percre, gyönyörű kintással szőlő fajszőlővel és nemes gyümölcsösökkel berakva emeletes villaszerű lakóházzal elkészült építkezés, pinceteszterével, halászlé miatt jutányosan **eladó, esetleg bérbeadó.**

Érdeklődni Dr. Kadosa, Budapest, Személynök-u. 9. 2395 Telefonszám: 120-454. Csak délután.

Minden gazda a Köztelek Gazdasági Könyvtárát olvassa

Sovány sülők eladása.
A m. kir. földművelésügyi minisztérium felhatalomása alatt álló mezőgazdasági minisztérium közértesítésében előírt 1938. évi tavaszi előző, 457 darab ivartalanított mangalica sülők
I. fajka 152 darab, átlagsúly 82 kg
II. fajka 162 darab, átlagsúly 75 kg
III. fajka 122 darab, átlagsúly 68 kg
és 212 darab 1938. évi nyári előző ivartalanított mangalica sülők
IV. fajka 156 darab, átlagsúly 71 kg
V. fajka 152 darab, átlagsúly 60 kg
vagyis összesen 750 darab sülők értékesítése céljából Budapeston a földművelésügyi minisztérium III. B. 1. ügyosztályában (állami mezőgazdasági birtokok) az 1939. évi június 23. napján délelőtt 11 órakor irásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartani.
Ajánlati határidő azonnali, de legkésőbb 1939. évi június hó 30. napja.
Az ajánlatok elre vonatkozóan a 18.943/1935. VIII. B. 1. sz. rendelet állatállomány-kezeléséről tartozik, melyekre névvel ajánlattevő ajánlatot elfogadja. A felhívított feltételek egy példányát az érdeklődők csatolva kérem a III. B. 1. ügyosztályom díjmentesen megküldi.
A versenytárgyalásra benyújtott ajánlatok szabályszerű okmánybőveggel való ellátására névvel a m. kir. pénzügyminiszter úrnak 44.460/1936. sz. rendeletében foglaltak az irányadóak.
A sülőköt megtekintheti s venni szándékozóik elje a mezőgazdasági igazgatóság, előzetes értesítés után. Mezőgazdasági vasútállomásra kocsik káth.
Budapest, 1939. évi június hó 14-én.
M. Kir. Földművelésügyi Miniszter.

PONYVAKÖLCSÖNZÉS!

Zsák, ponyva, kézi kévekötiél
zsineg, gazdasági kötélárúk, stb. legelőnyösebb beszerzési forrása:
Berger Testvérek R.-T., Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 8.
Telefonszám: 180-239 Alapítotott 1865. évben

**VÁSÁROLJON
ROZSDAMENTES
MEZŐGAZDÁK
ZUHATAGKÜTYÜT**

aluminium bronz-serleggel.

30 éves
tapasztalat eredménye.

Egyedárusító:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

KIRENDELTSÉGEK: DEBRECEN, GYŐR,
SZOMBATHELY, SZOLNOK, LÉNYÉNY,
KÖMÁROM.

190 db 2-4 éves hazai **Vésűs**
tenyésznanyabirkából álló
többszörösen díjazott törzs eladó.

A Futura ezidén is a **gyapjút A/A. A.**
37 % osnak minősítette és **2-19 P** egy-
ségáron vette át. Posztógyapjas átcserele-
sére ritka alkalom. Vázsonyi Bér-
gazdaság, Bicske. 2319

Megvételre keresek 10-20 k. holdas
jó minőségű
tejgazdaságra alkalmas ingatlant

gyümölcsösrel, komfortos kúriával és
gazdasági épületekkel, a vasút mentén,
Budapesttől 20-30 km távolságra.

Részletes ajánlatokat az OMGE ingatlanfor-
galmi osztályába (Budapest, IX., Köztelek-
utca 8. sz.) kérjük. Telefon: 181-040. 22974

Bessemer

festék (védjegy álló)
a tökéletes

rozsdá
elleni
védőmáz!

LUTZ

LUTZ-ÉRTÉKESÍTŐVÁLLALAT Rt.

BUDAPEST, XIV. ORNAGY-U. 4.

TELEFON: 2-972-29

ZSÁK, PONYVA
eladás, kölcsönzés

kévekötelek, kötélárak

legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítója

Mezőgazdasági Zsákkereskedelmi r.-t.

Budapest, V., Porcelán-u. 2. Tel.: 181-567, 121-528

Alapítva: 1918. évben. Sürgőseim: Saekbaendler.

Izig-veéig magyar és a leg-
elterjedtebb vadászlap a

Magyar
Vadászujság

a vadászat, vadtenyésztés, vadászati jog,
fegyver- és löszertechnika, vadász-
tenyésztés nélkülözhetetlen szakujsága.
Megjelenik minden hó 5-én, 15-én, 25-én.

A havi 3 szám negyedévi előfize-
tési díja ..... 3— pengő.
Havi 1 önálló szám évi előfize-
tése ..... 4— pengő.

Kérjen mutatványszámot, díjtalanul küld
a kiadóhivatal, Budapest X., Szapáry-u. 9.

Bonyhádi fejőstehe-
net tejgaranciával,

lefező tehenet 5-10 hónapos meghitelezéssel,
beállítani való tinct és tenyészmarhat szállít,
kül- és belföldi vágómarhat és sertést vesz

Molnár Károly okl. gazda, állat-
kereskedő, Siófok. Telefon: 46

Eladó birtok.

Tisza felső mentén. Budapesttől 375 km.
Vasúton 6 órai út. Vételhez legkevesebb
huszonötezer pengő készpénz szüksé-
ges. Többire kedvező fizetési feltételek.

Sík terület. Jöminőségű

180 magyar hold, szép gyümölcsösrel.

Fővonalnál vasúttól negyedóránnyira.
Kövesút tanyán keresztül. Tanya
minden melléképülettel. Tisztától két
kilométer távolság. A zonnal vagy
gazdasági év elején átvehető.

Ajánlatok: »Jó vétel 2336» jelgére KÖZTELEK kiadóhivatalába.

Az
elegáns világ
fogasa I

Árusítja: 2334
DIOSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-ut 24.

Csépléshez, gőszántáshoz,
kazántüzeléshez, házfűtéshez

Tatai szén és
brikett

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoltán-u. 2.

11

MÁZSÁS ÖNSÚLYA

kiválóan alkalmassá teszi
szántásra, kultivátorozásra,
tárcsázásra és kombinált
vetőgépek vontatására.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Pátria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Öllő-út 25. szám. (Köztelek) — 392768 — Felelős vezető: Magyar